

vergadering **5**
zittingsjaar 2020-2021

Woordelijk Verslag

Plenaire Vergadering

van 21 oktober 2020

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	5
VERONTSCHULDIGINGEN	5
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Elisabeth Meuleman, Johan Danen en Jeremie Vaneeckhout over het verzoenen van veiligheid, leren en welzijn in de tweede en derde graad van het secundaire onderwijs tijdens de tweede golf van het coronavirus – 503 (2020-2021) – Nr. 1	
Voorstel tot spoedbehandeling	5
SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES	
Wijzigingen onder de vaste en plaatsvervangende leden	6
ACTUALITEITSDEBAT over de toename van het aantal coronabesmettingen en het bezoekrechten in de woonzorgcentra – 4 (2020-2021)	6
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	44
ACTUALITEITSDEBAT over de mogelijke invoering van een tolheffing door het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest – 3 (2020-2021)	44
MEDEDELING VAN DE VOORZITTER	74
ACTUELE VRAAG van Hannelore Goeman aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het schakelen naar code oranje in het onderwijs	
ACTUELE VRAAG van Loes Vandromme aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de overschakeling naar code oranje voor het onderwijs	74
ACTUELE VRAAG van Andries Gryffroy aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de regionale verschillen inzake de elektriciteitsfactuur	80
ACTUELE VRAAG van Bert Maertens aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over leerlingenvervoer en inzet van extra bussen bij De Lijn bij code oranje	
ACTUELE VRAAG van Jos D'Haese aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de bezettingsgraad bij De Lijn	84
ACTUELE VRAAG van Chris Janssens aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de beslissing van het Overlegcomité tot sluiting van de horeca	90
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	95
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Elisabeth Meuleman, Johan Danen en Jeremie Vaneeckhout over het verzoenen van veiligheid, leren en welzijn in de tweede en derde graad van het secundaire onderwijs tijdens de tweede golf van het coronavirus – 503 (2020-2021) – Nr. 1	
Voorstel tot spoedbehandeling	95
Bespreking	96
Hoofdelijke stemming	106

MOTIE van Stefaan Sintobin, Immanuel De Reuse, Suzy Wouters en Chris Janssens tot besluit van het op 21 oktober 2020 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de toename van het aantal coronabesmettingen en het bezoekrechten in de woonzorgcentra – 506 (2020-2021) – Nr. 1	
Hoofdelijke stemming	107
MOTIE van Bart Claes, Klaas Sloomans, Wim Verheyden, Carmen Ryheul en Chris Janssens tot besluit van het op 21 oktober 2020 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de mogelijke invoering van een tolheffing door het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest – 508 (2020-2021) – Nr. 1	
Hoofdelijke stemming	107
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	107
BIJLAGEN	
Aanwezigheden	110
Individuele stemningen Vlaamse Volksvertegenwoordigers	110

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: mevrouw Liesbeth Homans

– *De vergadering wordt geopend om 14 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering geopend.

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Collega's, zoals we al geruime tijd bezig zijn – een achttal maanden –, zijn niet alle 124 Vlaamse volksvertegenwoordigers hier aanwezig. Dat ziet u zelf, dat zien de mensen thuis ook. Wij moeten ons namelijk ook houden aan de coronamaatregelen.

De ministers Hilde Crevits, Bart Somers en Benjamin Dalle zijn verontschuldigd.

**VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Elisabeth Meuleman, Johan Danen en Jeremie Vaneeckhout over het verzoenen van veiligheid, leren en welzijn in de tweede en derde graad van het secundaire onderwijs tijdens de tweede golf van het coronavirus
– 503 (2020-2021) – Nr. 1**

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Voorzitter, ik wil een voorstel van resolutie aankondigen dat wij met spoed op de agenda willen zetten, over het verzoenen van veiligheid, leren en welzijn in de tweede en derde graad van het secundaire onderwijs tijdens de tweede golf van het coronavirus.

De voorzitter: Is het goed dat we ons daarover straks uitspreken? (*Instemming*)

En nog een bijkomende vraag, mevrouw Meuleman, is die tekst al beschikbaar?

Elisabeth Meuleman (Groen): De tekst is beschikbaar, ja.

De voorzitter: En hoe, want hij staat niet op de website?

Elisabeth Meuleman (Groen): We hebben daarover deze ochtend goedkeuring gegeven via de diensten van Decreetgeving.

De voorzitter: Twee minuten geleden was die tekst nog niet beschikbaar op de website.

Elisabeth Meuleman (Groen): Dat is eigenaardig.

De voorzitter: De diensten zullen het checken.

We zullen ons straks uitspreken over dit voorstel tot spoedbehandeling. (*Opmerkingen van Koen Daniëls*)

Mijnheer Daniëls, ik heb het net gezegd: de tekst is nog niet beschikbaar.

Men meldt me nu dat de tekst nog niet op de webstek staat, maar dat die er zo meteen op wordt gezet.

Het incident is gesloten.

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES

Wijzigingen onder de vaste en plaatsvervangende leden

De voorzitter: Dames en heren, voor de VB-fractie zijn

in de Commissie ad hoc voor de Evaluatie en Verdere Uitvoering van het Vlaamse Coronabeleid de heren Immanuel De Reuse, Chris Janssens en Stefaan Sintobin als vaste leden vervangen door mevrouw Roosmarijn Beckers en de heren Jan Laeremans en Kristof Slagmulder en de heren Johan Deckmyn en Sam Van Rooy als plaatsvervangende leden door de heren Immanuel De Reuse en Stefaan Sintobin,

voor de CD&V-fractie zijn

in de Commissie ad hoc voor de Evaluatie en Verdere Uitvoering van het Vlaamse Coronabeleid mevrouw Katrien Schryvers en de heer Peter Van Rompuy als vaste leden vervangen door de heer Jo Brouns en mevrouw Loes Vandromme en mevrouw Joke Schauvliege en mevrouw Loes Vandromme als plaatsvervangende leden door mevrouw Katrien Schryvers en de heer Peter Van Rompuy en

voor de Open Vld-fractie is

in de Commissie voor de Bestrijding van Gewelddadige Radicalisering mevrouw Carina Van Cauter als vast lid vervangen door de heer Marino Keulen.

ACTUALITEITSDEBAT over de toename van het aantal coronabesmettingen en het bezoekrecht in de woonzorgcentra – 4 (2020-2021)

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het actualiteitsdebat over de toename van het aantal coronabesmettingen en het bezoekrecht in de woonzorgcentra.

We gaan op dezelfde manier te werk als vorige week. Elke fractie – u kent de volgorde – krijgt twee minuten de tijd voor een openingsstatement. Dan mag men niet worden onderbroken. De minister in kwestie, minister Beke, krijgt dan vijf minuten – vijf minuten, minister – voor een repliek. Dan krijgen de fracties in dezelfde volgorde opnieuw vijf minuten. Dan mag er wél worden onderbroken en mag u, minister, wanneer u wilt, het woord vragen. Als u het woord vraagt, krijgt u dat uiteraard.

Collega's, voor diegenen die het nog niet hebben opgemerkt: er zijn nu drie klokken aanwezig: daar één, daar één en daar één – maar die is vooral voor mij. Zo kunnen ook de mensen op de achterste rij de klok zien, want dat was vorige week niet echt handig.

Het debat is geopend.

Mevrouw Schryvers heeft het woord. U hebt twee minuten.

Katrien Schryvers (CD&V): Collega's, de voorbije weken is het aantal coronabesmettingen in heel het land sterk gestegen, en dat laat zich nu ook voelen in de woonzorgcentra. Ook daar zien we het aantal besmettingen stijgen. Volgens de laatste cijfers hebben meer dan 1 op de 10 van de woonzorgcentra te maken met 2 of meer gevallen van besmetting en zijn er 56 woonzorgcentra met zelfs 5 besmettingen of meer.

Collega's, dat maakt me bezorgd, heel bezorgd: bezorgd om de gezondheid van de bewoners – zij zijn immers heel kwetsbaar voor COVID-19 –, bezorgd ook om

de medewerkers die onder heel grote druk staan – er zijn er al heel veel uitgevallen de voorbije dagen –, en ook heel bezorgd over het welzijn van al de bewoners.

We hebben in dit halfroond de zomermaanden gebruikt om samen tot een aantal aanbevelingen te komen om beter gewapend zijn tegen deze tweede golf. En dat zijn we ook, gelukkig. Er is meer beschermingsmateriaal, er zijn meer structurele samenwerkingen, er wordt ook meer getest. De centrale boodschap die we in juli gaven, allemaal samen, over partijgrenzen heen, was: dit nooit meer.

Allemaal waren we het erover eens: het welzijn van bewoners moet vooropstaan. En daarvoor is het garanderen van een bezoekrecht en sociaal contact essentieel. Hoe moeilijk de situatie nu ook is, die rode draad mogen we niet loslaten. Mensen kunnen sterven door corona, maar ook door eenzaamheid. En onze ouderen moeten het perspectief kunnen blijven hebben dat ze hun familie kunnen zien. Niemand meer mogen zien, dat is onmenselijk. Maar ook leven in angst, om elk moment van de buitenwereld te kunnen worden afgesloten, is onmenselijk.

Om dat te kunnen blijven waarmaken, collega's, moeten we nu alles op alles zetten om te zorgen voor het personeel: voldoende personeel en ondersteuning. En daarom moeten we dan ook oplossingen aanreiken voor de tekorten en de woonzorgcentra met veel uitval helpen. Minister Beke en minister Crevits onderzoeken de piste van de inzet van tijdelijk werklozen voor niet-zorgfuncties. Ik hoop dat dit snel tot resultaat leidt, samen met een aantal andere mogelijkheden.

De voorzitter: Dat zal dan voor straks zijn, want uw tijd is om.

Katrien Schryvers (CD&V): Allemaal, voorzitter, vanuit de doelstelling om alles in het werk te stellen om én de gezondheid én het welzijn van de bewoners te verzekeren.

De voorzitter: U hebt straks nog de tijd om uw pleidooi af te maken.

De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Minister, het ging een tijdlang goed in onze woonzorgcentra. Alles leek wel onder controle, temeer omdat, zoals mevrouw Schryvers zegt, iedereen dacht dat de woonzorgcentra nu beter gewapend waren tegen eventuele uitbraken dan in maart het geval was. Maar nu plots, sinds enkele dagen, neemt het aantal coronabesmettingen in Vlaanderen in de woonzorgcentra weer zienderogen toe. In diverse woonzorgcentra testten zowel residenten als personeelsleden positief.

Het was vooral door preventief het personeel te testen dat nieuwe besmettingen werden vastgesteld. De situatie is niet zo dramatisch als in maart, maar het blijft niettemin cruciaal om het virus zoveel mogelijk uit onze woonzorgcentra te weren. We moeten dus bijzonder waakzaam zijn en kunnen ons eigenlijk geen uitbraken permitteren.

Ondertussen, minister en mevrouw Schryvers, gaan sommige woonzorgcentra wel al in lockdown en laten ze geen bezoekers meer toe. Dat het niet de goede richting uit gaat met het mentale en fysieke welzijn van het personeel in onze woonzorgcentra, is een open deur intrappen, maar dat komt straks aan bod bij een actuele vraag van de heer Vaneeckhout.

Minister, ik wil u straks een open brief overhandigen die u misschien al hebt gelezen, een pakkende getuigenis van Sarah Demeulenaere, 34 jaar en elf jaar actief in een woonzorgcentrum. De heer De Reuse komt er straks nog op terug, maar ik raad u aan dit toch even te lezen.

Minister, ik weet dat het een juist evenwicht zoeken is tussen enerzijds het gezondheidsaspect en anderzijds het mentale welzijn van personeel, residenten en familieleden.

Ik heb dan ook enkele vragen voor u. Iedereen, iedere fractie – ook u – heeft hier dure eden gezworen: minimaal bezoeksrecht zou te allen tijde gegarandeerd worden.

De voorzitter: Afronden, mijnheer Sintobin.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Ik stel momenteel vast dat dit niet zo is.

Hoe zit het met de uitval van personeel? Zult u tijdelijk werklozen inschakelen? Moet de teststrategie met betrekking tot woonzorgcentra niet aangepast worden? Hoe wilt u vermijden dat onze woonzorgcentra opnieuw sterfhuizen worden?

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Minister, onze woonzorgcentra worden opnieuw in de armen gejaagd van corona. Hoe komt dat? Minister, omdat uw beleid opnieuw faalt. U leerde uw les na de eerste golf niet. Er is geen plan om onze zorgmedewerkers, bewoners en bezoekers te testen. Sterker nog, collega's, onze voetballers en wielrenners worden sneller getest dan de medewerkers uit onze rusthuizen en welzijnsvoorzieningen. *(Opmerkingen van Lorin Parys)*

Ik vind dit tragisch. *(Opmerkingen van Lorin Parys)*

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Ik vind het tragisch, minister. Vorige week vrijdag pas besliste u om sneltesten aan te kopen. Hoeveel en voor wie, dat weet u nog niet eens. U noemde die tests tot vorig weekend zelfs nog 'een vals gevoel van veiligheid'. Ik wil toch eventjes onderstrepen dat over de grens in Duitsland vorige maand al sneltesten werden aangeschaft. Maar wat doet minister Beke? Hij aarzelt, staat aan de kant, wacht af. Dat was zo tijdens de eerste golf en dat is nu weer zo.

De woonzorgcentra, hun directies, medewerkers en bewoners, de familieleden hebben een generaal nodig die alert is en die vooruitloopt, geen twijfelaar. Ik hoop, minister, dat u ook de verhalen hoort van ouderen die afgesneden worden van de wereld, die alleen op hun kamer zitten, van woonzorgcentra die geen bezoekers meer binnenlaten. Dat is gewoon niet menselijk. U, mijnheer Beke, bent minister en u moet ingrijpen. Hoe zult u het bezoeksrecht garanderen van alle ouderen die in woonzorgcentra verblijven waar er besmettingen zijn?

Dit parlement heeft en had welzijnslessen geleerd. Het leidde tot 95 duidelijke aanbevelingen van de coronacommissie, van minimale bezoeksregeling tot snelle testing, van het inschakelen van mensen tot cohortering en de mogelijkheid om vrijwilligers en mantelzorgers in te zetten in ondersteunende taken in de zorgvoorzieningen. Minister, er rest mij maar één vraag. Hoe is het in godsnaam mogelijk dat we exact drie maanden later hier opnieuw zitten zonder resultaten op het terrein?

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): Minister, we zitten vandaag volop in een tweede golf en het is een hevige golf. Als we de voorbije maanden stevige dijken hadden opgeworpen, als we die hadden verstevigd en versterkt, hadden we de impact van die tweede golf in de woonzorgcentra kunnen vermijden en hadden we het drama dat in de eerste golf is gebeurd, kunnen afwenden. Ik vind het ongelooflijk

dat we vandaag niet beter zijn voorbereid. We hadden er vandaag moeten staan, we hadden klaar moeten staan, we hadden lessen moeten trekken uit de eerste golf.

Er zijn twee belangrijke dijken die onze woonzorgcentra hadden moeten beschermen tegen het coronavirus en die er vandaag niet zijn: testing en versterking van het personeel.

Die eerste dijk, de testing, is vandaag gebroken. Omdat we niet meer kunnen volgen, gebeuren er geen preventieve testings meer van de mensen in de woonzorgcentra. Ik vind dat heel moeilijk om te begrijpen, want we weten hoe essentieel het is om te voorkomen, om kort op de bal te spelen, om te kunnen ingrijpen voor de mensen in de woonzorgcentra symptomen ontwikkelen. We kennen de angst op het terrein als we blind varen, zonder testing. En toch gaan we opnieuw dezelfde weg op.

Een tweede dijk, een heel belangrijke dijk, minister, is het personeel. Het zijn onze coronahelden van de eerste golf: de mensen die zich kapot hebben gewerkt, die uitgeput zijn en die vandaag nog steeds wachten op waardering, op ondersteuning op de werkvloer. Ook die dijk is aan het breken. Het zorgpersoneel dreigt in te storten. Mensen stoppen, mensen vallen uit en worden ziek.

Wat hebt u gedaan, minister? U hebt de steunmaatregelen voor de woonzorgcentra, voor de versterking van het personeel, afgebouwd. U hebt die eind september afgebouwd, en dat is onbegrijpelijk. We zitten midden in een coronacrisis en u bouwt de steunmaatregelen af.

De voorzitter: Dus?

Lise Vandecasteele (PVDA): Ik vraag u om uw verantwoordelijkheid te nemen.

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (sp.a): Minister, collega's, het lijkt wel alsof we opnieuw in een slechte film zijn beland. Week na week zien we de coronacijfers, ook in de woonzorgcentra, stijgen en zelfs verdubbelen. Eén ding weten we: in het voorjaar is alles misgegaan wat kon misgaan. Toen konden we nog zeggen dat we verrast werden en dat er te laat werd ingegrepen omdat te laat duidelijk werd wat er in de woonzorgcentra aan het gebeuren was. De signalen zijn genegeerd.

Minister, u hebt, zeker in het voorjaar, achter de feiten aangehold. Toen werden we verrast, maar nu zien we de verpletterende golf opnieuw op ons afkomen. Week na week verdubbelen de cijfers en de vraag zal zijn wat er gaat gebeuren als de verdubbelingen zich blijven verderzetten en de cijfers blijven stijgen.

Minister, als parlement hebben we met de coronacommissie heel veel adviezen en aanbevelingen geformuleerd, door te spreken met experts en met zorgverleners op het terrein. Dit keer zijn we niet verrast en zouden we niet verrast mogen zijn. We wisten dat er in het najaar wellicht een nieuwe grote crisis aan zat te komen. U hebt nu wel maanden de tijd gehad om u daar goed op voor te bereiden. We gaan er dus achter komen of u uw huis, de woonzorgcentra, goed op orde hebt. Ik vind het een beetje voorbarig om nu al conclusies te trekken. We zullen de volgende weken zien of we nu wel zijn voorbereid.

Collega's, er zijn verschillende soorten sequels. Er is soms een held die heeft geleerd, maar soms kom je nog in een veel slechter verhaal terecht. Het zal de vraag zijn welke sequel dit wordt. De zorgverleners in de woonzorgcentra houden in elk geval hun hart vast.

Minister, ik weet het oprecht niet. Als ik zie hoe u met de sneltest opnieuw weken tijd hebt verloren, ben ik wel heel erg bezorgd. Wat ik weet, is dat heldere communicatie helpt. Ik ben dus heel erg benieuwd naar wat uw beleid de volgende weken zal zijn.

Ik weet één ding heel zeker – een aantal collega's hebben het ook al gezegd: alles zal staan of vallen bij voldoende personeel. We kunnen hier heel grote woorden hebben over bezoek dat moet worden gegarandeerd, maar dan moet er voldoende personeel zijn.

De voorzitter: Oké. Duidelijk.

Hannes Anaf (sp-a): Minister, ik vraag u: zoek voldoende personeel, ook buiten de zorgsector, en versterk het zorgpersoneel.

De voorzitter: Collega's, even tussendoor, want ik zie collega Daniëls opnieuw de zaal binnen komen. Mijnheer Daniëls, de tekst van het voorstel van resolutie van mevrouw Meuleman staat ondertussen wel al op de webstek.

De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Minister, wij hebben drie prioriteiten om bij deze crisis aan te pakken: het aantal besmettingen terugdringen, de uitval van ons zorgpersoneel beperken en de eenzaamheid bestrijden. Voor ons blijft testen, testen, testen prioritair. Het federale niveau gaat hoogrisicocontacten zonder symptomen niet langer testen, maar ik geef u één cijfer om u te overtuigen, collega's, dat we die teststrategie nooit mogen toepassen in onze woonzorgcentra: van alle bewoners van een woonzorgcentrum die in de maand oktober positief getest zijn op corona, was 94 procent zonder symptoom. Dat betekent dat wij nog altijd preventief testen – en ik zou graag hebben dat de PVDA-fractie haar statement corrigeert – en dat dat nog altijd kan, maar dat wij willen dat dit mogelijk blijft. Wij zijn Vlaanderen, wij moeten zorgen voor onze kwetsbaren, wij moeten onze zorgsectoren, ons onderwijs en onze bedrijven openhouden, en wij moeten niet wachten op het federale niveau. Wij moeten dus zelf snel sneltesten aanschaffen, en het liefst in een veelvoud van de 500.000 testen die het federale niveau bestelt.

Ten tweede moeten we de uitval van ons zorgpersoneel beperken. Voor zorgberoepen willen we dat alle stages kunnen blijven doorgaan. Voor niet-zorgberoepen hebben we vorige week al voorgesteld om de flexibiliseringsnorm los te laten. Dat wil zeggen dat we meer logistieke medewerkers, ergotherapeuten en ondersteunend personeel kunnen inzetten, samen met technisch werklozen van wie de handen jeuken om zich effectief in te zetten in onze woonzorgcentra om bezoek te regelen, te ontsmetten, eten te serveren of de was te doen.

Ten derde moeten testen en genoeg personeel ervoor zorgen dat bezoek altijd kan blijven doorgaan; dat is een mensenrecht. Maar we hebben ook een marshallplan tegen eenzaamheid nodig. Een op de vier van onze woonzorgcentra-bewoners is eenzaam. Dat zijn 20.000 Vlamingen die in een woonzorgcentrum wonen die zich alleen op de wereld voelen. Wij willen die 20.000 Vlamingen koppelen aan 20.000 andere Vlamingen in een echt buddyproject. Dat zijn onze drie prioriteiten. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Minister, de coronasituatie is ernstig aan het escaleren, dat hoeft geen betoog. Ook in de woonzorgcentra gaat het heel snel. Sinds begin oktober is het aantal besmettingen in de woonzorgcentra verzesvoudigd. Dat is heel veel. Uiteraard heeft dit ook een invloed op het personeel, dat kan

ook niet anders. We zitten momenteel met zo'n drieduizend personeelsleden uit de woonzorgcentra die gedwongen thuiszitten, en dat zijn zeer verontrustende cijfers. Zeker het tempo gaat heel snel. Natuurlijk rijst de vraag of we wederom de deuren in de woonzorgcentra gaan sluiten uit angst voor dat virus. Ik heb heel positieve signalen gehoord dat men er toch voor zal zorgen dat er altijd één bezoeker gegarandeerd is en dat er vier contacten mogelijk zijn op een afstand, eigenlijk een beetje zoals de rest van de bevolking. Dat moet natuurlijk praktisch haalbaar zijn. We zijn er de voorbije maanden over de partijgrenzen heen van overtuigd dat we dat bezoek echt moeten garanderen, maar personeel is nodig, en dat is een groot probleem. We moeten echt heel snel schakelen, want we hebben veel meer handen nodig. We moeten andere soorten profielen inschakelen. Er is hier gesproken over tijdelijk werklozen inschakelen, maar het moet snel gaan. Zij zouden eventuele logistieke taken voor zich kunnen nemen zodat verpleeg- en zorgkundigen zich echt kunnen specificeren op de zorg. Als we die eenzaamheid en schrijnende taferelen, zoals we in het voorjaar gezien hebben, echt willen voorkomen, dan lukt dat alleen als we in die woonzorgcentra voldoende handen hebben.

Mijn vraag is dan ook heel simpel: hoe gaat u ervoor zorgen dat dat bezoekrecht gegarandeerd blijft in de woonzorgcentra en dat er voldoende personeel is?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega's, de besmettingen in ons land stijgen exponentieel. De besmettingen in onze samenleving verdubbelen meer dan eens per week. In Vlaanderen hadden we de voorbije veertien dagen een stijging met 362 procent, in Wallonië een stijging met 445 procent en in Brussel met 416 procent. Ze stijgen enorm en woonzorgcentra zijn geen afgesloten ruimten. We hebben hier allemaal samen gezegd dat we dat niet willen. Als de besmettingen zo sterk stijgen, hebben we niet veel alternatieven. Ofwel plamuren we de woonzorgcentra weer dicht, en dat willen we absoluut niet, we doen er alles aan om dat te voorkomen. Ofwel doen we er alles aan om mensen meer bewust te maken, als we bezoek toelaten, en dat is onze ambitie.

Er komt vanavond een taskforce samen. De richt- en de krijtlijnen zijn al duidelijk: bezoek moet mogelijk blijven. Eén nauw contact, één knuffelcontact moet mogelijk blijven. Vier contacten, zoals voor de rest van de samenleving, voor de ouderen thuis, kunnen. Ik zou wel willen vragen aan die nauwe contacten dat ze zich zeer goed bewust zijn van het feit dat ze bezoek zullen brengen en zeer nauw contact hebben met kwetsbare mensen. Ze moeten zich houden aan de regels die op ons allemaal van toepassing zijn en zouden moeten zijn, en waarvan ik hoop dat ze allemaal worden toegepast door elf miljoen Belgen, door zes miljoen Vlamingen. Dat zijn: hou afstand, beperk uw contacten, was uw handen, doe uw mondmasker op, bescherm de kwetsbaren. Dat iedereen dat respecteert, is van cruciaal belang.

De exponentiële stijging van vorige vrijdag heeft voor draconische maatregelen gezorgd: een lockdown, beperkte contacten, de horeca die dichtgaat, om er maar een paar te noemen. Dat heeft men gedaan omdat men ziet en zag in welke situatie we kwamen. Ik vind het een beetje gemakkelijk om te zeggen dat de besmettingen stijgen en dat we daar in de woonzorgcentra mee zitten. De besmettingen stijgen in onze samenleving en dus hebben we daar een probleem.

Er zijn terechte vragen gesteld waarop ik een antwoord zal geven. Ten eerste, we gaan de woonzorgcentra niet sluiten. We gaan wel maatregelen treffen in de cafetaria. Bezoek zal niet meer mogelijk zijn in de cafetaria's. Hetzelfde geldt voor de dienstencentra: geen maaltijden meer, wel afhaalmaaltijden. Zo willen we ervoor zorgen dat we daar minder risico lopen.

Ten tweede, testen. Met een stijging van 300 à 400 procent in veertien dagen tijd kan de stijgende testcapaciteit, die in dezelfde periode met 50 procent gestegen is, dat niet volgen. Dus moeten we prioriteren. Die prioriteiten hebben we genomen. Er zijn hier karikaturen gemaakt: we gaan wel nog testen in de sport en niet meer bij onze ouderen. Neen, de prioritering, en niemand heeft dat graag gedaan, is nu: als de testcapaciteit niet kan volgen, gaan we prioriteren bij oudere, kwetsbare mensen, 65-plussers als er comorbiditeiten zijn. We gaan ervoor zorgen dat we kunnen testen als er uitbraken zijn en om te voorkomen dat we in een situatie komen waarin we vorige week dreigden terecht te komen. Dan is het om die reden.

Drie, personeel: dat is inderdaad onze grootste zorg. Zij hebben de voorbije maanden ongelooflijk werk verricht. Ik zou een oproep willen doen aan de mensen die vandaag of morgen hun partner, hun vader of moeder, hun grootvader of -moeder gaan bezoeken: respecteer de regels die het personeel vraagt te respecteren, ondersteun hen en help hen. Wij zullen maatregelen nemen om dat personeel te ondersteunen. We hebben dat al gedaan, we komen daar nog op terug, op het vlak van het mentale welzijn. Inderdaad, ik ben samen met minister Crevits bezig om op heel korte termijn maatregelen te nemen zodat er bijkomende capaciteit voor de niet-zorgende functies komt.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): We hebben in de coronacommissie terecht heel veel tijd en aandacht besteed aan het mentale welzijn van de bewoners in de woonzorgcentra. Ik wil nog eens herinneren aan die vele getuigenissen van bewoners en hun familieleden. Er zijn in die periode trauma's opgelopen. Weken en maanden zonder contact met familie of vrienden, dat heeft er echt diep ingesneeden. Sommige mensen zijn alleen moeten sterven of hebben geen afscheid kunnen nemen van hun dierbaren. Sommigen hadden het gevoel dat het leven voor hen op die manier niet meer hoefde. Dat is waar het over ging in de coronacommissie. En dat is waar we allemaal samen conclusies uit hebben getrokken, 95 aanbevelingen, dat het niet opnieuw mocht gebeuren, ook niet als er een tweede coronagolf zou komen. En spijtig genoeg zitten we volop in die tweede golf.

En dus moeten we vandaag proberen om zekerheid te geven, want niemand mag met die onrust leven dat mogelijk morgen of volgende week het woonzorgcentrum weer op slot gaat. Daarom, minister, is het zo belangrijk dat u hier die garantie geeft en zegt dat we het bezoekrecht gaan garanderen, minimaal één bezoeker, en ook een aantal andere contacten. Dan moeten we daar natuurlijk allemaal samen de randvoorwaarden voor vervullen om dat mogelijk te maken. En die situeren zich op verschillende domeinen.

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (sp.a): Collega Schryvers, ik onderschrijf volledig wat u zegt. Dat is inderdaad iets wat we allemaal samen gesteld hebben in de aanbevelingen: dat willen we absoluut niet. Maar aan een van de aanbevelingen, die extreem belangrijk is om dat net te bewerkstelligen, is momenteel nog niet voldaan. Ik verwijs naar aanbeveling twaalf, waarin we gezegd hadden om een duidelijk mobilisatieplan te maken om extra personeel in te schakelen in woonzorgcentra wanneer dat nodig is om de afwezigheid van werknemers te compenseren. Dan hoor ik de minister zeggen dat hij samen met minister Crevits aan het bekijken is of er mensen uit andere sectoren kunnen worden ingezet. Er is inderdaad al dat sectorale akkoord, zodat mensen uit de zorgsector kunnen bijspringen. Maar daar maak ik mij niet te veel illusies over, want in de zorgsector staat momenteel iedereen het water aan de lippen. Daar verwacht ik dus niet heel veel heil van. Het is een goede stap, maar ik denk dat daar heel weinig extra mensen gevonden

zullen worden. Maar dat andere gaat men nu nog onderzoeken, terwijl we de aanbevelingen in juli geformuleerd hebben. We wisten al heel lang dat we dit najaar voor een grote tweede piek zouden staan. Hoe komt het dan dat dat nog niet in orde is? Hoe komt het dat we daar nog steeds stappen in moeten zetten? Want dat is echt wel cruciaal om ervoor te zorgen dat we echt niet naar die eenzame toestanden gaan van in het voorjaar.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Collega Schryvers, u zegt het zelf. U verwijst naar de resolutie en alle aandachtspunten die we partijgrensoverschrijdend opgesomd hebben. Maar het gaat niet alleen over het opmaken van een resolutie, het gaat ook over het toepassen van die resolutie. U zegt zelf dat de resolutie er is gekomen om te vermijden dat we in eenzelfde situatie terecht zouden komen als in maart. Wel, we zitten nu in diezelfde situatie. En dus zeg ik nogmaals aan u, maar ook aan de minister, dat dit toch een teken van falend beleid is. Vorige week was er een andere actuele vraag over de zorg, over welzijn. Het is altijd hetzelfde. Wij lopen de feiten achterna. Wij zijn op niets voorbereid. Er is geen plan. Er is geen visie. Wij reageren alleen maar als zich zaken voordoen.

Er zijn nu inderdaad nieuwe besmettingen, minister. Ik weet dat ook wel. Iedereen weet dat. Er zijn meer besmettingen in de samenleving, en dus zijn er automatisch ook meer besmettingen in woonzorgcentra. Maar daar gaat het niet over. U hebt drie minuten gesproken over de besmettingen in de samenleving en de woonzorgcentra, allemaal zaken die we wisten. U hebt verwezen naar de bezoekers en erop gewezen dat de bezoekers hun handen moeten wassen en een mondkapje moet dragen. Ik denk dat bezoekers van woonzorgcentra, minister, zich wel bewust zijn van wat ze daar moeten en niet mogen doen.

De voorzitter: Kunt u afronden?

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): De vragen waren: hoe gaat u bezoek aan de woonzorgcentra garanderen? En wat gaat u doen aan de uitval van personeelsleden?

Het is zoals men in het buitenland zegt: België, maar ook Vlaanderen verliest de controle. De ontspoorde situatie is een gevolg van een beleidsfalen.

De voorzitter: Collega Sintobin, ik weet dat u graag praat en graag debatteert, maar kunt u zich alstublieft beperken. *(Opmerkingen van Stefaan Sintobin)*

Mevrouw Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): Mevrouw Schryvers, u spreekt terecht met lof over onze 'helden van de zorg' en over het belang van bezoek in de strijd tegen eenzaamheid. Mensen sterven inderdaad niet alleen van corona maar ook van eenzaamheid. Maar dan moeten we er wel voor zorgen dat het bezoek mogelijk is en dat we personeel versterken. Een van de conclusies van de coronacommissie was dat er gesproken werd over versterking van het personeel in 2021, maar die versterking is vandaag nodig. Om bezoek mogelijk te maken, moet er vandaag versterking zijn, moet er hulp zijn bij het organiseren van bezoek, want er zijn heel veel meer taken vandaag. Ik hoop dat jullie dat allemaal beseffen. De mensen hebben veel meer taken. Ze moeten zich houden aan de hygiëne. Ze moeten goed werken. Er vallen veel mensen uit, er zijn veel mensen ziek. Het is heel moeilijk om vervanging te vinden. Het is een probleem dat we na al die maanden, waarbij we met zoveel lof over dat personeel spreken, geen extra personeel op de vloer van de woonzorgcentra hebben, om vandaag de strijd tegen het coronavirus aan te gaan.

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega's, er zijn inderdaad redenen om ons zorgen te maken over het personeel in de zorg, niet alleen in de woonzorgcentra maar in de zorg in het algemeen. In het voorjaar, in maart, toen we in lockdown gingen, konden we rekenen op zeer veel zorgdiensten, welzijnsdiensten, die op dat ogenblik tijd en ruimte hadden. Thuiszorgdiensten bijvoorbeeld, en een aantal andere. Die hebben we toen massaal daarvoor kunnen inzetten. Dat kader willen we nu voortzetten, en dat doen we ook. Maar het is tezelfdertijd onze ambitie om die mensen ook allemaal verder hun werk te laten doen voor diegenen die het absoluut nodig hebben. Dus moeten we breder gaan.

Er is hier verwezen naar de aanbevelingen. Een van de belangrijke aanbevelingen was om geld op tafel te leggen voor een sociaal akkoord. We versterken het statuut. De Vlaamse Regering heeft 525 miljoen euro op tafel gelegd. Werkgevers en werknemers onderhandelen nu daarover.

De open brief waarvan sprake heb ik gelezen. Ik begrijp dat die dame zegt dat ze in een woonzorgcentrum werkt en dat men in een ziekenhuis zoveel verhoging krijgt. Waarom zij dan niet? Wij hebben hier gezegd dat wij dat ook gaan doen. Wij zullen dat doen binnen dat sociaal akkoord. Werkgevers en werknemers zijn daarmee bezig, samen met de regering en de bemiddelaar. Maar daar zijn we vandaag niets mee. Dat is toekomst, dat is belangrijk, dat gaat over heel veel geld, 525 miljoen euro, maar daar zijn we vandaag niets mee.

Wat we vandaag doen, is opnieuw een hele resem maatregelen nemen om al die mogelijke versterkingen mogelijk te maken. Ik denk aan het Rode Kruis, waar we crisisvrijwilligers voor inzetten. Aan het intersectoraal akkoord, dat deze week opnieuw werd afgesloten, om toe te laten dat mensen uit de zorg bij elkaar kunnen komen. Dat is opnieuw een belangrijk akkoord tussen werkgevers en werknemers, dat ons ook in het voorjaar heeft geholpen. Aan de huisartsen in opleiding (HAIO's), die worden ingezet. Samen met mijn collega van Onderwijs bekijk ik hoe we opnieuw stages kunnen laten plaatsvinden. Dat was in het voorjaar een probleem, onder andere door een gebrek aan beschermingsmateriaal. Wel, beschermingsmateriaal is er nu wel, en ten overvloede. Er is er genoeg, daar moet men zich niet meer ongerust over maken. Dat is er op de vloer, en dat hebben we met onze eigen Vlaamse stock, nog iets wat we hebben uitgevoerd in de uitvoering van die aanbevelingen.

Daarnaast zijn we, samen met collega Crevits en VDAB, aan het bekijken hoe we tijdelijke werklozen kunnen inzetten. Ik hoop dat we daar heel snel een platform voor zullen hebben. Personeel is dus ontzettend belangrijk in de toekomst.

Er is ook nog 'Help de helpers'. Mensen in een zorgfunctie of een niet-zorgfunctie die de komende periode als vrijwilliger willen helpen, kunnen zich nog altijd bij de medische reserve aanmelden. Dit is een oproep om dat te doen en te blijven doen.

Wat de testen betreft, kom ik terug op het debat dat daarstraks is gevoerd. De federale overheid heeft zich ertoe geëngageerd tegen het einde van het jaar naar 90.000 of 100.000 testen te gaan. We worden door het stijgend aantal besmettingen ingehaald. Ik ben niet van plan daar zwartepieten voor uit te delen, maar we moeten wel ingrijpen. We hebben dat op een dubbele manier gedaan.

Ten eerste hebben we beslist te testen daar waar we moeten testen, namelijk bij de meest kwetsbaren. We maken van de woonzorgcentra een prioriteit. Als er een uitbraak is, moeten we kunnen testen. Als er daar asymptomatische personeelsleden, nieuwe bewoners of mensen uit een ziekenhuis zijn, moeten ze kunnen worden getest. Dat is een absolute prioriteit.

Ten tweede zal de Vlaamse overheid ook eigen antigeentesten aankopen. Hier wordt veel over sneltesten gesproken, maar de vraag is dan wie ze op welke manier en op welke plaats zal inzetten.

Mijnheer Anaf, ik vind wat u zegt gemakkelijk. Ik verwijs naar federaal minister Vandenbroucke, die zelf een aantal bedenkingen bij de sneltesten heeft. Ik ben principieel voor. Hoe meer we testen, hoe beter. Het zal een en-enverhaal worden. Het gaat om PCR-testen (polymerase chain reaction) en om antigeentesten. De vraag is waar we die testen precies inzetten. Ik wil het advies van de experts vragen.

U hebt naar Duitsland verwezen. In Duitsland worden die testen echter niet in de woonzorgcentra ingezet. Professor Goossens heeft vandaag nog verklaard dat hij hier niet tegen is, maar dat hij niet wil dat we hier nu snel testen zonder te weten wat de impact precies is. Als we die testen inzetten en dan zien dat we hiermee grote risico's hebben gelopen, zult u de eerste zijn om te zeggen dat ik daar niet over heb nagedacht. U bent altijd slimmer na de feiten dan voor de feiten.

We zullen dat niet doen. We zullen de antigeentesten aankopen en inzetten waar ze nodig zijn. De Vlaamse Regering heeft al beslist te zullen kijken naar de bedrijven, de scholen en de woonzorgcentra. De juiste strategie zullen we onderling bepalen op basis van wetenschappelijke feiten en niet op basis van slogans. *(Applaus bij CD&V en Open Vld)*

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (sp.a): Minister, het kan dat ik slimmer ben na de feiten, maar u gaat wel voorbij aan het feit dat we vaak al weken op voorhand vragen stellen en voorstellen doen. Pas weken nadien, als het kalf al is verdrongen, komt u in actie.

Het personeel is het beste voorbeeld. U wist op voorhand dat we een moeilijk najaar tegemoet zouden gaan. Er zijn een aantal goede initiatieven genomen. Het intersectoraal akkoord is een goed initiatief. U wist echter op voorhand dat er in de zorgsector sowieso weinig marge is. Waarom ligt het plan van VDAB er nog niet? Waarom wordt dat pas nu bekeken?

Gisteren hebben we in de commissie een hele discussie gevoerd over de vraag of de verblijfplaats tijdens de contacttracing niet wordt opgevraagd. *(Opmerkingen van minister Wouter Beke)*

Minister, u hebt me dat achteraf in een sms gestuurd. Tijdens de commissie is helaas geen antwoord gekomen. We hebben dat begin juli 2020 al gevraagd. Toen was er geen noodzaak, maar achteraf bleek dat toch een goed idee te zijn. Ik vind dat u dat dan ook wel mag zeggen.

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): Voorzitter, wat het personeel en de testen betreft, vind ik dit wel heel straf. Hier wordt elke keer vol lof over de inzet en de veerkracht van het personeel gesproken, maar er moet wel versterking komen. We hebben net een barometer gezien waaruit blijkt dat heel veel mensen in de zorgsector vermoeid zijn, onder druk staan, hyperalert zijn en een slaaptekort hebben. Zij zijn op.

Minister, u hebt het nu over wat u zult doen, maar de versterking had nu klaar moeten staan. U hebt de steunmaatregelen voor meer personeel eind september 2020 stopgezet. Zult u die maatregelen opnieuw activeren? Zult u ervoor zorgen

dat de woonzorgcentra opnieuw mensen kunnen aanwerven? Zult u hiervoor in financiering voorzien? Dat is een heel duidelijke vraag.

Ik vind het straf. Het is niet zo dat u maanden tijd hebt gehad om dit in orde te brengen. U hebt eigenlijk jaren tijd gehad. De witte woede komt al jaren op straat voor meer personeel. CD&V levert al jaren de minister van Onderwijs. U had er al jaren geleden voor moeten zorgen dat er meer personeel voor de woonzorgcentra was. Tijdens deze epidemie zien we de dijken breken omdat er te weinig personeel is.

Ten tweede is er de testing. U zegt dat die testings prioritair zijn voor de woonzorgcentra. Maar vandaag zegt uw woordvoerder, en dat lezen we ook bij het agentschap Zorg en Gezondheid, dat er geen preventieve testings meer gebeuren in woonzorgcentra. Er gaan testings gebeuren bij uitbraken en bij hoogrisico-contacten van de zorgsector, maar er gaan geen preventieve testings meer gebeuren in de woonzorgcentra. Als u zegt dat dat wel zo is, mag u dat hier aankondigen. Maar zoals vandaag door uw woordvoerder is aangekondigd, en zoals het ook in de richtlijnen van het agentschap staat, gebeuren er vandaag geen preventieve testings meer bij woonzorgcentra. Het is nochtans heel belangrijk om clusteruitbraken te voorkomen.

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele, voor de correctheid van het debat: u zegt tegen minister Beke dat zijn partij al jaren de minister van Onderwijs levert. Ik neem aan dat u Welzijn bedoelt?

Lise Vandecasteele (PVDA): Juist, ik bedoelde de minister van Welzijn.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Minister, over het garanderen van het bezoekrecht zullen we ongetwijfeld straks nog een antwoord krijgen. Ik vind het een beetje triest dat u de open brief van de juffrouw herleidt tot een vraag tot loonsverhoging. Er staat veel meer in dan dat.

Ten tweede, wat de uitval van personeelsleden betreft: iedereen kon het zo voorspellen. Collega Anaf heeft gelijk. Iedereen, in de commissie maar ook in de ad-hoccommissie, kon al maanden voorspellen dat er een probleem zou zijn met het personeel en met de uitval ervan. Hoeveel weken of zelfs maanden horen we in het parlement al dat men misschien wel die technisch werklozen gaat inschakelen, dat je daar eens over gaat praten met collega-minister Crevits, en dat je wel iets zult uitwerken. Maar we zijn intussen maanden verder, en er is geen enkel proactief beleid.

Wat uw platform Help de helpers betreft, minister, heb ik antwoord gekregen op een schriftelijke vraag van mij. Dat was een ramp, dat is een ramp. Daar is niets uit voortgekomen. Ik ga de cijfers niet citeren maar ik wil gerust de cijfers bezorgen aan iedereen. Dat is helemaal niet het wondermiddel geweest zoals u het maandenlang aan ons hebt verteld.

Wat het testen betreft, hebt u misschien wel gelijk dat er meer zal worden getest, en dat personeel preventief zal worden getest. Maar wat zijn we met preventief testen als men vier, vijf, zes of zeven dagen moet wachten op het resultaat van de test? Dat heeft geen enkel nut. Jullie kunnen onder elkaar misschien wel zeggen dat het een Vlaamse of federale bevoegdheid is en de paraplu opentrekken, maar het gaat erover dat er te weinig testcapaciteit is. Dat is de schande: het feit dat we niet voorbereid waren op die tweede golf, terwijl iedereen zich ervan bewust was dat die er zou komen.

Ik vraag mij af wat wij de afgelopen maanden eigenlijk hebben gedaan in die ad-hoccommissie. En ik vraag mij vooral af wat u, als bevoegd minister, de afgelopen maanden hebt gedaan.

De voorzitter: De heer Vaneeckhout heeft het woord.

Jeremie Vaneeckhout (Groen): Minister, ik ga een stuk verder op de teststrategie. Uiteraard begrijp ik dat we niet alles konden voorzien en dat het ook een hele periode onduidelijk is geweest wat de functie, de geloofwaardigheid en de kracht van die sneltests was. Maar als Duitsland een maand geleden sneltest bestelde en tien dagen geleden in de pers verkondigde dat die sneltests waarschijnlijk een vals gevoel van veiligheid zouden kunnen geven, dan vind ik dat echt problematisch. Het is vooral problematisch dat u dan vijf dagen later op de ministerraad van de Vlaamse Regering beslist om alsnog sneltests aan te kopen – een goede keuze, voor alle duidelijkheid – om dan vandaag aan te geven dat u nog niet weet hoeveel en naar waar.

Dan gaat het er mij, voor alle duidelijkheid, niet om dat die sneltests per se daar of daar zouden moeten worden gebruikt. Het gaat er mij over dat u geen strategie hebt. En het ontbreken van die strategie is een van de voorbeelden om te schetsen dat we rond heel wat zaken in deze crisis geen strategie hebben.

U bent bevoegd minister. U kunt dan misschien hoogdravend doen naar het parlement omdat wij u die vragen blijven stellen, maar ik vind dat een beetje ongepast. U bent minister, het lijkt mij logisch dat u hier op uw plaats zit om te antwoorden op die vragen, en op onze kritische vraag waarom er ook na de eerste golf de voorbije drie maanden geen werk is gemaakt van een diepgaande strategie om deze crisis de baas te kunnen.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Ik wil even inpikken op wat de PVDA zei over die preventieve testen in de woonzorgcentra. Op de laatste taskforce, en dat is de laatste informatie waarover ik beschik – misschien hebt u meer recente informatie, en dan hoor ik die graag – ,werd beslist dat preventief testen in woonzorgcentra nog altijd kan. Zij zitten in de tweede categorie. Eerst en vooral zijn er de ziekenhuizen, en de tweede categorie qua prioriteit zijn de woonzorgcentra, ook voor preventief testen.

Minister, als de informatie intussen voorbijgestreefd is omdat het agentschap Zorg en Gezondheid intussen iets anders heeft gecommuniceerd, dan willen wij daar graag duidelijkheid over. Het is immers belangrijk om ervoor te zorgen dat we ons zorgpersoneel met een gerust hart naar het werk kunnen laten gaan en onze bewoners van de zorgcentra rustig hun oude dag kunnen laten beleven. Dit is mijn eerste vraag.

Mijn tweede vraag is voor de heer Anaf. Soms vraag ik me af hoeveel versies van sp.a er nu eigenlijk zijn. Mijnheer Anaf, u spreekt hier over sneltests. Vlaanderen bestelt een veelvoud van wat er op federaal niveau wordt besteld. Maar weet u wat? Wij kunnen ze niet gebruiken. En waarom kunnen we ze niet gebruiken? Omdat uw minister die sneltests nog altijd niet heeft goedgekeurd. Ze zijn niet erkend en kunnen dus niet worden gebruikt. De tests die ze vandaag hebben, staan in een labo in een kartonnen doos en daar kan niemand mee getest worden. En u komt dan hier, in dit parlement, zeggen dat het niet snel genoeg gaat. Wel, veeg eerst eens voor eigen deur alstublieft. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Ik wil even reageren op wat de heer Sintobin heeft gezegd, namelijk dat de testcapaciteit veel te laag is. België is een van de enige landen in Europa waar zoveel wordt getest. Het probleem is dat de labo's niet meer kunnen volgen en zoals ik vorige week al heb gezegd, verzuipen de huisartsen. Zij kunnen het aantal tests niet meer afnemen. We moeten andere profielen hebben. Wat heeft het nu voor zijn om de capaciteit omhoog te laten gaan wanneer de huisartsen en labo's niet meer kunnen volgen? *(Applaus bij Open Vld en CD&V)*

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Voorzitter, ik wil antwoorden op wat een aantal collega's hebben gezegd.

Mijnheer Sintobin, vorige week hebben we het hier nog gehad over die testen. Dat is een hele keten: men moet genoeg testen hebben, genoeg mensen om die testen af te nemen waarbij de belasting van de huisartsen ter sprake is gekomen, en genoeg labocapaciteit. Daar is dus een heel logistiek gebeuren rond.

U zegt nu dat mensen veel te lang moeten wachten op het test resultaat. *(Opmerkingen van Stefaan Sintobin).*

Het is net omdat die keten overbelast is dat we prioriteiten moeten stellen. En die prioriteit, dat zijn ook de woonzorgcentra, wees daar maar zeker van. De minister heeft dat daarstraks ook gezegd en het is natuurlijk ook niet meer dan terecht dat de woonzorgcentra een prioriteit zijn. En dan zullen we niet langer moeten wachten op die testen, want het is inderdaad niet oké dat er te lang moet worden gewacht op een testresultaat.

Wat sommige andere collega's aan de andere kant betreft: ik weet niet waar jullie de vorige jaren zaten. Jullie doen nu alsof de personeelsproblematiek in de zorgsector er nu ineens is en er voordien niet was. De personeelsproblematiek bestaat al lang. *(Opmerkingen)*

En als iemand een toverformule had om genoeg mensen te vinden om al die vacatures op te vullen, dan hadden we die allang toegepast. Daar zijn al meermaals plannen voor gemaakt in combinatie met, samen met en tussen Welzijn, Onderwijs, Werk enzovoort, niet alleen om jongeren aan te zetten om een beroep in de zorgsector te kiezen, maar ook voor zijnstroom. En nu komt daar die coronacrisis nog bovenop. En we hebben inderdaad een aanbeveling gedaan. Doe nu dus niet alsof er geen maatregelen zijn genomen. We hebben het ze net gehoord: het platform Help de helpers, het uitbreiden van contracten van mensen in de woonzorgcentra, het inzetten van jobstudenten, de samenwerking met minister Crevits om tijdelijke werklozen in te zetten enzovoort. Er zijn tal van maatregelen en die zullen de komende periode natuurlijk ook nodig zijn.

Wat die sneltesten betreft, collega Anaf, ik heb gisteren uw federale minister op tv gezien, en ik heb hem letterlijk horen zeggen dat die sneltesten zelfs niet voor de eerste weken zouden zijn. Kom dus hier nu niet Vlaanderen aanwrijven dat die sneltesten hier nu nog niet kunnen worden ingezet, terwijl het aan de federale overheid ligt. *(Applaus bij CD&V en de N-VA)*

De voorzitter: De heer Vaneeckhout heeft het woord.

Jeremie Vaneeckhout (Groen): Mevrouw Schryvers, u moet eigenlijk wel durven. U bent sinds mensenheugenis vrijwel altijd bevoegd geweest voor deze domeinen, en u gaat hier nu zeggen dat er eigenlijk geen echt probleem was en dat het er enkel over gaat dat we te weinig instroom hebben qua medewerkers. Hebt u er al over nagedacht dat het misschien zou kunnen dat u hebt nagelaten

om de voorbije decennia structureel te investeren in een aantrekkelijk statuut voor medewerkers in de zorgsector, dat dat misschien zou helpen om dat voor mensen aantrekkelijk te maken? We hebben hier in de coronacommissie ook een getuigenis gekregen van de kinderverzorgers, een heel andere sector. Dat is de minst betaalde beroepsgroep in ons land. Verwondert het u dan dat het niet zo aantrekkelijk is om daarin actief te worden? Ik zou toch enige bescheidenheid aan de dag leggen wat dat betreft.

Collega Saeys, u zegt terecht dat ons land bij de koplopers is als het gaat over testcapaciteit, maar als we enkel testen en zo weten of iemand positief of negatief is, dan zijn we daar eigenlijk betrekkelijk weinig mee. Dat hebben de voorbije maanden ook aangetoond. Mochten we dat testen nu hebben ingebed in een zeer goed tracingbeleid, in bronopsporing, mochten we dat niet hebben nagelaten, dan stonden we nu misschien elders. En raad eens waar dit Vlaams Parlement onder andere voor bevoegd is? Voor tracing, voor bronopsporing.

En dan zie ik een minister die deze week fier aankondigde, op sociale media en overall, dat er extra middelen gaan naar lokale besturen voor de lokale tracing. Een zeer goede investering, maar dat is wel dezelfde minister die drie maanden geleden midden in de zomer zei het geen goed idee te vinden dat lokale besturen en regionale samenwerkingen zelf het initiatief nemen om die tracing zelf te doen. Minister, u hield die boot af. U bevestigt daarmee alleen nog maar eens dat er geen plan is.

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Ik denk dat we toch een paar puntjes op de i moeten zetten. Ik vind het eigenlijk heel treurig dat men in dit debat, met de uitdagingen waar we op dit ogenblik voor staan, probeert met goedkope slogans elkaar vliegen af te vangen. Mijnheer Vaneeckhout, of mijnheer Anaf, het is ontzettend gemakkelijk om te verwijzen naar de Federale Regering. Voor mij zou het ontzettend gemakkelijk zijn om de vergelijking te maken met Wallonië, met Brussel en wat weet ik veel, maar daar zijn we toch niks mee. Het is ontzettend gemakkelijk om hier de goedkope slogan te komen zeggen dat we al decennialang de minister van Welzijn leveren. Ja, dat is juist. In de woonzorgcentra betekent dat een groei van het budget met 25 procent. De voorbije tien jaar ... *(Opmerkingen van Jeremie Vaneeckhout)*

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord!

Minister Wouter Beke: De voorbije tien jaar zijn er 62 procent meer gezondheidsbeoefenaars in ons land actief, in Vlaanderen actief. 62 procent meer!

We hebben geld uitgetrokken voor een sociaal akkoord van 525 miljoen euro. Er zal geen enkele Vlaamse Regering zijn geweest, geen enkele, die zoveel geld heeft uitgetrokken. Dat is meer dan alle voorgaande sociale akkoorden samen. Dat zullen wij doen.

Daar zijn we vandaag echter natuurlijk niks mee. We moeten bekijken hoe we vandaag antwoorden moeten geven.

Over die sneltesten, dezelfde slogans. Er wordt verwezen naar Duitsland. Duitsland doet 1,6 miljoen PCR-testen per week. Wij doen er in Vlaanderen 220.000 per week. Duitsland heeft 83 miljoen inwoners, wij 6,5. We doen dus in verhouding bijna 3 keer zoveel. Collega Saeys heeft gelijk. Dat is echter niet genoeg. Dat is natuurlijk niet genoeg, als je ziet dat je op 2 weken tijd een stijging van de besmettingen met 350 procent hebt! Dan moet je prioriteren.

Ja, we gaan antigentesten aankopen, we gaan dat doen. We hebben inderdaad weken zitten wachten. Dan kunt u zeggen: "Een 'beke' wachten op het Federaal

Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten (FAGG) om te weten te komen of die testen voldoende solide zijn.”

Wij gaan ze aankopen, en tegelijk gaan we het debat voeren over waar we ze precies zullen inzetten. Preventief testen in de woonzorgcentra, voor mij kan dat, als we de garantie hebben dat het op een goede manier gebeurt.

Nog eens, voor mij is dat niet politiek, dat moeten we samen met de experts doen. Waar zetten we ze nu het beste in? Hoe doen we dat op de juiste manier? Zo zullen we dat doen.

Over de tracing, collega Vaneeckhout, vertelt u opnieuw dezelfde nonsens. We hebben op 4 augustus met alle lokale besturen een vergadering gehad. Alle burgemeesters namen deel aan een digitale vergadering, waarin we hebben gezegd dat het een en-enverhaal wordt. We hebben de hand uitgestoken en gevraagd wie daarin wil meestappen.

Het is juist dat op het ogenblik dat we hier debatteerden over contactopsporing en het feit dat Vlaanderen dat moet overnemen, er als hypothese werd gesteld door de experts, niet door ons, dat we in België moeten rekenen op 1000 besmettingen per dag. Daarvoor moeten we een contactopsporingssysteem opzetten. 1000 besmettingen per dag, dat betekent 600 in Vlaanderen, 100 in Brussel en 300 in Wallonië.

Vandaag zitten we aan meer dan 3000 alleen al in Vlaanderen! Dan moet je alle zeilen bijzetten en dat hebben we in de Vlaamse Regering besproken. Minister Somers heeft een oproep gedaan aan alle ministers en alle administraties dat we extra capaciteit nodig hebben. Dan zetten we alle zeilen bij, zoals we het initiatief hebben genomen met de lokale besturen om nog eens te herinneren aan het aanbod dat we in de zomer hebben gedaan. We hebben aan de centrumsteden gezegd: laat ons kijken wie ons hierin kan vervoegen.

De oorlog voeren we samen. Waar zijn we hier eigenlijk in godsnaam mee bezig? Met elkaar proberen vliegen af te vangen terwijl we samen een oorlog tegen dat virus moeten voeren. We zouden beter samenwerken. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Collega's, mevrouw Schryvers heeft nog 3:25 minuten.

De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Voorzitter, ik heb daar ooit drie kwartier gestaan.

De voorzitter: Ja, maar, de formule is nu anders.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Minister, als ik u zo bezig hoor, stel ik voor dat we dit debat afsluiten en allemaal naar huis gaan. U stelt zich zodanig defensief op, u kunt niet overweg met kritiek. Wij doen ons uiterste best om week na week samen te zitten in de commissie. Ik denk dat de voorzitter van de ad-hoccommissie kan garanderen dat alle fracties, maar dan ook alle fracties, constructief meewerken. Dan komt u hier zelf af met slogans en u antwoordt niet op de vragen.

Van wat nu aan het gebeuren is, ik zeg niet dat alles fout is, maar een groot stuk daarvan heeft te maken met uw beleid, of met het gebrek aan een proactief beleid. Alles wat nu gebeurt, was te voorspellen, en u stelt zich defensief op. U verwijt collega Vaneeckhout en collega Anaf, u verwijt alle oppositieleiden die hun parlementaire opdracht vervullen. Daar gaat het over. Wij spreken niet in

slogans. Wij stellen gewoon vast dat er een aantal problemen zijn, waarvoor u telkens opnieuw te laat komt. Als we dat al niet meer mogen doen, minister.

Collega Saeys en collega Schryvers, de testcapaciteit, het tekort in de labo's, dat is niet mijn fout. Daar gaat het ook over proactief beleid. Het gaat niet over federaal en het gaat niet over Vlaams. Ik ken labo's waar machines staan die niet geïnstalleerd geraken. De apparatuur is er. Het is niet een gebrek aan testen, het is niet een gebrek aan personeel, het is gewoon de apparatuur die niet wordt geïnstalleerd.

Wat het personeel betreft, ben ik met u akkoord dat er in het afgelopen decennium inderdaad investeringen gebeurd zijn in woonzorgcentra. Maar u bent het toch met mij eens dat ook de noden gestegen zijn in die woonzorgcentra? Dus kom niet altijd af met 'we hebben 500 miljoen extra daar, en 500 miljoen ginder'. De noden zijn gestegen.

Nogmaals, ook aan collega Schryvers en aan alle andere collega's van de meerderheid, ik raad u allen aan om de getuigenis van deze juffrouw te lezen. Het gaat haar niet alleen om loonsverhoging. Het gaat haar om de werkomstandigheden, de werklust, de manier waarop ze nu moeten opereren. Dat u zegt dat er geen problemen zijn en dat u alles wel zult oplossen, dat hoor ik nu al zeven maanden. Ik heb het u vorige week gezegd, ik zeg het nu opnieuw: we zijn bijna dag op dag zeven maanden in deze crisis en nog altijd is er geen proactief beleid en lopen wij altijd maar achter de feiten aan.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Collega's, ik denk dat iedereen het ermee eens is dat we moeten denken in termen van oplossingen. En hier liggen heel veel opportuniteiten, voor iedereen in dit halfroond, om daaraan mee te werken.

Collega Saeys heeft de vraag gesteld wie die testen zal afnemen. Wel, collega Anaf, uw partijgenoot Vandenbroucke is federaal bevoegd voor onder andere de wet op de uitvoering van de gezondheidsberoepen. Daarin staat in een artikel dat personen die bij derden diagnostische oriëntatietests afnemen, na een opleiding door een arts of een verpleegkundige, daar de toelating voor kunnen krijgen. Hij kan dat bepalen. Mijnheer Anaf, mijn vraag aan u is: zult u aan uw collega Vandenbroucke vragen om dat ook effectief mogelijk te maken?

Ten tweede, als het gaat over tracing, ben ik het eens met collega Vaneeckhout als hij zegt dat we veel meer moeten inzetten op brononderzoek. Dit is een ziekte – dat weten we nu – die in grote mate wordt verspreid door superverspreiders. Dat betekent ook dat ons contactonderzoek helemaal omgedraaid moet worden. We moeten dus aan 'backward contact tracing' doen, zoals dat heet in het Engels, in plaats van de huidige 'forward contact tracing'. We moeten op zoek naar die bronnen van besmetting. Dat wil zeggen dat we aan clusteronderzoek moeten doen. Ik wil naar niemand een steen werpen, maar Vlaanderen heeft 119 clusteronderzoeken uitgevoerd, Wallonië 9 en van Brussel bestaan zelfs geen cijfers. Uw collega Van den Brandt is verantwoordelijk in Brussel voor contacttracing. De vraag is of u aan uw collega zult vragen om ook haar deel te doen en ervoor te zorgen dat we nu ook clusteronderzoek gaan uitvoeren. Vlaanderen moet nog meer doen dan die 119. Dus daar kan ook nog verbeterd worden. Het initiatief om lokale gemeenten en steden daarvoor te financieren, is een heel goed initiatief, dat wij absoluut steunen.

Mijn laatste vraag, of mijn laatste opportuniteit om samen te werken om hier iets aan te doen, gaat over de inzet van die technisch werklozen. Ook daar kunnen de collega's die deel uitmaken van de Federale Regering – en ik kijk dan naar sp.a, omdat het gaat om een PS-minister – ervoor zorgen dat technisch werklozen

gemakkelijk ingezet kunnen worden in bijvoorbeeld woonzorgcentra om een aantal ondersteunende diensten te leveren zonder dat ze hun uitkering voor technische werkloosheid verliezen, en er misschien zelfs op vooruitgaan. Dat is dus een vraag aan zowel de heer Anaf als de heer Vaneeckhout, om ervoor te zorgen dat we daarop gaan inzetten en dat zij dat doen op de verschillende niveaus waar ze er verantwoordelijkheid voor dragen. En ik vraag natuurlijk aan minister Beke om zich als een laser te focussen op die drie prioriteiten die we naar voren hebben geschoven.

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (sp.a): Ik stel vast dat de minister de oppositie verwijt dat wij de hele tijd spelletjes spelen tussen het Vlaamse en federale niveau. Tegelijkertijd word ik hier door collega Parys afgeschilderd als dé vertegenwoordiger van de Federale Regering in dit Vlaams Parlement.

Goed, ik volg wel uw oproep dat we moeten samenwerken. Die volg ik voor 100 procent. Als er federaal dingen zijn die inderdaad geregeld moeten worden, laten we dan allemaal in het federaal parlement vragen om die dingen aan te passen. Ik heb zelfs goed nieuws: ik heb ondertussen begrepen dat die beroepsgroepen die de testen kunnen uitvoeren, ondertussen uitgebreid werden. Misschien moeten ze nog verder uitgebreid worden, maar het gebeurde al. Logopedisten bijvoorbeeld kunnen dat momenteel al doen. Maar dat is ook geen quick fix, want die mensen moeten eerst nog een opleiding krijgen. Maar dat zijn inderdaad dingen die ons stappen vooruit kunnen doen zetten.

Ik wil het nog heel kort even hebben over de sneltests. Ik ben het ermee eens, laten we die discussie dan ook stoppen. Als Frank Vandenbroucke in Terzake zei dat dat iets voor over enkele weken zal zijn, dan is hij gewoon eerlijk. Want wat is de situatie? Een aantal weken geleden was er een aanbod op de markt om sneltests aan te kopen. Duitsland heeft dat gedaan. Wij hebben dat gemist, waardoor dat aanbod er niet meer is. Als je pas nu sneltests aankoopt, dan is het uiteraard effectief zo dat die pas over enkele weken operationeel ingezet kunnen worden. Het klopt ook dat het FAGG zijn toestemming nog moet geven. Ik heb begrepen dat daarvoor een nota zal worden opgesteld. Laten we inderdaad hopen dat we daar snel de toestemming voor krijgen, en ook dat de sneltests die zullen worden aangekocht door deze Vlaamse Regering, snel inzetbaar kunnen zijn. Die kunnen perfect gebruikt worden voor symptomatische – ook in de woonzorgcentra, daarvan ben ik overtuigd – misschien minder voor asymptomatische cliënten. Maar laat ons daarmee verder werken.

En ik hoor hier iedereen nu zeggen: laat ons samenwerken. Wel, doe dat dan ook in de praktijk en stop met heel de tijd te verwijzen. En zeker, mijnheer Parys, stop alstublieft met te verwijzen naar Wallonië en Brussel. Als je dat de hele tijd doet, ook op sociale media, heel de tijd verwijzen naar Wallonië en Brussel ... Ik zou dat niet doen. Je mag eerlijk de cijfers duiden, daar gaat het niet om. Maar als je dat doet, geef je tegelijkertijd de Vlaming het idee dat het hier allemaal nogal meevalt. En we moeten natuurlijk absoluut vermijden dat als signaal te geven. (*Applaus bij sp.a*)

De voorzitter: Collega Parys, heel kort wat dat feit betreft.

Lorin Parys (N-VA): Nee, het valt niet mee in Vlaanderen. Laat me daar héél duidelijk over zijn: de situatie is ernstig en zal nog ernstiger worden. Maar wat ik op sociale media heb bepleit, is dat we allemaal, als volksvertegenwoordigers en politici, de juiste cijfers gebruiken. En die mogen ook weleens worden geciteerd op de juiste manier. Als ik naar de incidentie kijk over de laatste twee weken per 100.000 inwoners, dan zitten we in Vlaanderen aan 546 besmettingen, in Brussel aan 1358 besmettingen en in Wallonië aan 1417 besmettingen. Dat zijn ook

cijfers waarop onze bevolking op een correcte manier recht heeft. En daarmee heeft niemand gezegd dat de situatie niet ernstig is en dat ze waarschijnlijk nog ernstiger zal worden.

De voorzitter: Collega Vandecasteele, dan collega Saeys en dan geef ik graag weer het woord aan collega Schryvers.

Lise Vandecasteele (PVDA): Minister, u bent daarnet begonnen met te zeggen dat u de puntjes op de i wilt zetten en het debat niet op deze manier wilt voeren. En vervolgens zegt u, rond personeel, dat u dit jaar, meer dan andere jaren, investeert in de zorg. U zegt: 'Ik heb voor de volgende jaren 525 miljoen euro vrijgemaakt voor ons sociaal akkoord voor de zorg, en dat is veel meer dan de afgelopen jaren.' Dat klopt, toch? *(Opmerkingen van minister Beke)*

Dat is veel meer dan de afgelopen sociale akkoorden. Dat klopt helemaal. Maar dat is wel net het probleem, minister, dat u nú pas beseft dat er wérkelijk moet worden geïnvesteerd in de zorg. Dat was al jarenlang gekend. Al jaren is personeel op straat gekomen, stonden er negenduizend zorgverleners in de straten van Brussel om meer personeel te eisen. En die eisten dat niet zomaar, minister. Dat personeel was tóén al op. De werkbaarheidsmonitor van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) toont dat mensen toen al voor de helft zeiden: ik heb geen werkbaar werk. Ze hebben té lage lonen. Dat had al jaren geleden kunnen worden aangepakt. En nu pakt u ermee uit dat u een half miljard euro zult voorzien. Dat zal zelfs niet volstaan voor alles, voor meer personeel én voor loonsverhogingen. Dat zal zelfs niet volstaan, net vanwege die jarenlange onderfinanciering. En daarin hebt u met uw partij wél een verpletterende verantwoordelijkheid.

De voorzitter: Eerst collega Saeys en nadien collega Schryvers. Dan mag u opnieuw beginnen aan uw resterende 3 minuten en 25 seconden.

Freya Saeys (Open Vld): Ook ik wil de oproep onderschrijven. We zitten allemaal in hetzelfde schuitje. We vechten allemáál tegen dat virus. We zijn met 11 miljoen Belgen. We zijn hier in Vlaanderen, maar ik wil toch een oproep doen aan de 11 miljoen Belgen, om zich te houden aan de basisregels. Vandaag kwam ik naar hier en zag ik weer mensen, op een afstand van minder dan anderhalve meter, zonder mondmasker. En dan denk je in jezelf: hoe kan dat in godsnaam? En daarmee begint het, met het motiveren van mensen. Dat is de essentie. En dat is heel belangrijk. Testing en tracing is onze eerste verdedigingslinie, dat is zo. Maar motivatie van mensen is zó, zó belangrijk.

Minister, ik heb u gisteren in de commissie een vraag gesteld. Ik weet dat de contacttracing op dit moment ook bijna niet meer kan volgen. Als er zo veel besmettingen zijn, is dat zeer, zeer moeilijk. En nu zal men een sms sturen naar hoogrisicocontacten. Een sms sturen, dat baart mij wel wat zorgen. Waarom? Als je mogelijk in contact bent geweest met iemand die besmet is, en je krijgt gewoon een sms die zegt: 'Mijnheer of mevrouw, u moet nu tien dagen in quarantaine', dan weet ik niet goed of dat wel een motivatie zal zijn voor die mensen om dat effectief te doen. En dat is nu juist het punt, mijnheer Vaneeckhout. U zegt: 'Testen, of het nu positief is of negatief...' Maar het gaat wel over het zich houden aan een quarantaine! Zelfs nu, als je geen test hebt, moet je je verdorie houden aan die tien dagen! En dát is de cruciale vraag: hoe gaan wij mensen daartoe motiveren?

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Er zijn ook veel elementen aan bod gekomen die ik vanzelfsprekend in mijn tussenkomst ook wilde aanraken. Zo was er het beschermingsmateriaal. Daar was heel veel om te doen tijdens de eerste golf, maar

gelukkig zitten we op dat vlak vandaag in een heel andere positie. Tekort aan materiaal kan vandaag geen reden meer zijn om bezoek in onze woonzorgcentra te beperken.

Een andere kwestie – en die is ook al ruim aan bod geweest – is het testen. Als we de woonzorgcentra openhouden voor bezoek – wat we allemaal willen –, dan weten we natuurlijk ook dat er besmettingen kunnen binnenkomen. Snelle opsporing van nieuwe besmettingen is dan natuurlijk cruciaal. Ik wil daarom toch de minister oproepen om aan de Federale Regering garanties te vragen dat het preventief testen in de woonzorgcentra een absolute prioriteit blijft en dat Vlaanderen zal kunnen blijven beschikken over voldoende materiaal, maar ook dat er kan worden ingezet op niet-medisch geschoold personeel om die testen af te nemen.

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): Ik wil dat er nu duidelijkheid wordt verschaft. Minister, blijven die preventieve testings in de woonzorgcentra gebeuren of niet? Er wordt heel veel verwarring over gezaaid.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): De Waalse overheid heeft juist bekendgemaakt dat ze elke week het personeel in de woonzorgcentra zullen testen. Zal Vlaanderen dat ook doen? Vindt u dat nuttig?

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Ik wil de vraag van mevrouw Vandecasteele beantwoorden. Het is daarstraks al aan bod geweest. Wij vinden preventieve testings in woonzorgcentra zeer belangrijk. Waar het kan, willen we dat die mogelijk blijven. We vragen aan de federale overheid om daarvoor in voldoende testcapaciteit te voorzien. Als het nodig is, mevrouw Vandecasteele, dan moeten er vanzelfsprekend prioriteiten worden gesteld. Daar hebben we daarstraks ook op gewezen.

Ik ga verder naar het luik personeel – het is hier ook uitvoerig aan bod gekomen –, want daar gaat ook mijn heel grote zorg naartoe. Voldoende capaciteit is een noodzakelijke voorwaarde om bezoek op een veilige manier te kunnen organiseren. Ik zal een tweet citeren van Naike Costa, directeur van woonzorgcentrum: "Bijna een job op zich om bezoek op de meest optimale manier te laten verlopen. Maar kijk, het biedt perspectief en er blijft ruimte voor menselijkheid en warmte." Het is duidelijk dat zorgpersoneel vandaag opnieuw het beste uit de kast probeert te halen om het bezoekrecht te blijven respecteren. Ook zij willen natuurlijk niet teruggaan naar de situatie tijdens de eerste coronagolf.

Collega's, het is vandaag Dag van de Zorgkundigen en Verzorgenden. Normaal gezien is dat een moment om diegenen die werken in de zorg in de bloemetjes te zetten. Ik denk dat we hen vandaag geen groter plezier kunnen doen dan door elkaar niet te zwartepieten, maar samen de strijd aan te gaan tegen de vijand die het virus is, door samen te zoeken naar oplossingen. Dat gaat over de bevoegdheidsniveaus heen, over de partijgrenzen heen. Dat gaat over zelf allemaal de maatregelen opvolgen en alle burgers daartoe motiveren. Dat gaat ook over oplossingen zoeken voor de woonzorgcentra en de personeelsinzet daar. Er zijn al besprekingen gaande met betrekking tot de inzet van tijdelijk werklozen voor bijvoorbeeld niet-zorgtaken. Ik hoop dat er snel een positieve uitkomst is.

Er is ook het platform Help de helpers, waarvan de woonzorgcentra en de zorgsector zelf vragende partij zijn om het te kunnen blijven gebruiken. Laat ons dat ook verder zetten.

Het zorgpersoneel in de woonzorgcentra wil zijn job op een menselijke en warme manier uitoefenen. Het is onze taak om ervoor te zorgen dat ze daar ook de ruimte toe hebben. Dat moeten we samen doen. Dat is de beste garantie opdat we die rode draad niet moeten lossen: zorgen dat doorheen deze periode niet alleen de zorg voor de fysieke gezondheid, maar ook het sociaal contact en de menselijke warmte voor onze ouderen verzekerd blijven. *(Applaus bij CD&V)*

De voorzitter: Collega Schryvers, ik heb begrepen dat de heer Sintobin u nog kort wil onderbreken vooraleer hij zelf aan het woord komt.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Ik heb daarnet al geprobeerd om te zwaaien met het antwoord op een parlementaire vraag aan de minister over het platform 'Help de Helpers' waarnaar u verwees. Ik ga vlug enkele cijfers citeren.

De voorzitter: Heel snel, want u bent niet aan de beurt.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Hoeveel mensen hebben zich aangemeld? In april viel het nog mee: 2417. In mei waren het er 305, in juni 42, in juli 46, in augustus 28 en in september 13. Dat platform waar u telkens naar verwijst en waarover de minister de afgelopen maanden de loftrompet heeft afgestoken, werkt niet, jammer genoeg.

Ik kan u ook de cijfers van de woonzorgcentra geven. Zelfs de woonzorgcentra maken geen gebruik van dit platform.

De voorzitter: Wilt u daar nog heel kort op repliceren? Heel kort alstublieft.

Katrien Schryvers (CD&V): Collega Sintobin, ik weet zeker dat binnen de zorgsector en de woonzorgcentra het platform absoluut wel wordt gewaardeerd en dat men wel wenst dat dit wordt behouden. Bij dezen, doe ik ook een oproep aan iedereen die zich vrijwillig wil laten registreren en opnemen op dat platform. We gaan jullie de volgende weken nodig hebben.

De voorzitter: Collega De Reuse, ook over dit onderwerp? Zeer kort.

Immanuel De Reuse (Vlaams Belang): Zeer kort want zowel collega Schryvers als collega Saeys haalden het al aan: de motivatie om de quarantaine-plicht te volgen. De beste manier om iemand te motiveren is hem een resultaat in handen te geven. Als men tien dagen in quarantaine zou moeten gaan voor iets dat men misschien niet heeft en waarbij men loon verliest – heel wat mensen hebben het al niet gemakkelijk –, dan heeft men daar niet veel zin in. Er is natuurlijk ook de druk van de collega-werknemers die zeggen: "Hoe komt het dat jij thuis mag zijn?"

De voorzitter: Dat is duidelijk.

Immanuel De Reuse (Vlaams Belang): Men moet dus performant testen, goed communiceren en vooral de contactopsporing op een goede manier organiseren.

De voorzitter: Collega Saeys, ook kort alstublieft. En dan collega Vandecasteele, ook kort alstublieft, want ik zou graag met de tweede spreker willen beginnen.

Freya Saeys (Open Vld): Heel kort. Ik vind het een zeer rare redenering want zelfs mensen die op dag vijf negatief zijn getest, moeten sowieso in quarantaine blijven, ongeacht of men een positief of negatief resultaat heeft. U laat uitschijnen dat enkel wanneer men positief getest is, men gemotiveerd is. Sorry, maar als men negatief is, moet men ook in quarantaine.

Immanuel De Reuse (Vlaams Belang): Neen neen...

De voorzitter: Mijnheer De Reuse, ik heb u het woord niet gegeven.

Eerst mevrouw Vandecasteele en dan gaan we over naar collega Sintobin voor zijn betoog.

Lise Vandecasteele (PVDA): Als we mensen willen motiveren om in quarantaine te blijven, dan zullen we vooral moeten beginnen met geen loon af te nemen. Mensen die momenteel in quarantaine gaan, verliezen 30 procent van hun loon. Ik weet niet of jullie weten wat dat betekent, maar dat betekent voor mensen zeer veel. Ik reken er dan op dat de mensen van Open Vld er ook op federaal niveau voor ijveren dat mensen 100 procent looninkomsten blijven krijgen tijdens de quarantaine.

De voorzitter: Het woord is nu aan de Vlaams Belang-fractie. 5 minuten.

De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Ik weet niet of ik mijn 5 minuten op zal gebruiken want ik heb al een en ander gezegd.

De voorzitter: U hebt al heel veel gezegd.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Ik ben een beetje ontroerd door de tussenkomsten van collega Parys. Minister, ik vind het ontroerend hoe de heer Parys u telkens opnieuw uit de wind zet en altijd maar bezig is tegen de PVDA en de sp.a en over het federale niveau en Wallonië en Brussel. Ik dacht dat hij via andere communicatiemiddelen wel wat meer kritiek had op uw beleid, maar hier in de plenaire vergadering heeft hij daar waarschijnlijk het lef niet voor.

Twee, ik wil terugkeren, collega Parys, naar het onderwerp van het actuadebat.

De voorzitter: Dat zou zeer goed zijn, ja.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): En dat was het garanderen van het bezoekrecht aan de woonzorgcentra. Tot nu toe, 1 uur en 20 minuten later, heb ik van u nog altijd geen garantie gekregen, minister, op welke manier u dat bezoekrecht gaat garanderen en wat u zult doen met woonzorgcentra die nu al in lockdown zijn – er zijn verschillende voorbeelden van – en geen bezoek toelaten. Hoe zult u dat bezoekrecht afdwingen? Hebt u trouwens de middelen om dit af te dwingen of kunt u alleen richtlijnen uitzenden?

Wat het personeel betreft, ik was...

De voorzitter: Minister Beke wil onmiddellijk antwoorden op uw vraag. U wordt op uw wenken bediend.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Ik hoop het.

De voorzitter: Dat u tevreden zult zijn met het antwoord, heb ik niet gezegd. U wordt gewoon op uw wenken bediend.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): In de commissie zijn er maar weinig mensen tevreden met de antwoorden.

De voorzitter: Van u, of van de minister?

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Van de minister.

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega Sintobin, ik wil antwoorden op twee vragen die u gesteld hebt.

Ten eerste hebt u verwezen naar de commissie ad hoc. We hebben in de commissie die u voorzit al tweemaal, nog voor deze plenaire vergadering deze aanbevelingen goedgekeurd heeft, die aanbevelingen overlopen. Als ik mij niet vergis, zijn 87 van de 95 aanbevelingen intussen uitgevoerd of in uitvoering. We zijn daar dus onmiddellijk mee aan de slag gegaan. Ik vermoed dat we nog wel de gelegenheid zullen krijgen in uw commissie om daar opnieuw over te rapporteren.

Ten tweede heb ik, wat het bezoekrecht betreft, daarstraks geantwoord. Wat mij betreft, en dat heb ik ook heel duidelijk gezegd aan de voorzitter van de taskforce – die taskforce vergadert straks –, moet de bezoekregeling gegarandeerd blijven, met één knuffelcontact en vier personen, zoals het ook voor alle mensen geldt, in de juiste omstandigheden: dat wil zeggen met de nodige afstand, mondkapje op, en alle regels die daarvoor gerespecteerd moeten worden. Het kan zijn dat, wanneer er een uitbraak is, een woonzorgcentrum dat tijdelijk kan opschorten.

Wordt dat gecontroleerd? De voorbije maanden is onze Zorginspectie in 160 woonzorgcentra geweest. Ik heb toen in uw commissie vragen gekregen of ik niet op mijn kop gevallen was, dat we op het ogenblik dat de woonzorgcentra bezig waren een crisis te bestieren, er ook nog de Zorginspectie op afstuurden. Ik zeg niet dat ik van u die vraag gekregen heb, ik heb in uw commissie die vraag gekregen. Ik heb toen gezegd waarom we dat zouden doen: om te kijken of dat wat we hier in het parlement allemaal zo belangrijk vonden, de aanbevelingen die we hier goedkeuren, de instructies die we geven over bezoekregeling, maar ook over opleiding van personeel en andere dingen, op het terrein wordt opgevangen. Dat is niet om op de vingers te kletsen, dat is om bij te staan en te zien of het lukt, en als het niet lukt, om te zien hoe er geredieerd kan worden. Ik denk dat dat een heel duidelijk antwoord is, wat mij betreft wel. Ik heb begrepen dat dat straks ook in de taskforce bevestigd zal worden.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Ja, wat u betreft, daarmee is alles gezegd natuurlijk. Ook wat mij betreft is er bezoekrecht mogelijk, maar ik stel toch maar vast dat een aantal woonzorgcentra de afgelopen dagen de deuren sluiten en geen bezoek meer toelaten. U laat het zelf open, u zegt dat een sluiting tijdelijk kan gebeuren. Het probleem is natuurlijk: wie bepaalt dat, hoe lang wordt dit gedaan? Woonzorgcentra beslissen daar feitelijk zelf over. Anders zou u geantwoord hebben op mijn vraag of u dit kunt afdwingen; blijkbaar niet. Het is aan de woonzorgcentra zelf om al dan niet te sluiten en geen bezoekrecht toe te laten. We zullen dus ongetwijfeld weer in dezelfde situatie geraken. Collega Parys en anderen kunnen hier dan wel zeggen dat we plannen moeten opmaken inzake eenzaamheid, volledig akkoord, maar mensen zullen in eenzaamheid zitten en ouderen zullen weer opgesloten worden in hun kamers. Het is dus eigenlijk maart 'all over again', zou ik zeggen, wanneer ik uw antwoord hoor.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Collega, hoe kunt u nu zeggen dat het dezelfde situatie is als in maart? (*Opmerkingen van Stefaan Sintobin*)

Toen was er een algemene lockdown en is er beslist dat alle woonzorgcentra van het ene moment op het andere dicht gingen en dat er geen bezoek meer mocht komen. Vandaag is dat niet zo en zijn er richtlijnen om het bezoek wel te garanderen. U hebt ook de coronacommissie gevolgd; u was er, denk ik, ook toen

mevrouw Moykens in de commissiehoorzitting geweest is. Daar hebben we de vraag gesteld aan mevrouw Moykens: wat als een woonzorgcentrum – dat kan uit angst voor het virus zijn – toch zegt de deuren te sluiten? Toen was die algemene richtlijn er nog niet; ondertussen is de richtlijn veel strikter dat bezoek altijd mogelijk moet zijn. Maar als het desondanks vandaag toch nog zou gebeuren, verwijs ik naar wat mevrouw Moykens toen zei, dat we dan contact gaan opnemen met dat woonzorgcentrum en proberen te zien hoe we hen kunnen helpen, ondersteunen, begeleiden om die angst weg te nemen en bezoek wel mogelijk te maken. Ik hoop dat dat vandaag ook kan blijven gebeuren, wanneer wordt vastgesteld dat woonzorgcentra inderdaad uit angst de deuren zouden sluiten.

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Voorzitter, collega's, het is inderdaad belangrijk dat we die aanbevelingen ter harte nemen. Ik ben heel tevreden dat iedereen, van links tot rechts, zegt: dat bezoekrecht moeten we absoluut garanderen.

Minister, ik heb een vraag voor u. Er blijft iets hangen bij mij. De heer Parys heeft er ook naar verwezen. Om de bezoekenregeling te kunnen blijven afdwingen, is de preventieve testing in woonzorgcentra essentieel. Het parlement heeft, ook al werken we goed samen rond de coronacrisis, het recht om te controleren. Ik heb nog altijd geen duidelijk antwoord van u gekregen. Op 25 september zei een woordvoerder van het agentschap Zorg en Gezondheid: 'Wij stoppen met de preventieve testing in woonzorgcentra'. Dat werd bevestigd. Dat stond in het artikel, zelfs met een quote van u, namelijk dat de preventieve testing ten minste tot 4 oktober wordt opgeschort. Dat wordt in de coronataskforce bevestigd.

Als we er inderdaad voor willen zorgen dat – ik lees ook kranten, sommigen sluiten zich volledig af – we dat scenario niet bij anderen zien, is de preventieve testing, zoals collega Parys aangaf, essentieel. Mijn vraag aan u blijft: hoe zit het met de preventieve testing vandaag? Dat is de vraag. Wordt er nog preventief getest? Volgens wat ik lees, volgens de woordvoerders van het agentschap, wordt de testcapaciteit vooral opgespaard voor degenen waar een besmetting plaatsvindt.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): U citeert uit een oud krantenartikel. Ondertussen is de preventieve testing – ik heb daar toen op gewezen dat ze dreigde afgeschaft te worden – opnieuw actief. Vorige week hadden we dan een incident waaruit bleek dat de preventieve testing misschien ook in het gedrang kwam. Toen is er te elfder ure een testcapaciteit vrijgemaakt om de preventieve testing in de woonzorgcentra te kunnen laten blijven doorgaan, juist omdat, u hebt dat heel juist gezegd, zij een essentieel onderdeel is om dat bezoekrecht dat een mensenrecht is, te garanderen. Wij blijven op die lijn zitten: woonzorgcentra moeten de preventieve testing kunnen blijven doen.

De minister zal alleen maar bevestigen dat dat vandaag het geval is. Laat ons zeggen: wie begint over dingen die twee weken oud zijn in de coronacrisis, moet beseffen dat die waarschijnlijk al gedateerd zijn.

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): Uw woordvoerder heeft vandaag, 21 oktober, in De Standaard gezegd dat de preventieve testings in woonzorgcentra stoppen, omdat we niet kunnen blijven personeel van woonzorgcentra daaraan laten werken. Dat zei uw eigen woordvoerder.

Op de interministeriële conferentie van maandag was u aanwezig. Er waren verschillende prioriteiten. Aan de ene kant ziet u de symptomatische patiënten, aan de andere kant clusters in collectiviteiten. Dat wil zeggen: beginnen testen als er al uitbraken zijn.

Ten derde, preventieve screening gaat over nieuwe bewoners van woonzorgcentra. Andere preventieve screening wordt tot en met 15 november opgeschort. Ik denk dat u daar eindelijk duidelijkheid over mag schaffen.

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Zoals gezegd, is er maandag een interministeriële conferentie bijeengewees. Die heeft op voordracht van de coronacommissaris een aantal prioriteiten gelegd. We hebben het debat daarover daarstraks gehad. Een van die prioriteiten is dat voor het niet meer asymptomatisch testen een uitzondering wordt gemaakt. Ik citeer: "Een uitzondering wordt gemaakt inzake de opschorting van de preventieve testen van individueel asymptomatische personen voor gezondheidswerkers die wel getest kunnen blijven zodat hun veiligheid en veilige inzetbaarheid binnen het gezondheidssysteem maximaal wordt verzekerd." Dat is wat ik daarstraks heb gezegd.

Wat de bewoners betreft: al die nieuwe bewoners zullen nog verder getest worden. We zullen zelf nog antigeentesten aankopen. Dan gaan we in overleg met professor Herman Goossens, die dat leidt en die ook in de Vlaamse testgroep zit, bekijken hoe we dat het best kunnen inzetten. Het kan best zijn dat we die cumulatief gaan inzetten, dat we er een en-enverhaal van maken. Ik hoop dat we die antigeentesten snel hebben. Dan kunnen we ze snel inzetten.

Collega Parys, u verwijst naar de Waalse Regering. Ik weet niet wat die precies beslist hebben, maar als het gaat over speekseltesten, dan vraag ik me af hoe ze dat gaan doen. *(Opmerkingen van Lorin Parys)*

Ik zit niet in de Waalse Regering, dus ik kan er niet op antwoorden. Een probleem met die speekseltesten, collega's, is dat die nog altijd naar de labo's moeten gaan. Iedereen zegt dat dat sneltesten zijn, maar die moeten naar labo's gaan. En dat is nu net het probleem. Collega Saeys heeft het al terecht gezegd. Het probleem is dat de labo's niet meer konden volgen. Op de IMC is gevraagd hoe het nu zit met de labo's en wat de snelheid van die labo's is. De Vlaamse labo's slagen er nog in om in 74 procent van de tijd binnen de 24 uur resultaten af te leveren, de Waalse labo's in 41 procent en de Brusselse labo's in 50 procent. Binnen de 36 uur zijn er nog maar 15 procent van de Vlaamse labo's die geen resultaat hebben binnengeleverd. In Wallonië en Brussel is dat het omgekeerde. Dus als men zegt dat men dat met speekseltesten gaat doen, en men moet via de labo's gaan, dan wordt men eigenlijk met dezelfde problemen geconfronteerd.

Ik kan dus geen uitspraak doen over hoe ze het doen. Ik kan alleen maar zeggen dat wij een dubbele strategie hebben, en dat is ten eerste: zorgen dat de testcapaciteit maximaal ingezet blijft worden voor de woonzorgcentra. En dat betekent inderdaad dat het dus voor andere op dit ogenblik eigenlijk niet zal zijn en dat we terzelfder tijd ook antigeentesten zullen aankopen. Professor, euh, minister Frank Vandenbroucke heeft gezegd – het ene sluit het andere niet uit. Professor is ook goed. *(Gelach. Opmerkingen van Bruno Tobback)*

Professor-minister Frank Vandenbroucke heeft dus gezegd dat die er de komende weken niet gaan zijn. Ik weet niet wanneer die er zullen zijn. Ik hoop dat we die zo snel mogelijk gaan hebben. En intussen denken we na om die op een verstandige manier te kunnen inzetten.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Ik had dezelfde bedenking als de minister bij de Waalse plannen, omdat die natuurlijk ook labo's nodig hebben. Maar tegelijkertijd zijn die Waalse plannen wel ook meteen het antwoord op de vraag wat die interministeriële conferentie heeft beslist, mocht daar onduidelijkheid over zijn.

Mijnheer Rzoska, als de Waalse overheid beslist om elke week preventief alle personeel van alle woonzorgcentra te testen – ze kondigen dat aan, ik weet niet hoe ze dat gaan doen –, dan wil dat natuurlijk ook wel zeggen dat de interministeriële conferentie dat totaal niet onmogelijk heeft gemaakt en dat het dus wel gewoon kan blijven duren. De PVDA zegt hier dat er niet meer preventief kan worden getest omdat dat zou zijn beslist, maar de Waalse Regering bewijst wel het tegendeel door te zeggen dat ze nu elke week preventief alle personeelsleden gaan testen. We mogen daar dus ook geen onduidelijkheid over laten bestaan. De minister is duidelijk geweest. Laat ons dat personeel ook geruststellen.

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): Ik wil het personeel inderdaad geruststellen, als het klopt wat u zegt. U begint met te zeggen dat ook beslist is dat er een uitzondering is voor zorgpersoneel. Maar dat gaat wel over zorgpersoneel dat hoogrisicocontacten heeft. Ik lees hier ook maar letterlijk de besluiten van de IMC, minister. Daarin staat: "Voor zorgprofessionals wordt een uitzondering gemaakt: contacten met een hoog risico die werkzaam zijn in de zorg kunnen worden getest." Dat gaat over hoogrisicocontacten. Dat gaat niet over een preventieve screening van woonzorgcentra als het aantal besmettingen in hun regio stijgt.

Dit is inderdaad zeer belangrijk. Om te vermijden dat het virus binnenkomt, is een preventieve wekelijkse testing nodig van woonzorgcentra. En dan wil ik inderdaad zekerheid hebben voor het zorgpersoneel dat dat vandaag zal gebeuren, ook in Vlaanderen.

De voorzitter: De heer De Reuse heeft het woord.

Immanuel De Reuse (Vlaams Belang): We stellen vast dat de labo's niet meer genoeg de snelheid kunnen maken die nodig is om tijdig de testresultaten af te leveren. Maar naar aanleiding van het interview deze week met de heer Facon op Radio 1, waarin hij verwees naar de voetballers en de cultuurwereld, werd contact opgenomen met een labo in West-Vlaanderen, dat geklasseerd staat als een soort overslaglaboratorium. Enkel als de capaciteit in de normale labo's niet genoeg is, worden die mensen aangesproken. Hoe komt het dat zij dan nog niet aangesproken werden om in het geheel van labocapaciteit opgenomen te worden? Want ik stel vast dat zij wel degelijk nog resultaten afleveren binnen de 24 uur.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Ik zou eigenlijk eerst graag van de minister een antwoord krijgen op de vraag van mijn collega De Reuse, waarom die overslaglabo's niet worden ingezet. Het is toch ongelooflijk dat we hier anderhalf uur zitten te debatteren over onder andere de labocapaciteit, en dat we nu moeten vaststellen dat er wel nog capaciteit over is, maar dat we er gewoon geen gebruik van maken. Ik reguleer de werkzaamheden niet, maar het zou toch...

De voorzitter: Dat klopt!

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Het zou toch wel interessant zijn om een antwoord te krijgen op de vraag van mijn collega.

De voorzitter: Als minister Beke daartoe bereid is, krijgt hij het woord. Anders gaat u gewoon verder.

Minister Wouter Beke: Vanuit Vlaanderen hebben wij geen vat op die labo's. Dat is een federale bevoegdheid. Ik weet dat u dat niet prettig vindt, en ik denk dat we het er zelfs over eens zijn dat we dat liever anders zouden zien, maar op dit ogenblik is dat zo. Ik heb als Vlaams minister geen vat op die labo's. Ik zal dat mee overnemen en aan mijn federale collega bezorgen.

Ik wil nog iets zeggen over die testen. In het voorjaar, bij het begin van de crisis, einde maart, begin april, hebben minister De Backer en de federale diensten antigentesten, sneltesten gekocht. Die bleken toen onvoldoende rijp om in te zetten. Toen is er in het Federaal Parlement een hele heisa geweest, waarbij de minister onder vuur is komen te liggen. Men zei: 'U hebt miljoenen euro's uitgetrokken om testen te kopen waar u niets mee bent.' Dat is ook waarom we een strategie hebben gevolgd waarbij we eerst wilden inzetten op PCR-testen. Na Denemarken zetten we het meeste daarop in. De vergelijking met Duitsland kunnen we rustig doorstaan. Wanneer die antigentesten de graad van performantie hebben bereikt om ze te kunnen inzetten, moeten we ze ook inzetten. Ik denk nog altijd dat dat een juiste beslissing is geweest.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Minister, we zitten al meer dan zeven maanden in een zware gezondheidscrisis. Ik vind het altijd spijtig dat hier niets anders wordt gedaan dan paraplu's opentrekken en verwijzen naar het federale niveau. Ik denk dat dit debat een ding duidelijk maakt: alle bevoegdheden moeten naar de regio's komen. Maar dat is een totaal ander debat.

Ik veronderstel, minister, dat u dagelijks of tweedagelijks in overleg bent want het is soms moeilijk om nog duidelijkheid te krijgen: er zijn taskforces allereerste, overlegcomités, werkgroepen, en wat nog allemaal. Maar op het terrein is daar soms niets van te merken. Ik veronderstel dat u regelmatig overlegt met het federale niveau. Ik zou dus graag van u tegen volgende week willen weten waarom er geen gebruik wordt gemaakt van de overslaglabo's. Want inderdaad, wanneer we uitbraken willen vermijden in de woonzorgcentra, zal het alleen lukken met preventief testen. Iedereen is het daarover ondertussen eens: preventief testen van het personeel moet ervoor zorgen dat er minder of geen uitbraken zijn in woonzorgcentra.

Wat het bezoekrecht betreft, vond ik het antwoord van collega Schryvers op mijn vraag duidelijker dan uw antwoord. Ik bedank dus collega Schryvers voor het duidelijke antwoord. We zullen het wel zien, de komende dagen en weken, hoe het loopt met het bezoekrecht in de woonzorgcentra. Ik zeg u, mevrouw Schryvers, nogmaals: er zijn nu al tientallen woonzorgcentra gesloten, in lockdown, waar geen bezoekrecht meer mogelijk is. U zegt dat het allemaal maar tijdelijk is. We zullen dat moeten zien. Voor de mensen die daar zitten is tijdelijk ook een eeuwigheid.

Voor het personeel wachten we af. Minister, u hebt tijdens het debat dikwijls gesproken over die 500 miljoen euro en over de inspanningen die u hebt gedaan. Allemaal goed en wel maar ik weet één ding, en dat zal ongetwijfeld aan bod komen bij de vraag van collega Vaneekhout: het personeel is op, het personeel is angstig, het personeel is bang, het personeel is niet gerust op wat komen gaat. Men is vooral angstig om opnieuw in dezelfde situatie te geraken als in maart. Zoals we nu bezig zijn, zoals het beleid nu voortgaat, zowel federaal als Vlaams, zitten we binnenkort in dezelfde situatie als in maart. Er is geen proactief beleid, ik zeg het nogmaals. En dan kunt u wel zeggen dat er genoeg beschermingsmateriaal is en dergelijke. Maar dat heeft ook een aantal maanden geduurd. Nu

zitten we in dezelfde situatie, maar met andere problemen, waarvoor eigenlijk nog een oplossing moet worden gezocht, terwijl die oplossingen er nu al zouden moeten zijn. Dat neem ik u, als bevoegd minister, bijzonder kwalijk.

De voorzitter: De heer Vaneeckhout heeft het woord.

Jeremie Vaneeckhout (Groen): Voorzitter, we hebben al een heel debat achter de rug. Ik zal een poging doen het niet te lang te rekken en mijn vijf minuten, die nog niet lopen, niet volledig in te vullen. *(Opmerkingen)*

De voorzitter: Mijnheer Vaneeckhout, uw tijd is om.

Jeremie Vaneeckhout (Groen): Voorzitter, wat ik heb gezegd, was toch boeiend.

Ik zal bij het begin beginnen. We zitten hier in het Vlaams Parlement. Dat is een parlement en dat parlement is Vlaams. Zoals ik al heb gezegd, hoop ik dat het antwoord op wat ik de komende minuten zal zeggen niet zal zijn dat we deze crisis samen moeten doormaken.

Minister, u kunt veel zeggen, maar ik denk niet dat u de oppositie in het Vlaams Parlement kunt verwijten dat ze de voorbije maanden, sinds maart 2020, niet constructief is geweest. We hebben op gezette tijden decreten in spoedtempo door het Vlaams Parlement gejaagd. Die decreten zijn vaak in sneltempo verwerkt. Iedereen heeft zijn verantwoordelijkheid genomen om te proberen deze crisis samen te beteugelen.

Dat we hier in een parlement zitten, betekent dat we ook kritische vragen durven te stellen. We zullen dat ook blijven doen. U kunt er zich hier elke week druk om maken dat we vervelende vragen stellen, maar dat is onze opdracht. Die kritische vragen leven ook in de samenleving.

Ik hoor hier terecht veel pleidooien voor een draagvlak voor de naleving van alle maatregelen. Als ik met mijn uitspraken over de testen een verkeerde interpretatie mogelijk heb gemaakt, is dat nu rechtgezet. Ook wie negatief test, moet in quarantaine. De maatregelen moeten worden nageleefd.

Een element van het draagvlak voor de maatregelen is het gevoel dat er een degelijke aanpak en een degelijk beheer van de crisis is. Dat gevoel ontbreekt momenteel bij de Vlamingen. Als ik hier zeg dat er geen plan is, spoelt mijn mailbox vol met berichten van mensen die vinden dat eindelijk eens is gezegd dat er geen plan is. Dit is wat leeft in Vlaanderen. U kunt dat ontkennen of u kunt hier lacherig over doen, maar dat is echt een probleem.

We zitten hier in het Vlaams Parlement. Ik vind het hier enorm boeiend. Ik wil open en bloot mijn mening over allerlei zaken op allerlei niveaus zeggen. Zij die me kennen, weten dat ik niet altijd een blad voor de mond neem. Ik heb bewust voor het Vlaams Parlement gekozen. Ik wil een zelfbewust parlement dat weet voor welke zaken het bevoegd is. Als we alle energie die we hebben gestoken in verwijzingen naar de federale overheid en in het kijken naar wat in Brussel of in Wallonië gebeurt in een deftige aanpak van de crisis hadden gestoken, zou ik er misschien van overtuigd zijn dat Vlaanderen het beter kan. Op dit moment ben ik daar absoluut niet van overtuigd. Dat is voor het Vlaams beleidsniveau een spijtige zaak.

Ik wil nog drie inhoudelijke elementen aankaarten. Ik zal proberen dat te doen door middel van zeer constructieve voorstellen.

Ten eerste hebben we met betrekking tot het personeel een tijdje geleden het voorstel op tafel gelegd de vrijwilligers en de mantelzorgers actief aan te spreken

om in de woonzorgcentra een ondersteunende rol op zich te nemen. Wilt u hier verder mee aan de slag gaan? Wilt u nagaan met welke modaliteiten dat kan? De cijfers van het platform waarnaar is verwezen, tonen aan dat dit niet de enige manier mag zijn om mensen aan te trekken. Wilt u actief initiatieven ten aanzien van mantelzorgers en vrijwilligers nemen? We kunnen ervan uitgaan dat mantelzorgers met veel liefde naar de bewoners van de woonzorgcentra kijken en daar op een goede manier mee zouden omgaan.

Ten tweede mag u me niet kwalijke nemen dat ik uit uw antwoord over de bezoeker-garantie afleid dat er geen volledige garantie is. Er kan altijd een tijdelijke schorsing van het bezoekrecht zijn. De resolutie met 95 aanbevelingen is geen vodge papier. Het Vlaams Parlement heeft beslist dat er te allen tijde een bezoeker-garantie moet zijn. Ik vraag u om ervoor te zorgen dat die garantie er is, dat u die garantie kunt afdwingen als ze er niet is en dat mensen de mogelijkheid tot een bezoeker-garantie hebben. Momenteel gaat de helft van de klachten bij de Woonzorglijn over het bezoekrecht. We moeten onze bewoners en hun familieleden beter wapenen om hun rechten op het terrein te kunnen afdwingen.

Ten derde hebben we wel wat vragen over het preventief testen. In alle beslissingen die hierover zijn genomen, is opgenomen dat de testcapaciteit voorhanden moet zijn. Dat is logisch. Het is ook geen bevoegdheid van het Vlaams Parlement. Het betekent echter dat de rol van de sneltests fundamenteel is. Ik blijf bij mijn punt. U hebt een beslissing hierover gedurende lange tijd terecht afgehouden. Waarom hebt u niet geschakeld op het ogenblik dat Duitsland heeft geschakeld? Waarom hebt u er toen niet voor gezorgd dat een bestelling werd geplaatst? De mondklappers van de eerste golf zouden weleens de sneltests van de tweede golf kunnen worden. De internationale markt zal worden overspoeld en we zullen in leveringsproblemen komen.

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Er is natuurlijk al heel veel gezegd, en ik denk dat we nu alle cijfers kennen. Maar we staan nog voor heel pittige weken. Ik denk dat we echt nog maar aan het begin zitten. Ik heb die vrees hier al een aantal keren geuit, en ik denk toch dat we voor maanden vertrokken zijn. Nu, het lijkt mij logisch dat we in de woonzorgcentra een stijgende trend zien, aangezien het virus in de maatschappij op dit moment enorm woekert. Vooral die snelheid is enorm beangstigend. Het personeel heeft inderdaad niet kunnen recupereren.

Men heeft nog altijd stress van die eerste golf, en nu staan ze plots voor een tweede, veel vroeger dan oorspronkelijk gedacht. En ze zijn heel moe. Zij hebben zowel psychische als fysieke tekenen van belasting. We zien nu dat er steeds meer medewerkers ook thuisvallen, niet alleen vanwege coronabesmettingen maar ook door burn-outs en om andere medische redenen. We gaan dus inderdaad echt werk moeten maken van het inzetten van andere profielen, met name die tijdelijke werklozen, omdat de zorgkundigen en verpleegkundigen zich echt moeten kunnen richten op de taken waarvoor zij echt nodig zijn, en dat zijn de zorgtaken.

Het is ook heel belangrijk dat we goed in het oog houden dat we voldoende beschermingsmateriaal hebben, te allen tijde. We willen inderdaad toch niet meer in de situatie terechtkomen zoals in het voorjaar. Het is heel belangrijk om dat goed te monitoren, zodat ons personeel in veilige omstandigheden kan werken. Dat is ook een voorwaarde om bezoek mogelijk te maken.

Ik denk dat niemand een nieuwe lockdown wil, maar het is hier al gezegd: we zijn het over alle partijgrenzen heen eens dat bezoek gegarandeerd moet zijn. We moeten dus alle hens aan dek hebben om dat ook mogelijk te maken. Meer handen zijn echt wel nodig.

Ik heb vorige week gewaarschuwd dat de dijken op barsten staan. We zijn een week later, en de teststrategie moest aangepast worden. Maar het was ook een vraag van de huisartsen, omdat zij inderdaad voelden dat ze niet meer konden. En dan moet er natuurlijk ingegrepen en bijgestuurd worden. Dat is dan niet altijd heel leuk en plezierig, maar we kunnen gewoon niet anders. Het is anders niet meer haalbaar.

We hebben het hier al veel gehad over dat preventief testen in de woonzorgcentra. Hoe ik het lees is dat er enkel preventief wordt getest bij nieuwe bewoners van woonzorgcentra, bij clusters en bij contacten met hoogrisico voor personen werkzaam in de zorg, onder andere in de woonzorgcentra. Er zijn daar dus wel gaten. Ik denk dat u daar binnen de taskforce toch eens moet kijken of daar inderdaad toch geen aanpassing moet gebeuren rond het preventief screenen. Ik denk dat een absolute voorwaarde is om er juist voor te zorgen dat we die besmetting meer kunnen buitenhouden uit die woonzorgcentra.

Rond de sneltesten is hier ook al heel veel gezegd, daar ga ik niet op terugkomen.

In verband met het contactonderzoek wil ik toch nog eens benadrukken dat het heel belangrijk is om dat telefonisch te doen, en niet via sms. We moeten mensen echt motiveren om in quarantaine te gaan. Dat is een hele opoffering, ik versta dat compleet. Ik zou het zelf ook niet evident vinden om zolang thuis te zitten. Maar je moet dat doen, niet alleen voor jezelf maar vooral voor je moeder, je vader, je grootmoeder, je zus, je broer. Het is dat wat wij de mensen echt moeten vertellen: waarom het zo belangrijk is dat zij dat doen. We moeten mensen dus echt aansporen om de regels te respecteren. Daarom juich ik het initiatief toe dat u hebt genomen met uw collega Somers, om een vergoeding te geven voor de lokale contactopsporing. Testen en contacttracing, dat is onze eerste verdedigingslinie, samen met het motiveren. Het is nu echt alle hens aan dek willen we die curve ombuigen.

Het water staat de eerstelijnszorgers aan de lippen. Als we er nu niet voor zorgen dat we dit doorbreken, zullen onze ziekenhuizen vollopen en zal alle zorg volledig vastlopen. Dan ben ik zelf ook bang dat we taferelen zullen krijgen die we op televisie hebben gezien, en die we niet willen. Daarom doe ik nog eens een oproep om je alstublieft aan alle regels te houden. (*Applaus bij Open Vld*)

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): Minister, het is zeer belangrijk dat we goed blijven onthouden wat de eerste golf heeft betekend. Die eerste golf was een echte humanitaire ramp. Artsen Zonder Grenzen heeft beslist om hier te komen interveniëren, normaal doen ze dat in het buitenland, maar nu was dat bij ons het geval. De coronapandemie is een humanitaire ramp die enorm veel lichamelijk en psychisch lijden heeft teweeggebracht en dat nog altijd doet.

We hebben maanden de tijd gehad om dijken op te werpen om te vermijden dat we in onze zorgsectoren, de woonzorgcentra, de gezinszorg en andere instellingen, opnieuw besmettingen zouden binnenhalen. Een van de belangrijkste zaken daarbij is testing. Bij de eerste golf had het zorgpersoneel al het gevoel dat zij als laatste in de rij stonden voor beschermingsmateriaal, voor tests en nu voelen ze opnieuw dat ze langer moeten wachten op die tests. Uit de uitleg die u daarnet hebt gegeven, blijkt dat u niet van plan bent om in Vlaanderen wekelijks te testen in de woonzorgcentra.

De manier waarop het virus tijdens de eerste golf is binnengekomen was net via de asymptomatische personeelsleden die kwamen werken en die het virus konden binnenbrengen. Als wij die personeelsleden nu, tijdens een tweede golf,

niet blijven testen, dan zullen ze dat opnieuw doen en dan kan het virus opnieuw binnenkomen.

Ook bij clusteruitbraken is het virus binnengekomen. Wanneer er een clusteruitbraak is, wanneer er vijf besmettingen zijn, dan zijn we te laat om te voorkomen dat het virus zich verspreidt en dat het personeel opnieuw hetzelfde moet doormaken als tijdens die eerste golf.

Ik heb al in mei gevraagd om met preventieve testing te beginnen maar uiteindelijk bent u daar pas eind augustus mee begonnen. Een maand later, eind september, moest u al opschorten omdat er te weinig tests waren. En nu het testen is gestart, moet u opnieuw stoppen. Dat is een groot probleem en ik reken erop dat u dit in orde brengt en dat er wekelijks wordt getest in de woonzorgcentra en bij de gezinszorg in andere instellingen.

Minister, het zorgpersoneel voelt zich echt in de steek gelaten en ik hoop dat u dat heel goed beseft, en dat u heel goed luistert naar de mensen op het terrein. Bij een eerste golf voelden zij zich in de steek gelaten, bij een tweede golf voelen ze zich opnieuw steek gelaten had. Dat komt omdat er vandaag geen leger klaarstaat om hen te helpen. U moet nu beginnen fantaseren hoe u mensen zult vinden voor de versterking van de woonzorgcentra. Dat is ongezien. U hebt maanden de tijd gehad, u wist dat het personeel oververmoeid was en heel veel druk te verduren heeft gehad maar u hebt niet ingegrepen en moet vandaag beginnen zoeken naar versterking voor het personeel. Dat is een groot probleem. Er is versterking nodig van het niet-medisch personeel maar er is zeker en vast en vooral ook versterking nodig van het medisch personeel.

Minister, u hebt de steunmaatregelen voor het personeel – de besluiten van de Vlaamse Regering van 17 juli 2020, COVID-19, financiële steun voor compensatie en vergoeding van extra inzet van het personeel – eind september afgebouwd en stopgezet. Zult u die steunmaatregelen voor de woonzorgcentra peracuu vandaag inzetten of niet?

Het personeel van de woonzorgcentra is volledig uitgeput. De situatie is vandaag onhoudbaar. De cijfers van de zorgbarometer tonen aan dat een op de vier mensen wil stoppen met de zorg. Op een moment dat wij die mensen keihard nodig hebben, zeggen zij dat ze het niet meer aankunnen en dat ze overwegen om uit de zorg te stappen. De helft van de mensen staat onder druk, de helft van de mensen is oververmoeid, mensen hebben een slaaptekort, hartkloppingen, spierpijn. Het personeel in de woonzorgcentra werkt zich uit de naad. Er zijn directies die sinds de uitbraak van de coronacrisis elk weekend zijn gaan werken, die uitgeput zijn en die vandaag versterking nodig hebben.

En wat horen ze dan, minister? Dat de versterking die u in juli hebt beloofd, namelijk vijftien mobiele teams die de woonzorgcentra zouden helpen bij uitbraken en medisch en geschoold personeel dat kan omgaan met uitbraken, er vandaag niet is. Ik vind het onvoorstelbaar, minister, dat u niet ingrijpt terwijl u weet dat dit zo belangrijk is. Dat was al in februari belangrijk. Artsen Zonder Grenzen heeft erop aangedrongen om mobiele teams samen te stellen, zij hebben dat eigenlijk zelf gedaan om in te grijpen. U hebt in juli beloofd daarvoor te zorgen maar vandaag zijn die teams er nog altijd niet.

Ik reken erop dat u die teams zeer dringend inzet, zeer dringend bij elkaar zoekt en zorgt voor de versterking van de woonzorgcentra.

De voorzitter: Uw tijd is om. U hebt echter ook al veel gezegd.

Lise Vandecasteele (PVDA): Ik wou nog drie korte vragen stellen.

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele, niemand heeft u onderbroken, dus u hebt eigenlijk aan één stuk door kunnen praten. U hebt daarnet heel veel kansen gekregen om anderen te onderbreken, dus ik denk dat uw belangrijkste punten zijn gemaakt. Ik ken uw partijprogramma natuurlijk niet vanbuiten, maar ik ga daarvan uit.

Collega Anaf, u hebt ook vijf minuten.

Hannes Anaf (sp.a): Voorzitter, er is al heel veel gezegd, er is al een heel lang debat geweest, dus ik denk dat ik de vijf minuten zelfs niet volledig zal gebruiken. Ik zou echter wel graag iets willen zeggen, uiteraard.

Collega's, in alle ernst, als ik dit debat hoor, ben ik ervan overtuigd dat iedereen hier dezelfde bezorgdheid deelt. We willen absoluut niet wat er in maart, april, mei is gebeurd. Dat is ook de reden waarom we in de coronacommissie allemaal samen naar aanbevelingen hebben gezocht. Er zijn een aantal dingen gebeurd die ons hebben verrast.

Er was de sluiting van die woonzorgcentra op dat moment. Goed, dat is gebeurd en we willen dat niet meer opnieuw. We delen die bezorgdheden over het bezoekrecht – mensen mogen niet meer vereenzamen –, maar we moeten ook heel eerlijk zeggen dat we allemaal elke dag met een bang hartje de sterftcijfers volgen en hopen dat ook daar niet dezelfde cijfers terugkomen die we in het voorjaar hebben gezien. Laten we hopen dat dat meevalt.

Er zijn heel veel zaken voorbereid. We zijn veel beter voorbereid dan in het voorjaar, door de ervaring die – helaas – is opgedaan in het voorjaar, door de beschermingsmiddelen die er nu wel in groten getale aanwezig zijn, door het feit dat de richtlijnen nu ook veel duidelijker zijn omdat we het al eens hebben mee-gemaakt.

Testen is inderdaad een heel belangrijk aspect daarvan. Ik vind wel dat we daar heel eerlijk over moeten zijn. Mevrouw Vandecasteele, die nieuwe teststrategie komt er nu wel net om ervoor te zorgen dat we snel resultaten zullen kunnen blijven hebben van tests in de woonzorgcentra. Als er op dit moment vijf, zes dagen verlopen voor er een resultaat is ... We hebben ook letterlijk in onze aanbevelingen van de coronacommissie gezet, in punt 30°, dat testresultaten snel beschikbaar moeten zijn. Anders kan je daar ook niet mee aan de slag. Laten we daar eerlijk in zijn: 7 procent van alle testen in België wordt gereserveerd voor de Vlaamse woonzorgcentra, omdat we dat belangrijk vinden. Aan andere groepen wordt gezegd dat ze nu even niet worden getest omdat we die woonzorgcentra erg belangrijk vinden.

Minister, heel die strategie, met al de voornemens die we hebben om dat bezoekrecht inderdaad te kunnen garanderen en om de juiste zorg te kunnen blijven garanderen voor de mensen, staat of valt natuurlijk met de aanwezigheid van personeel. Daar ben ik echt enorm bezorgd over. Mijn beginpleidooi ging ook daarover. Dat is immers natuurlijk cruciaal. We zien dat ook steeds meer van die mensen besmet geraken. Meer dan 1200 personeelsleden zijn momenteel al uitgevallen, en, laten we daar ook heel eerlijk over zijn, de volgende dagen zal dat nog toenemen. Er zullen nog meer personeelsleden besmet geraken. Er zullen ook nog meer personeelsleden in quarantaine moeten gaan, bijvoorbeeld omdat ze in hun gezin een besmetting hebben. Daar maak ik me heel veel zorgen over.

We zeggen hier allemaal dat we geen toestanden meer willen zoals in het voorjaar. Ik denk dat we dat allemaal willen, maar de realiteit is dat, als er op een bepaald moment niet genoeg handen zijn om het werk te kunnen doen, we voor toestanden zullen staan die we echt niet meer wilden. Minister, dat baart me

echt zorgen. Ik denk echt dat men te laat in gang is geschoten wat dat betreft. Ik hoop dat ik fout ben. Ik hoop het echt.

Collega's, ik zou willen afsluiten met een oproep. Als we door deze crisis willen komen, dan zullen de woonzorgcentra een aantal dingen moeten doen, maar zullen we er in elk geval voor moeten zorgen dat ook het aantal besmettingen in onze samenleving opnieuw afneemt. Dat is waar we het allemaal voor doen. Het is ook daarvoor dat die strenge maatregelen vrijdag zijn afgekondigd. Ik wil een aantal collega's, onder andere collega Saeys, echt bijtreden: het zal aan ons allemaal zijn om ons aan die regels te houden, om ervoor te zorgen dat dat virus geen zuurstof meer krijgt en dat ook onze woonzorgcentra niet opnieuw in eenzelfde piek terechtkomen.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Ik vind die laatste oproep zeker een goede oproep.

Ik wil graag nog vijf puntjes aanhalen, eerst en vooral over testen. Als we de snelsten effectief gaan inzetten, is het belangrijk dat we daar een goede strategie voor hebben. Wie gaat die afnemen, en wat doen we met het feit dat ze iets minder accuraat zijn dan de PCR-test? Dat zijn belangrijke vragen die mensen die in woonzorgcentra wonen of werken, vandaag graag beantwoord zien.

Twee, zal Vlaanderen speekseltesten aankopen, ja of neen? Ze zijn vandaag nog niet klaar volgens de informatie die ik heb. Ik maak me dan ook wat bedenkingen bij wat de Waalse overheid gaat doen. Minister, gaan wij die aankopen, ja of neen?

Dan het personeel. We moeten ervoor zorgen dat de technisch werklozen die eventueel ondersteunende functies in woonzorgcentra opnemen, erop vooruitgaan. Zult u ervoor zorgen dat dat ook effectief gebeurt?

Ik wil een heel specifiek probleem aankaarten. Als je vandaag in een woonzorgcentrum werkt, een test krijgt en in quarantaine moet gaan, dan is het probleem dat je maar 75 procent van je loon krijgt omdat je op technische werkloosheid valt. Eigenlijk zouden de mensen die ziek zijn – wel of niet ziek, dat weten we nog niet op dat ogenblik –, 100 procent van hun loon moeten krijgen. Minister, zult u ervoor zorgen dat dit ook effectief gebeurt? Dat is niet alleen fair, het is ook een goede maatregel om meer personeel sneller beschikbaar te hebben. Wat gebeurt er volgens sommige directies van woonzorgcentra? Als een personeelslid in quarantaine moet en maar 75 procent van zijn loon krijgt, gaat hij snel naar de huisarts, die hem een aantal weken – dus veel langer dan de quarantaineperiode – afwezig schrijft. Dan zijn we meer personeel kwijt dan dat we ze even volledig uitbetalen voor een factor waarop ze geen invloed hebben, namelijk dat ze in quarantaine moeten. Gaat u daar samen met uw collega's uit de Federale Regering werk van maken?

Minister, de volgende vraag heb ik u al gesteld, maar toch krijg ik graag een concreet antwoord: zult u de flexibiliseringsnorm aanpassen zodat er meer ondersteunend personeel tijdelijk kan worden aangenomen in de woonzorgcentra?

Mijn derde punt gaat over eenzaamheid, en uiteraard gaat dat veel breder dan woonzorgcentra. Hier hebben we weer de focus gelegd op de woonzorgcentra, maar we hebben andere collectieve opvanginitiatieven zoals kinderdagverblijven, jeugdhulpvoorzieningen, voorzieningen voor personen met een handicap. En die mogen we deze keer niet vergeten, dat is een les uit de coronacommissie. Zij voelden zich altijd onbesproken en vonden dat er niemand aandacht aan hen besteedde. Minister, ik doe dan ook een warme oproep om dat wel te doen.

De garantie op bezoek die hier al een paar keer is gevraagd, vraagt mijn fractie ook heel duidelijk. Een soort marshallplan tegen eenzaamheid, dat moet toch lukken. 20.000 Vlamingen zitten in een woonzorgcentrum en geven aan dat ze zich eenzaam voelen. We kunnen als Vlaamse overheid, als Vlaamse media, als politici toch 20.000 andere Vlamingen vinden die eens willen langsgaan, die eens kunnen beeldbellen, die eens een kaartje willen sturen naar die mensen. Sommigen zullen het daar gemakkelijk mee hebben, anderen zullen het daar moeilijker mee hebben, maar ik weet dat heel wat directies van woonzorgcentra vandaag bereid zijn om zelfs in deze moeilijke tijden en zelfs met het personeelstekort dat ze ervaren, daarop in te zetten, omdat ze ervan overtuigd zijn dat dat niet alleen de mentale, maar ook de fysieke gezondheid van de woonzorgcentrumbewoners ten goede zal komen.

Vierde punt. Collega Vaneeckhout heeft daarnet gezegd dat we een zelfbewust parlement zijn. Dat heb ik heel graag gehoord. Maar het is wel een fabeltje dat Vlaanderen een foutloos parcours kan rijden terwijl het federale niveau dat niet zou doen. We zijn van elkaar afhankelijk. Zonder een federale overheid die excelleert, die geen enkele fout maakt, heeft Vlaanderen het ontzettend moeilijk om er zelf voor te zorgen dat alles hier op wieltjes loopt.

Collega Vaneeckhout, ik geef u een voorbeeld. Als er geen testen zijn, zoals die nu federaal zijn afgebouwd, hoe kan Vlaanderen dan contactopsporing doen zonder dat er genoeg testen zijn voor iedereen? Zonder dat er genoeg testen zijn, is er geen adequate contactopsporing. Zonder adequate contactopsporing is er ook geen isolatie die vereist is om dat virus terug te dringen. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat dit niet meer gebeurt? Ik weet dat heel wat mensen daar anders over denken.

De voorzitter: Kunt u besluiten?

Lorin Parys (N-VA): Nog twee punten. Ik geloof niet dat we hier politici hebben die minder competent zijn dan die in het buitenland. Toch hebben wij een van de ergste golven gehad van de covidpandemie in ons land en staan we nu alweer voor een van de ergste tweede golven wereldwijd. Dat komt niet doordat politici hier incompetenter zijn dan in het buitenland. Dat komt wel doordat de staatsstructuur zo moeilijk is, dat ze hindert in de plaats van helpt bij het terugdringen van dit virus.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Ik wil een aanvulling geven bij wat collega Parys zegt. Er werd al een paar keer gesproken over wie de testen gaat afnemen, minister. Ik heb u vorige week gesuggereerd dat de apothekersbond bereid was om bij te springen, op voorwaarde van een vergoeding. Ik herhaal daarom mijn oproep vandaag. Hebt u daar al iets mee gedaan? Wordt daarover nagedacht?

Ik denk dat collega Parys inzage heeft in mijn mailbox, want ik heb deze middag een vraag om uitleg ingediend over een identiek verhaal van mensen in een instelling voor kinderen en jongeren met een beperking waar twee besmettingen bij kinderen waren. U weet allemaal – en u weet het zeker, minister – dat het in dergelijke instellingen onmogelijk is om alle maatregelen, zoals een mondmaskerplicht en afstand houden, aan te houden. Dat is onmogelijk.

Deze mensen zetten zich dag en nacht in om alles goed te laten verlopen en te zorgen voor het welzijn en de gezondheid van de kinderen en jongeren in de instelling, maar ook voor het mentale welzijn van de familie. Nu blijkt dat wegens twee besmettingen, die trouwens nog niet bevestigd zijn, een aantal personeelsleden op advies van de coördinerende arts in quarantaine zijn geplaatst, ten minste voor zeven dagen. Zoals collega Parys zegt: dan krijgen ze een quarantaineattest

waardoor ze in technische werkloosheid verzeild geraken en inderdaad slechts 75 procent van hun loon krijgen. Mochten ze in ziekteverlof zijn, dan zouden ze een gewaarborgd loon krijgen.

Minister, ik weet dat dat niet uw bevoegdheid is, maar zoals zonet gezegd, bent u continu in overleg met het federale niveau. Collega Anaf, misschien kunt u iets regelen op het federale niveau? Collega Vaneeckhout, u kunt misschien ook een duwtje geven? Maar in feite is het oneerlijk dat deze mensen, die met hart en ziel hun job uitvoeren, daarvoor gestraft worden en 25 procent minder loon krijgen.

De voorzitter: Dat heeft collega Parys ook duidelijk uitgelegd.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Ik kan u garanderen, collega's, dat 25 procent loon voor heel wat mensen heel veel geld is. Ik heb dus twee vragen: ten eerste de apothekers inschakelen en ten tweede op federaal niveau deze problematiek aankaarten.

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Kunt u het kort houden?

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Ik ben altijd kort, voorzitter. Hoewel, dat is niet waar. Ik wil kort even bijtreden wat de heer Parys zei in het midden van zijn betoog. Het ging over de zorgcontinuïteit. Minister, ik denk dat het enorm belangrijk is om daar in deze fase oog voor te hebben. Het zal ongetwijfeld ook een aanbeveling zijn van de coronacommissie dat die zorg kan doorgaan in de voorzieningen voor mensen met een beperking, in de thuiszorg, in de geestelijke gezondheidszorg ... Dat is zo enorm belangrijk. Ik krijg al berichten van ouders van kinderen met een beperking dat de schrik hun om het hart slaat de voorbije week dat de voorzieningen opnieuw zouden sluiten. Laten we er alles aan doen om te voorkomen dat dat opnieuw gebeurt.

Jeremie Vaneeckhout (Groen): Eerst een woord van appreciatie voor de laatste tussenkomst en ook voor dat gedeelte van de tussenkomst van collega Parys. Het onderwerp van vandaag waren inderdaad de woonzorgcentra, maar laat ons het hele spectrum van de zorg niet uit het oog verliezen en de hele residentiële zorg voor ogen houden.

Collega, u hebt daarnet gezegd: ik ben er niet van overtuigd dat er in ons land minder competente politici zijn dan elders. Ik zou alleszins de laatste zijn om u ervan te verdenken minder competent te zijn. Ik acht u hoog.

De voorzitter: Moet er iemand een zakdoek hebben? (*Gelach*)

Jeremie Vaneeckhout (Groen): Ik zoek nog een knuffelcontact.

De voorzitter: U hebt er nog geen?

Jeremie Vaneeckhout (Groen): Ik heb er thuis, maar ik heb nog recht op één extra, voorzitter.

Goed, ik probeer weer tot mijn tussenkomst te komen.

Maar ik voel me natuurlijk aangesproken, collega Parys, door uw tussenkomst over het zelfbewuste parlement dat we zijn. Ik hoop dat ik u niet heb verrast met die tussenkomst, want u weet waarschijnlijk dat dat een evidentie is wat ons betreft, dat ieder beleidsniveau ten volle zijn verantwoordelijkheid moet kunnen nemen. Maar ik heb ook begrepen dat de Federale Regering de deuren openzet voor iedere goede samenwerking. En ik heb ook begrepen dat de intentie van de minister-president alleszins was om dat op dezelfde manier te doen. De deuren

staan open bij de Federale Regering, de deuren staan open bij de nieuwe coronacommissaris, die hier trouwens ook in de coronacommissie ten volle de inzichten heeft gegeven dat samenwerking fundamenteel zal zijn.

Collega Anaf heeft daarnet al verwezen naar de redenen waarom er een aantal beslissingen zijn genomen over de testcapaciteit. Want het is inderdaad de bedoeling om op korte termijn resultaten te kunnen voorleggen, om het op die manier tot een zinvolle strategie te maken.

Maar ik heb er in dit parlement voor gekozen om mij te focussen op wat wij hier kunnen doen. En ik word altijd wat lastig als we de helft van onze tijd steken in het zoeken naar goede voorbeelden van waar het misloopt op een andere beleidsniveau, om het op datzelfde moment niet te moeten hebben over wat er bij ons misloopt. En dan heb ik het over iets waarin u mij daarnet zelf hebt bevestigd, de bronopsporing. Hoe komt het dat we de afgelopen vier maanden, waarin er wel voldoende testcapaciteit was, de bronopsporing niet op een goede manier hebben ingezet? Hoe komt het dat dat niet op poten staat en dat we nu vaststellen dat het eigenlijk te laat is voor een goede teststrategie, gezien de capaciteit?

Ik geef nog twee afsluitende opmerkingen.

De voorzitter: Kort, alstublieft.

Jeremie Vaneckhout (Groen): Heel kort.

Collega's, het zou helpen mochten we niet de helft van onze tijd bezig zijn met de zoektocht naar waar een ander beleidsniveau het fout heeft gedaan. En wat zeker zou helpen, is dat, als de minister-president in het Overlegcomité iets mee beslist over de horeca, dan niet een heel weekend lang alle leden van uw partij het nodig vinden om die beslissing in twijfel te trekken. Collega's, het lijkt mij duidelijk wat daar beslist werd.

De voorzitter: Collega Vaneckhout, daarover is er nog een actuele vraag.

Collega Parys wil kort tussenkomen op de repliek van collega Vaneckhout. Ik hoop dan ook een antwoord te krijgen op de vraag of hij al dan niet zijn knuffelbuddy wil worden.

Lorin Parys (N-VA): Die plek is bij mij al ingenomen. Excuseer, collega Vaneckhout, maar bedankt voor de sympathieke woorden.

Collega's – en daarmee wil ik antwoorden op wat u net zei –, we hebben hier binnenkort, vrees ik, weer een opportuniteit – en dat is een opportuniteit voor ons allemaal – om inderdaad dat zelfbewust parlement te zijn. We leven vandaag in de opbouw naar vrijdag, wanneer er een nieuwe vergadering van het Overlegcomité is. En iedereen heeft vandaag gelezen dat Georges-Louis Bouchez heeft gezegd dat er strenger moest worden opgetreden. En Emmanuel André heeft gezegd dat er een nieuwe lockdown moet komen. En daarnet heeft Elio Di Rupo op een persconferentie gezegd: "De nouvelles mesures restrictives paraissent inévitables."

Collega's, we hebben daarnet gezegd dat de situatie in Vlaanderen ernstig is en dat er geen hint van triomfalisme kan zijn over het feit dat er 541 besmettingen zijn per 100.000 inwoners over de laatste twee weken. Maar de realiteit is ook dat we bijna aan het driedubbele zitten in het Franstalig landsgedeelte. De vraag is dus: gaan we naar een 'one size fits all'-oplossing of kunnen we er effectief voor zorgen dat Vlaanderen er zelfbewust voor kiest om zelf een aantal maatregelen al dan niet strenger te maken? En mijn oproep aan alle collega's vrijdag

is om ervoor te zorgen dat er geen nieuwe algemene lockdown komt in het hele land, maar dat er enkel strenge maatregelen worden genomen daar waar het nodig is.

De voorzitter: En ten slotte: collega Anaf.

Hannes Anaf (sp.a): Voorzitter, ik wil kort tussenkomen op een punt dat collega Parys heeft gemaakt en dat ik ook heel belangrijk punt vind. We moeten er namelijk echt over waken dat, als mensen een kans hebben om besmet te zijn met het virus en in de zorg werken, zij in quarantaine gaan en thuisblijven. En inderdaad, als zij dan terugvallen op 70 of 75 procent van hun loon, zorgt dat er bij een aantal mensen misschien voor dat ze de neiging hebben om tóch te komen werken, omdat ze het financieel moeilijk hebben. Ik ondersteun dus zeker de oproep om te zoeken naar oplossingen zodat die mensen op 100 procent van hun loon kunnen blijven, zodat ze kunnen worden doorbetaald.

Woonzorgcentra kunnen dat momenteel trouwens ook al beslissen. Ze – of toch een aantal woonzorgcentra – krijgen momenteel al een financiering vanuit de overheid. Zo krijgen ze een compensatie omdat ze lege bedden hebben. Misschien kunnen ze daar dus voor een stuk al zelf over beslissen.

Maar ik wil afsluiten met iets wat ik daarnet ben vergeten in mijn oproep. Er hebben mij al verhalen bereikt over mensen die positief getest zijn en die bewust hun contacten in de zorgsector niet hebben doorgegeven, omdat ze weten dat die dan sowieso moeten thuisblijven en op 70 procent terugvallen. Laat mij daarover dan ook een oproep doen: doe dat alsjeblieft niet. Het is zo essentieel belangrijk dat, zeker in de zorgsector, het personeel ... Dat is nu toch wel het allerlaatste dat je moet doen. Geef die mensen gewoon door, maar laat ons samen naar oplossingen zoeken zodat zij geen loonverlies moeten leiden.

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega's, hier is al heel veel gezegd, zijn heel veel vragen gesteld en tussenkomsten gehouden. Als vrijdag alle regeringen in dit land beslist hebben om een avondklok in te voeren, om het aantal nauwe contacten te reduceren tot één en nog andere beslissingen te nemen, dan is dat omdat de situatie ernstig is. Als het aantal besmettingen op veertien dagen tijd stijgt met 350, 450 procent, dan zitten we in grote problemen, dan bibberen en beven de ziekenhuizen, dan zijn de mensen die werken in de woonzorgcentra ongerust omdat ze weten wat er gebeurd is.

Dan is het in eerste instantie aan ons allemaal om wat de regering, de overheid, van ons vraagt, na te komen. Dat is onze eigen, individuele verantwoordelijkheid. Moeten we zorgen voor mondklappers? Ja. Moeten we zorgen voor testen? Ja. Moeten we zorgen voor contactopsporing? Ja. Maar de eerste verantwoordelijkheid zit bij ons allemaal. Doe dat, niet omdat de overheid het vraagt, maar omdat u die verpleegster in het ziekenhuis die voor u zorgt als u misschien uw been breekt of de zorgkundige in het woonzorgcentrum die voor uw moeder of grootmoeder zorgt, recht in de ogen moet kunnen en durven kijken. Het hangt dus van ons allemaal af en de situatie is meer dan zorgwekkend.

Minister Vandenbroucke sprak zondag over een tsunami. Ik denk dat dat genoeg zegt. De situatie is onrustwekkend, en dus moeten we maatregelen nemen, en die hebben we genomen, op het vlak van testen om ervoor te zorgen dat de testcapaciteit ten minste voor de woonzorgcentra gegarandeerd zou kunnen blijven. Er kunnen daar veel vijven en zessen over worden gezegd, maar dat was wel de bedoeling en het objectief. Het is vanuit die finaliteit dat we de voorbije dagen beslissingen hebben genomen, ook moeilijke beslissingen, en dat we de komende dagen allicht nog moeilijke beslissingen zullen moeten nemen.

Ik ga heel snel op bepaalde punctuele zaken in. Mijnheer Sintobin, wat de apothekers betreft: ja, we hebben dat binnen de IMC aan de Federale Regering aangebracht om dat te bekijken. We zijn ook in overleg met de apothekers-netwerken. Maar het is niet zo'n eenvoudig verhaal, want het betekent dat asymptomatische mensen in een apotheek gebracht moeten kunnen worden. Dat kan alleen maar als er aparte afgesloten ruimtes zijn. Het is een piste waarover we al langer denken, maar de fundamentele vraag is wie dat soort testen mag afnemen. Wie mag er PCR-testen of speekseltesten afnemen? Kunnen we daar niet in het algemeen belang op een meer soepele manier mee omgaan, gelet op de situatie?

Mevrouw Saeys, u hebt gesproken over de druk bij de eerste lijn. We hebben het daar vorige week ook over gehad. We gaan in elke provinciehoofdplaats test-straten ontwikkelen. We zijn hier nog vertrokken voor een paar weken en maanden. Ik wil dat het parlement zich daar goed bewust van is. We hebben nog de griep die eraan komt. Het zullen nog moeilijke periodes zijn. De curve zal nog niet onmiddellijk dalen, misschien minder steil stijgen, zoals Steven Van Gucht heeft gezegd, maar ze zal nog niet onmiddellijk dalen. Dat betekent dat we dus nog moeilijke maanden zullen hebben.

De beslissingen die vandaag goed en adequaat lijken, kunnen op het eind van de maand totaal contraproductief zijn. We moeten dus ook durven door te denken over wat vandaag goed is, wat volgende week goed is, wat tegen Kerstmis goed is en wat begin volgend jaar goed is. Als we spreken over Kerstmis, dan hoop ik dat we samen zullen kunnen vieren, maar dat zal van ons allemaal afhangen in de eerstkomende weken.

Collega Vaneeckhout, wat de testen betreft. Ik vind het heel goed dat u zegt: 'We moeten ons met het parlement heel bewust opstellen, maar waarom hebt u niet sneller die testen gekocht?' Wel, omdat het FAGG dat de testen moet goedkeuren – en ik wil er echt geen spelletje rond maken –, tot nu toe op de rem heeft gestaan, en dat is dus niet in dit parlement. Op het ogenblik dat er perspectief is gegeven, heeft de Vlaamse Regering beslist om er ook aan te kopen. En ja, collega Parys, we overwegen ook om speekseltesten over te kopen.

Ik denk dat er op zijn minst twee criteria zijn die voor ons allen belangrijk zijn: ze moeten betrouwbaar zijn en ze moeten beschikbaar zijn. De betrouwbaarheid moet worden gegarandeerd zodat we geen vals gevoel van veiligheid krijgen – en dat heb ik tien dagen geleden ook gezegd. De antigeentesten van vandaag zijn niet de antigeentesten van een paar maanden geleden. Idem dito wat de speekseltesten betreft. We zullen ons daar inderdaad achter zetten op het ogenblik dat er perspectief over is.

Er is verwezen naar Duitsland. Duitsland is op vele vlakken een heel goed voorbeeld, maar Duitsland heeft ook twintig ministers van Volksgezondheid. Het hoeft dus niet noodzakelijk het institutionele te zijn dat een argument is voor het ene of het andere. Dit parlement heeft gezegd dat het een commissie gaat organiseren om zich daar apart mee bezig te houden; ik denk dat het bijzonder nuttig zou zijn voor wat de gezondheidszorg betreft. Ik wil de vergelijking met Duitsland wel aangaan wat de PCF-testen betreft. Op dit ogenblik doen wij meer dan het dubbele van Duitsland, meer dan het dubbele, en het is niet genoeg omdat de stijging veel te groot is. We moeten dus ingrijpen. Men vraagt mij waarom ik Duitsland niet volg. Wat dat betreft, hebben we zeker de juiste keuze gemaakt. De keuze van de antigeentest is een recente keuze van Duitsland en, zoals ik al heb gezegd, zullen wij die ook doen.

Collega Vaneeckhout, wat uw opmerking over de mantelzorgers betreft: wij zijn samen aan het bekijken met vrijwilligers.be om dat op te nemen.

De bezoekgarantie moet een recht zijn en die moet er zijn voor iedereen. De b-mol die er in de taskforce bij is geplaatst, is dat, als er uitbraken zijn, er in overleg met de regionale zorgraad waar alle actoren samenzitten, men even op de pauzeknop kan duwen om de situatie opnieuw te kunnen stabiliseren. Het kan niet zomaar uit zichzelf; het moet in een overleg zijn, tijdelijk, en Zorginspectie moet erop kunnen toezien, zoals ze dat in het verleden al heeft gedaan.

Collega Vandecasteele, u hebt minstens twee dingen gezegd die niet kloppen, namelijk over het testen en het preventief testen in de woonzorgcentra. Op het ogenblik dat het federale testplatform van voormalig minister De Backer er was, zijn we preventief beginnen te testen in alle woonzorgcentra. Het is dus geen verhaal van de zomer, zoals u daarstraks hebt gezegd, maar van veel vroeger. En over de mobiele equipes heb ik in het parlement al regelmatig uitleg gegeven. Sinds juni zoeken wij mensen en intussen hebben we er al vele gevonden. Het is dus niet zo dat ze niet bestaan, ze zijn vandaag actief: vijf artsen, achttien verpleegkundigen, drie gezondheidspromotoren, twee administratieve collega's enzovoort. Er zijn ongeveer een achttal equipes 'fully employed'. Het is gewoon maanden en maanden zoeken naar artsen. Collega Schryvers heeft er ook naar verwezen: het is goed om te zeggen dat er volk moet zijn en dat er mensen moeten zijn, maar men moet ze wel weten te vinden. Er zijn nu eenmaal een aantal beroepen, artsen, verpleegkundigen en een aantal andere, die door velen worden gezocht en waar veel vacatures voor open staan omdat ze niet kunnen worden ingevuld. De mobiele equipes zijn dus wel degelijk aan het werk.

Collega Parys, ik heb geantwoord op de vraag over de speekseltesten en op de vraag over het personeel. We hebben gevraagd om flexibilisering mee op te nemen in het sociaal overleg, maar we hebben al een aantal maatregelen genomen. Ik denk dat we samen moeten nagaan hoe we ook op korte termijn een aantal bijkomende maatregelen moeten nemen die we de voorbije maanden al voor een deel hebben genomen.

Wat eenzaamheid betreft, is er het plan Zorgen voor Morgen, dat voor een deel kijkt naar de gespecialiseerde hulpverlening, maar dat ook kijkt naar het algemene welbevinden. 'Check jezelf' is een van de campagnes die daarrond zijn gebeurd. Je kunt geen zorg dragen voor anderen, niet als mantelzorger, niet als gewone burger, maar ook niet als professionele hulpverlener als je geen zorg draagt voor jezelf. Ik ben dus mee vragende partij om dat verder uit te rollen. U weet dat we daarvoor ook in extra middelen hebben voorzien in de begroting.

Voorzitter, ik denk dat ik intussen op alle vragen heb geantwoord.

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): Minister, als een schip voor de tweede keer tegen een ijsberg vaart, is het dan de verantwoordelijkheid van de passagiers van dat schip of is het de verantwoordelijkheid van de kapitein van dat schip die geen lessen trekt, die de verkeerde richting uitvaart en die alle goede raad in de wind slaat? Daar gaat het hier over. U kunt wijzen op ieders verantwoordelijkheid, en iedereen heeft een verantwoordelijkheid, maar u, minister, hebt een heel specifieke verantwoordelijkheid: u hebt de verantwoordelijkheid om het coronavirus uit onze woonzorgcentra te houden, om een nieuwe humanitaire ramp uit die woonzorgcentra te houden. U moest ervoor zorgen dat er vandaag versterking zou klaarstaan voor de woonzorgcentra; u moet ze beginnen zoeken. U ging zorgen voor vijftien mobiele equipes die de achthonderd woonzorgcentra die Vlaanderen telt kunnen ondersteunen bij uitbraken. En u ging ervoor zorgen dat er testing bleef gebeuren zodat we het virus uit de woonzorgcentra konden houden. Dat is uw verantwoordelijkheid, minister, en die moet u opnemen en die moet u uitvoeren.

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Ja, het is een lange namiddag. Ik heb drie specifieke opmerkingen.

Ten eerste, minister, bedankt voor het initiatief rond de mantelzorgers. Dat is een zeer belangrijk initiatief.

Ten tweede wil ik, wat de sneltests betreft, toch opmerken dat u vorige week in de commissievergadering zelf gezegd hebt dat u nu pas een taskforce opgericht hebt daarrond. Dus zeggen dat u al weken wacht op het federale om daar de 'go' voor te geven, lijkt me wel wat kort door de bocht.

Ten derde is het, wat het 'on hold' zetten van de bezoekersgarantie betreft, zeer belangrijk om de voorwaarden waaronder dat kan zeer strikt en controleerbaar te formuleren, zodat er achteraf geen discussies over ontstaan. Voor ons is dat echt een absolute must; om collega Parys te citeren, het is ook een mensenrecht.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

Wenst iemand tot besluit van dit actualiteitsdebat een motie of een motie van wantrouwen in te dienen?

– Het Vlaams Belang kondigt aan een motie te zullen indienen.

De motie moet uiterlijk om 17 uur zijn ingediend.

Het parlement zal zich daarover straks uitspreken.

Het debat is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Collega's, het spijt me ontzettend, maar aangezien geen enkele van de ondervoorzitters aanwezig is, wil ik graag vijf minuten schorsen.

– De vergadering wordt geschorst om 16.30 uur.

– De vergadering wordt hervat om 16.39 uur.

ACTUALITEITSDEBAT over de mogelijke invoering van een tolheffing door het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest – 3 (2020-2021)

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het actualiteitsdebat over de mogelijke invoering van een tolheffing door het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

Het debat is geopend.

De heer Claes heeft het woord.

Bart Claes (Vlaams Belang): Collega's, iets helemaal anders, maar iets dat ons als zelfbewust Vlaams Parlement uiteraard aanbelangt.

De middeleeuwse stadstol van Brussel krijgt vaste vorm, stond vorige week in de krant. Wie met de wagen onze hoofdstad binnen wil, zal een tolheffing en zelfs een kilometerheffing moeten ophoesten.

Minister Peeters, ik richt mij in eerste instantie tot u, want het staat nu vast: de Brusselse struikrovers hebben weer een nieuwe manier gevonden om het geld uit

de zakken van de werkende Vlaming te halen, met opnieuw een groen fabeltje als excuus. Na de lage-emissiezone (LEZ) wil men onze pendelaars opzadelen met alweer een nieuwe pestbelasting, dit terwijl – en dat mogen we absoluut niet vergeten – er elk jaar wel een royale transfer van 1,5 miljard euro van Vlaanderen naar Brussel stroomt.

Minister, hoelang gaat u nog wachten om als Vlaams minister op tafel te slaan bij uw Brusselse collega's van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering? Wanneer gaat u eindelijk uw partijgenoot minister Gatz – iemand die hier vorige legislatuur zelf nog zat als minister van Vlaanderen en dus beter zou moeten weten – tot de orde roepen? Wat zal onze eigen Vlaamse Regering ondernemen wanneer Brussel deze pestbelasting eenzijdig doorvoert?

Om af te sluiten, misschien ook een oproep aan de collega's. Wij als Vlaams Parlement moeten ook klaarstaan om zodra deze ordonnantie in Brussel wordt goedgekeurd, zelf hier een belangenconflict in te dienen. Ik hoop op de steun van alle fracties hier aanwezig, maar zoals gezegd, verwacht ik eerst en vooral een heel sterk signaal van onze eigen Vlaamse Regering. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): De plannen van de Brusselse Regering om twee zaken in te voeren, zijn bekend geraakt: rekeningrijden en tolheffing. Als je daarvan de rekening maakt, kom je gemiddeld aan 6 euro per dag voor wie van Vlaanderen of Wallonië naar Brussel pendelt. Dat betekent gemakkelijk meer dan 100 euro per maand. Het gaat over aanzienlijke bedragen. Die middelen worden niet gebruikt om te investeren in meer openbaar vervoer, nee, ze worden gebruikt om de Brusselaar te compenseren door de afschaffing van de verkeersbelasting. Voor pendelaars uit Vlaanderen en Wallonië dreigt er een dubbele belasting: ze moeten de verkeersbelasting blijven betalen en ze krijgen er de tolheffing bovenop.

In heel het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest zijn er heel veel plaatsen die niet gemakkelijk bereikbaar zijn met het openbaar vervoer. Voor een werknemer die 's morgens vroeg met de wagen de kinderen naar school brengt en daarna doorrijdt om te gaan werken in Brussel, is het alternatief van het openbaar vervoer nagenoeg onmogelijk. De maatregel is dan ook sociaal onwenselijk.

De Brusselaars worden trouwens al gecompenseerd voor de pendelaars in grootstedelijke functie en dergelijke voor 500 miljoen euro grosso modo. Men kan moeilijk de compensatie hebben en de tolheffing. Zoals men in het Frans zegt: 'On ne peut pas avoir le beurre et l'argent du beurre'. Dat gaat niet.

Tot slot: wij staan open voor samenwerking rond een aantal belangrijke punten om de mobiliteitsknoop aan te pakken, denk maar aan de trambuslijnen, de randparkings, het eengemaakteticketsysteem voor De Lijn, het doortrekken van fietssnelwegen. Het staat Brussel vrij om autoluwe zones of zone 30 in te voeren enzovoort. Maar men moet begrijpen dat het heffen van een tol met een discriminatoir karakter en zonder echt alternatief niet echt aanvaardbaar kan zijn.

Minister, hoe zit het met de leasingwagens?

De voorzitter: De heer Van Miert heeft het woord.

Paul Van Miert (N-VA): Voorzitter, ministers, collega's, ook voor onze fractie zijn vermindering van de filedruk, betere doorstroming, luchtkwaliteit en leefbaarheid in de steden, geen ijdele doelstellingen. Is er iets te zeggen voor het beginsel 'voor het bezit van een wagen moet je niet doen betalen, maar wel voor het gebruik'? In ieder geval. Maar het voorstel zoals het voorligt in de Brusselse

Regering, is niet: elke gebruiker betaalt, maar een bepaalde gebruiker betaalt. Ik moet eigenlijk zeggen: een bepaalde gebruiker betaalt op zijn minst meer, en dat is de Vlaamse pendelaar, de Vlaamse ondernemer.

De naweeën van deze covidcrisis zullen elke handelaar en ondernemer nog heel lang achtervolgen, dus ook de Brusselse. Gaat men dan de Waalse pendelaar bestraffen? Gaat men dan de Vlaamse shopper of restaurantbezoeker straffen als die naar de hoofdstad komt? Gaat het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest GAS-boetes uitschrijven voor al wie met zijn auto naar de stad komt?

Wij hopen alleszins, als N-VA-fractie, dat er een voortschrijdend inzicht komt omtrent de gevolgen van een invoering, en dat die voortschrijdende inzichten de bovenhand gaan nemen.

Vlaanderen is altijd heel solidair geweest met het hoofdstedelijke gewest. De extra financiering is al genoemd. Kijk daarnaast nog eens naar al die investeringen, bijvoorbeeld aan de Brusselse ring, vanuit de vorige legislatuur, maar die u ook gaat doorvoeren, minister. Denk eens aan die openbaarvervoermiddelen, de Ringtrambus bijvoorbeeld, waaraan u zo ijverig werkt. Is dat de dank van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest voor een goede buur?

Onze fractie vraagt met aandrang, minister, om uw Brusselse collega's te contacteren en in een coronaproof overleg te gaan zodat deze platte belasting niet wordt ingevoerd en we gezamenlijk kunnen bekijken wat we kunnen ondernemen om betere doorstroming en minder filedruk te realiseren in Brussel.

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Voorzitter, leden van de regering, goede collega's, ik kan namens de Open Vld-fractie in het Vlaams Parlement 'loud and clear' zeggen: no pasarán, tegen deze eenzijdig opgelegde tol en kilometerheffing vanuit de Brusselse Hoofdstedelijke Regering. Als de kaarten blijven liggen zoals ze nu liggen, dan trekken we daar een rode kaart tegen. Die boodschap is heel duidelijk. En die is bestemd voor zowel de Brusselse Regering als voor onze vrienden in die Brusselse Regering. *(Opmerkingen)*

Dat een overheid, een stad of een gewest of wie ook die verantwoordelijkheid draagt voor een samenleving, nadenkt over de kwaliteit van het samenleven, over filedruk, wat ook economische schade veroorzaakt, want dat kost ook welvaart en jobs, dat men probeert de kwaliteit van het samenleven vanuit een ecologische benadering te verhogen en te verbeteren, dat is ook verantwoordelijk en dat moet ook gebeuren. In Antwerpen is dat gebeurd door de creatie van een lage-emissiezone (LEZ). Andere steden doen dat dus ook. Daar kan ik niks tegen hebben. Dat men zegt dat men het gebruik van een wagen gaat belasten en niet het bezit, dat staat zelfs in ons partijprogramma. Dat kan ik alleen maar beamen. Maar als men een dergelijke maatregel neemt, eenzijdig, zonder akkoord, dan trekken wij inderdaad de rode kaart. Dat moet dus duidelijk zijn.

Brusselaars compenseren en Vlamingen en Walen taxeren, dat gaat dus niet. Het is hier trouwens ook niet Brussel tegen de Vlamingen. Het is hier Brussel tegen de rest van het land. Ook dat moet dus duidelijk zijn.

Samengevat: geen tolheffing, geen kilometerheffing voordat er alternatieven zijn. *(Applaus bij de meerderheid en bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Collega's, files kosten gezinnen in dit land 1000 euro per jaar. Vanochtend is nog een rapport bekendgemaakt waaruit blijkt dat de

Brusselaar per individu 1400 euro per jaar verliest door luchtverontreiniging. Voor Antwerpenaren en Gentenaren is dat nog veel meer. Ik dacht dat we hier vandaag in het Vlaams Parlement niet zouden discuten over een nota die in voorbereiding is bij de Brusselse administratie. Ik dacht dat we in Vlaanderen zouden discuten over wat we daaraan kunnen doen.

We hebben daar al over gediscussieerd. Er is in de vorige legislatuur al een studie besteld, die maar liefst 1,7 miljoen euro heeft gekost en waaruit bleek dat als we die belastingverschuiving van bezit naar gebruik en vervuiling zouden doorvoeren, de Vlaamse welvaart met 1 miljard euro per jaar kan verhogen. Iedereen was het daarover eens. Bart De Wever zei dat dat onvermijdelijk was. Minister Weyts heeft gezegd dat we die slimme kilometerheffing gewoon moesten doen, tot het Vlaams Belang begon met Facebookcampagnes over de 'Ben-belasting'. Ineens werd de staart ingetrokken en ging al het werk van de deskundigen in de vuilnisbak. Men kiest ervoor om te blijven aanmodderen en zegt dat er geen draagvlak is en dat er eerst alternatieven moeten komen. *(Opmerkingen)*

De voorzitter: Het woord is aan collega Bex. *(Opmerkingen)*

Stijn Bex (Groen): De economische en gezondheidscrisis die vandaag aan de gang is, zou die studie weer actueel moeten maken, ministers. Vlamingen hebben recht op gezonde lucht, en jullie laten hen in de steek. De collega's halen hier liever uit naar Brussel, dat de gewestelijke autonomie – dat mogen we toch nog even zeggen – gebruikt om te doen wat moet met die Brusselse slimme kilometerheffing.

Ik heb twee vragen voor de ministers die hier aanwezig zijn. Bestudeert de Vlaamse Regering ook de voordelen die zo'n slimme kilometerheffing in Brussel zou kunnen hebben voor Vlaanderen? Volgens ons zijn die niet te versmaden. En wanneer denkt de Vlaamse Regering eindelijk klaar te zijn met voldoende alternatieven? Want het verhaal van de heer Keulen dat er niet genoeg alternatieven zijn, dat kan hij hier al 25 jaar in het parlement verkondigen en dat kan hij de volgende 25 jaar nog doen. Mevrouw Peeters, wanneer zullen die alternatieven er zijn? In 2025, in 2030, in 2040? U mag er gerust 10 jaar naast zitten, maar graag een datum.

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Els Robeyns (sp.a): Collega's, ik hoor hier zeggen: het staat vast. Voor zover ik weet, is er in Brussel nog niets beslist en is het enige wat vandaag vaststaat, ons verkeer. Vlamingen staan elke dag in de file, al jaren. Dat kost ons miljarden. En dat weten we ook al jaren.

We weten ook al jaren waar de meeste Vlamingen vaststaan, namelijk van en naar Brussel. File, elke dag opnieuw, het schaadt onze gezondheid, het zorgt voor frustraties en het kost bakken vol geld. En dat is het echte probleem, collega's, dat aan de basis van dit debat ligt en waar we het vandaag over moeten hebben. Dat is een gigantische uitdaging. Mensen verwachten terecht dat een overheid zorgt voor antwoorden en oplossingen. Het is de opdracht van alle overheden in dit land om de files terug te dringen.

Dat betekent investeren in de alternatieven: in de trein, in de tram, in de bus, in de fiets. Dat is, wat ons betreft, de manier om files aan te pakken. De Federale Regering gaat 1 miljard euro investeren in het spoor. De Brusselse Regering investeert al jaren massaal in haar openbaar vervoer en in MIVB. Wij moeten vandaag de vraag stellen wat deze Vlaamse Regering gaat doen om ervoor te zorgen dat er alternatieven voor de wagen zijn. Hoe gaat dit parlement ervoor zorgen dat de files naar Brussel minder lang worden? Hoe kunnen wij ervoor zorgen dat de Vlaming niet meer gedwongen wordt om met de auto naar het

werk in Brussel te rijden? Dat is het debat dat wij vandaag moeten voeren. Want, collega's, ik denk eerlijk gezegd dat iedereen in Vlaanderen en in Brussel het eens is over het feit dat een belastingverhoging voor wie werkt in Brussel het laatste is wat we nodig hebben, en dat dit dus niet wenselijk is. Maar ik hoop ook dat iedereen het erover eens is dat grote problemen in dit land, zoals files, enkel door samenwerking, overleg en wederzijds respect kunnen opgelost worden. Dus, minister, verwachten wij van u concrete voorstellen over hoe deze Vlaamse Regering de fileproblematiek in Vlaanderen en Brussel zal aanpakken.

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Beste mensen van Open Vld, sp.a en Groen, ik kan niet volgen. We zitten in de grootste gezondheids crisis sinds Wereldoorlog II. Mensen verliezen hun job en hun inkomen, en er komt een economische crisis op ons af. Wat beslist jullie regering in Brussel? Om werkende mensen extra taken op te leggen. Dan wordt hier gedaan of dat een rondje Vlamingen pesten is, Brussel tegen de rest van het land. Maar aan welke kant van de taalgrens ik ook ga kijken, niemand gaat er hiermee op vooruit. Vlamingen, Brusselaars, Walen. Mensen zoals Caroline uit Kortenberg, die lesgeeft in Laken... *(Gelach)*

Ge kunt daarmee lachen, maar het bestaat. Zij geeft les in Laken, dat is voor haar een kwartiertje met de auto, maar een uur en veertig minuten met het openbaar vervoer. Binnenkort mag zij daarvoor om en bij de 1000 euro per jaar neertellen. Of Mourad uit Anderlecht, die de vroege en de late dienst doet op Zaventem, en die voor zijn autootje tien keer meer zal betalen dan hij nu betaalt aan verkeersbelasting.

Vlamingen, Brusselaars, Walen: dit treft de mensen aan beide kanten van de taalgrens, midden in een zware crisis. Ik begrijp dat niet. Maatregelen voor luchtkwaliteit zijn belangrijk. Ik ben een grote pleitbezorger van beter openbaar vervoer. Maar dit soort maatregelen zijn elitair, asociaal en contraproductief.

Maar wat ik ook niet snap, is de gespeelde verontwaardiging hier vandaag van CD&V, N-VA en het Vlaams Belang. Komaan, hadden jullie dat echt niet zien aankomen? Eerst staan jullie overal op de barricade om bevoegdheden op te splitsen in alsmäär kleinere stukjes, en dan verbazen jullie zich erover dat die vier verschillende ministers van Mobiliteit verschillende dingen doen. Allez kom, dat hadden jullie toch moeten zien aankomen! Dat gaan jullie mij toch niet vertellen? En wat is jullie oplossing, telkens opnieuw? Meer splitsen, meer splitsen, meer splitsen! Ik zal jullie zeggen waar al dat splitsen gaat eindigen: 'péage' aan de taalgrens als ge binnenkort naar de Ardennen wilt. Daar gaat dat eindigen!

Stop toch met die opsplitsingen. U hebt hier een heel duidelijk teken dat we moeten gaan naar meer eenheid, meer openbaar vervoer in de plaats van wat nu bezig is.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Dank u wel, collega's, voor jullie tussenkomsten. We hebben allemaal vorige vrijdag het artikel in De Tijd gelezen. Eigenlijk was dit niets nieuws. Het stond in het regeerakkoord van de Brusselse Regering. Zij willen een kilometerheffing invoeren. Het is ook al een paar keer ter sprake gekomen in de commissie. Formeel is mij alleszins bevestigd dat er op dit ogenblik nog altijd geen beslissing is genomen door de Brusselse Regering, dat alles nog in een conceptfase, een studiefase zit.

Collega's, we kennen allemaal de mobiliteitsproblemen en de luchtkwaliteitsproblemen rondom Brussel en in de Rand.

Brussel is echter geen eiland. Heel wat Vlaamse pendelaars gaan dagelijks naar onze hoofdstad. Niet minder dan 250.000 Vlamingen werken in Brussel. De Brusselse Hoofdstedelijke Regering moet daar uiteraard rekening mee houden. Ik kan hier formeel zeggen dat het niet kan dat het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest eenzijdig een platte belasting invoert. Die kilometerheffing treft de Vlaming rechtstreeks in zijn portemonnee en discrimineert de Vlaming. De Vlaming kan daar niet aan ontsnappen omdat hij niet voldoende alternatieven heeft om de auto te laten staan. Veel mensen wonen niet in de nabijheid van een station in Gent, Hasselt of Mechelen. Er zijn mensen die niet pal in het centrum van Brussel, maar in, bijvoorbeeld, Anderlecht, wonen. Er zijn mensen, vaak alleenstaanden, die tijdig bij de kinderopvang moeten zijn. Daar moet allemaal rekening mee worden gehouden. Er moeten alternatieven zijn.

Het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest investeert in alternatieven, maar dat doen wij ook. Ik krijg dan specifiek de vraag voor welke alternatieven wij zorgen. We hebben al meermaals gedachtewisselingen gehouden over al onze investeringen in de Vlaamse Rand, waar we een modal shift van 50/50 willen behalen.

Ik bevestig hier opnieuw dat we niet minder dan 800 miljoen euro investeren in randparkings, park-and-ride parkings en fietsinfrastructuur. We investeren, kortom, in alles wat in het decreet betreffende de basisbereikbaarheid staat. We doen dat allemaal.

Ik heb specifiek de vraag gekregen wat we zullen doen naar aanleiding van het krantenartikel in De Tijd en van de geruchten dat het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest een beslissing zou hebben genomen. Ik kan heel formeel stellen dat de Brusselse Hoofdstedelijke Regering me heeft laten weten op dit ogenblik nog geen beslissing te hebben genomen. Op 2 oktober 2020 heeft Brussels minister Gatz in de plenaire vergadering van het Brusselse Hoofdstedelijke Parlement verklaard dat hij een pleitbezorger van overleg is. Ik heb dat ook in het Vlaams regeerakkoord gelezen. Naar aanleiding van de vraag om uitleg van mevrouw Brouwers hebben we in onze commissie een debat gevoerd en heb ik Brussels minister Van den Brandt op 13 oktober 2020 een schrijven gestuurd met de vraag me de studies en dergelijke te bezorgen en het overleg formeel te starten. Ik blijf geloven in overleg en in samenwerking. (*Applaus bij Open Vld en CD&V*)

De voorzitter: Minister Diependaele heeft het woord.

Minister Matthias Diependaele: Voorzitter, ik heb begrepen dat ondertussen eigenlijk slechts twee partijen dit eventueel nog verdedigen, namelijk Groen en sp.a. Ze hebben het over een kilometerheffing en een vergroening, maar dat is natuurlijk een mistgordijn. Ze gedragen zich als elfjes, dartelend door een mistgordijn.

Mijnheer Bex, daar gaat het niet om. Ik vind het als politicus niet kunnen dat u dit een belastingverschuiving noemt. Het is de bedoeling van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest om de belasting op de inverkeerstelling en de jaarlijkse verkeersbelasting voor Brusselaars tot nul te brengen. In ruil zou dan die tol worden gevraagd. Weet u hoeveel het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest nu aan verkeersbelasting en belasting op de inverkeerstelling int? Dat is 200 miljoen euro. De tol zou 500 miljoen euro moeten opbrengen. Dat is geen belastingverschuiving. Dat is een heel dure belastingverhoging die maal 2,5 gaat.

Het is uitdrukkelijk de intentie dit naar de andere deelstaten door te schuiven, niet enkel naar Vlaanderen, maar ook naar Wallonië. De Waalse Regering heeft er zelfs mee gedreigd de Waalse instellingen uit Brussel weg te halen. Dat waren letterlijk de woorden van een Waals minister. U mag dit geen belastingverschuiving noemen. Dit gaat niet om een kilometerheffing. Dit gaat ronduit om een belastingverhoging.

Mijnheer D'Haese, u hebt verklaard dat wij ervoor hebben gepleit dat alle deelstaten hun ding mogen doen. Dat is echter een verhaal van rechten en plichten. Misschien moeten we dan ook de transfers eens onder de loep nemen. Het kan niet zijn dat het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest van de andere deelstaten die bedragen ontvangt en dan eenzijdig belastingen oplegt waaraan de inwoners van die andere deelstaten onderhevig zijn. Mensen die voor federale loyaliteit pleiten, zouden ze in dit geval beter eens in de praktijk brengen. Uw redenering gaat helemaal niet op. (*Applaus bij de N-VA, het Vlaams Belang en CD&V*)

Mijnheer Bex, Groen en sp.a hebben ook over de voordelen voor Vlaanderen gesproken. Ook wat de vergroening betreft, trek ik dat in twijfel. Als het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest beslist om de belasting op de inverkeerstelling en de jaarlijkse verkeersbelasting tot nul te brengen en als ik, als Vlaming, een vuile auto wil kopen, zal het niet zo moeilijk zijn die auto in Brussel in te schrijven. Als ik er alleen in Vlaanderen mee rijd, betaal ik 0 euro, heeft het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest geen inkomsten en kan ik goedkoop met een vuile auto in Vlaanderen rijden. Welke milieuwinst zit daarin? Wie heeft er dan gewonnen. Het milieu zou hier zelfs nog aan verliezen.

Dan puur om op de vraag te antwoorden: over leasingwagens moet een akkoord worden gesloten. Ik weet niet waar de vraag werd gesteld, maar voor leasingwagens betekent dat dat we daar een akkoord over moeten hebben. En eigenlijk zijn daar maar twee opties: ofwel gaat men die verkeersbelasting betalen, en nog eens de tol erbovenop als men in Brussel rijdt. Voor die werkende mensen waar het meestal over gaat, wordt dat dus een gigantische belastingverhoging, want zij moeten dan de beide doen. Want voor hen zit dat meestal voor een deel in het loon, of als particulier betalen zij die leasing, en dan krijgen ze die tol erbovenop. Ofwel komt er een vrijstelling van tol. Zoals gezegd staat het systeem in Brussel nog niet helemaal op poten. Dat zijn mijn opmerkingen.

De voorzitter: De heer Claes heeft het woord.

Bart Claes (Vlaams Belang): Dank u wel, minister Peeters. Uw antwoord maakt mij eigenlijk zeer blij. Ik ben blij dat u ook al contact hebt opgenomen met minister Van den Brandt, dit in tegenstelling tot wat u twee weken geleden in de commissie zei. U hebt nu een brief geschreven. Het zou leuk zijn mocht u misschien iets proactiever willen communiceren met haar, maar toch stemt de houding van uw fractie in dit parlement mij zeer tevreden.

U weet ook als minister van Mobiliteit dat we in dit land gemiddeld 3387 euro per jaar aan belasting gerelateerd aan onze wagen betalen. Dat is drie keer zoveel als het gemiddelde in Europa. Mocht die stadstol en kilometerheffing er nog bij komen, zou dat betekenen dat de Vlaming die binnenkort dagelijks naar Brussel moet pendelen, zo'n 1200 euro extra per jaar – 4500 euro in totaal – van zijn loon moet afstaan aan belastingen, om gewoon nog maar van zijn of haar auto gebruik te mogen maken. Gelieve geen al te passieve houding te hebben en op te komen voor onze automobilisten.

Minister Diependaele, ook uw houding stemt mij zeer tevreden. Ik roep u dan ook op om de Brusselaars zeer duidelijk te stellen dat zij, indien zij deze stadstol eenzijdig zouden doorvoeren, kunnen fluiten naar hun jaarlijkse pendel- en mobiliteitsdotatie, en u er desnoods mee zult dreigen om bepaalde Vlaamse instellingen uit Brussel weg te halen als ze die middeleeuwse tolheffing doordrijven. Want u weet het maar al te goed: de enige taal die men in Brussel begrijpt is die van de centen en die van de macht. Handel daar dan ook naar, minister. En geef gestalte aan uw oude partijslogan: denken, durven maar vooral doen.

Collega's, ik zei daarnet al dat ik zeer blij ben met de houding van de Open Vld-fractie. Dat betekent dat wij hier, wanneer over die ordonnantie wordt gestemd

in Brussel, effectief een belangenconflict kunnen indienen. We hebben daar normaal gezien een drievierde meerderheid voor nodig in dit parlement. Als ik goed kan tellen, hebben we met de meerderheid plus onze fractie en zelfs de PVDA-fractie erbij, wel degelijk die drievierde meerderheid.

We zullen straks ook een motie indienen waarin wij oproepen om dat belangenconflict in te dienen zodra die beslissing is genomen. Ik ben zeer blij dat jullie die allemaal mee zullen steunen. Ik dank u. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Ik dank de regering voor haar glashelder standpunt over de Brusselse tolheffing. Ik zou in het debat ook de volgende tweedeling nog eens willen duidelijk maken. Wat Brussel voorstelt is én een tol én rekeningrijden.

De voorzitter: De heer Bex wenst u te onderbreken.

Stijn Bex (Groen): Ik vind het eigenlijk ongelooflijk wat u zegt, collega Van Rompuy. U zegt: "Wat Brussel voorstelt." Er is een nota van de Brusselse administratie die in de pers is terechtgekomen maar waar nog een hele discussie over moet worden gevoerd binnen de regering. De Brusselse Regering heeft intussen ook al gezegd dat ze dat niet en stoemelings invoert. Ze gaat daarover eerst in overleg met de regio's in dit land. En dat is logisch, want in een federaal land moet je samenwerken. En uiteraard moeten op dat moment discussiepunten aangepakt worden, waarbij mensen bijvoorbeeld gebruik zouden maken van de mazen van het net om aan het systeem te ontsnappen. En er moet ook gekeken worden naar eventuele sociale bijstellingen en zo verder.

Maar dat debat moet worden gevoerd, in eerste instantie tussen de regeringen. U gaat nu mee in het spelletje van het Vlaams Belang en eventueel van de N-VA om Brussel al te gaan veroordelen voor er zelfs maar een tekst op tafel ligt. Ik vind dat zeer bedenkelijk.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp.a): Bedankt, minister Diependaele, om het standpunt van de regering glashelder samen te vatten. Maar er is wat mij betreft toch een misverstand in wat u daarnet hebt gezegd. Want laat mij heel duidelijk zijn: zonder sociale alternatieven voor de auto kan die stadstol er ook wat ons betreft niet komen. Maar we zijn hier vandaag in het ijle aan het discussiëren, collega's. Er is helemaal nog geen beslissing genomen. (*Gelach van Klaas Sloopmans*)

Maar wat wel zeker is, en daar kunnen zoveel Vlamingen en Brusselaars mee van getuigen, is dat mensen vast staan in de file. Ik denk dat Vlaanderen daar dringend de hand in eigen boezem moet durven steken. Die files leiden tot heel grote frustratie bij Brusselaars en bij Vlamingen en die kosten onze economie miljarden. Ik vind dat Vlaanderen de voorbije jaren niets heeft gedaan om dat probleem op te lossen, of ik hoor graag het tegendeel van u, mijnheer Van Rompuy. Probeer tegenwoordig eens met de bus van Dilbeek naar Brussel te geraken: dat is een complete ramp. Brussel investeert miljarden in het openbaar vervoer om de mobiliteit vlot te trekken. Ik vind dat Vlaanderen daar vandaag zijn verantwoordelijkheid niet neemt.

Mijn heel concrete vraag aan u, mijnheer Van Rompuy, is of u bij de Vlaamse Regering zult bepleiten om eindelijk de investeringen te doen die nodig zijn om van Brussel een bereikbare stad te maken, ook voor Vlamingen, of zult u de minister blijven steunen in haar besparingsplannen voor De Lijn?

De voorzitter: De heer Claes heeft het woord.

Bart Claes (Vlaams Belang): Mijnheer Bex, u moet serieus blijven. U zegt dat we daar niets over mogen zeggen, want er is nog niets over beslist. *(Opmerkingen)*

De voorzitter: De heer Claes heeft het woord.

Bart Claes (Vlaams Belang): Maar het staat wel in het Brussels regeerakkoord. Zoals u zelf zegt, is er een dure studie besteld, en wij zouden er nu niet over mogen praten. Mooi is dat. Eerst voeren ze in Brussel een lage-emissiezone in waardoor de mensen een nieuwe wagen moeten kopen, en nu willen ze een stadstol invoeren waardoor de mensen met hun nieuwe wagen nog eens extra moeten betalen om in de stad rond te rijden. Niet met ons, makker! *(Opmerkingen)*

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Ik ben het er uiteraard volledig mee eens dat er meer investeringen nodig zijn in openbaar vervoer in Vlaanderen. Daar vechten we al lang, schouder aan schouder, voor. Maar van alle maatregelen die men kan nemen voor een betere mobiliteit en een betere luchtkwaliteit, is dit de slechtst mogelijke denkbare.

De voorzitter: Mag ik even onderbreken?

Jos D'Haese (PVDA): Dat mag u.

De voorzitter: De heer Van Rompuy was begonnen aan zijn betoog en had welgeteld één zin uitgesproken. Ofwel repliceert u op wat de heer Van Rompuy heeft gezegd, en dat hebben de meesten wel gedaan. Ofwel behoudt u uw bezorgdheden voor uw eigen tussenkomst.

Jos D'Haese (PVDA): Ik weet dat ik nog vijf minuten heb.

De voorzitter: De heer Bex is een aantal keren kort aangesproken.

De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Voorzitter, de heer Claes heeft mij 'makker' genoemd, maar ik kies mijn makkers zelf, en hij hoort er niet bij, denk ik.

We zitten hier met een probleem. De Vlaamse Regering zegt dat er geen slimme kilometerheffing komt, de Brusselse Regering zegt dat die er wel komt. Om een volwassen federalisme en samenwerking mogelijk te maken, moet je daar allebei over willen praten. Stel u eens voor, minister Diependaele, dat de situatie omgekeerd zou zijn en dat Vlaanderen wel een kilometerheffing zou willen en Brussel niet. Dan zou u toch ook willen dat Brussel aan tafel komt en bekijkt onder welke modaliteiten kan worden samengewerkt om toch iets op poten te zetten dat werkt.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Ik heb maar één zin mogen zeggen.

De voorzitter: Maar u hebt nog vier en een halve minuut.

Peter Van Rompuy (CD&V): Ik stel vast dat hoe meer er in dit parlement over wordt gezegd, hoe meer de enige twee partijen die er nog voor zijn, afstand nemen van dat voorstel. *(Applaus bij CD&V, de N-VA en het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Dus, gaat u door, gaat u door.

Peter Van Rompuy (CD&V): Ik ga gewoon door, want ik stel vast dat het werkt.

Beste vrienden, er zijn twee luiken: de tolheffing en het rekeningrijden. Iedereen die het dossier goed kent, kent de complexiteit van dat rekeningrijden. Dat betekent dat als je wilt weten waar en wanneer welke wagen aan het rijden is, er in alle wagens, niet alleen in Brussel maar ook in Vlaanderen en eigenlijk in heel Europa, een bakje moet worden geïnstalleerd. Ik wil u dat nog zien doen. Ik zie het luik rekeningrijden op de lange baan verdwijnen.

De enige manier om daar snel een oplossing voor te vinden, is beslissen dat wie geen bakje heeft, tol moet betalen. De 'plat de résistance' van dit plan is dus helemaal geen rekeningrijden en al helemaal niet slim, het is gewoon een tolheffing. En ik hoor dat hier bijzonder veel partijen tegen de tolheffing zijn, en hoe langer het debat duurt, hoe meer ik vaststel dat de weinigen die ervoor zijn, beginnen in te zien dat het toch een heel platte manier is om dit probleem zagezegd te kunnen aanpakken .

Mijnheer D'Haese, het mobiliteitsbeleid is gesplitst omdat we weten dat het op federaal niveau niet werkte. Het was de wafelijzerpolitiek, en nu komt u doodleuk zeggen dat we dat allemaal terug naar het federale niveau moeten brengen. Neen, toen werd er pas veel geld verspild op het vlak van investeringen in mobiliteit. Dus, alstublieft, ken uw geschiedenis een beetje. *(Applaus bij CD&V, de N-VA en het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Mijnheer Van Rompuy, als ik me niet vergis, zat uw partij in de regering die het geld verspilde, en de mijne niet. *(Opmerkingen)*

Neen, wacht, ik heb het woord. De regels zijn hier duidelijk. Als we de regels volgen, dan moet u ze ook volgen. Als u me wilt onderbreken, dan moet u uw verzoek richten aan de voorzitter. *(Opmerkingen van Peter Van Rompuy)*

Als u nu zegt dat het sinds de splitsing van het mobiliteitsbeleid allemaal veel beter is geworden, dan mag u eens op een bus of een tram stappen. Stap eens op een bus of een tram, en zeg dan nog eens dat het mobiliteitsbeleid van de Vlaamse overheid zo piekfijn in orde is!

Peter Van Rompuy (CD&V): Als collega D'Haese daarover begint, dan zal ik met hem eens een bus pakken in Cuba, en eens zien hoe het daar werkt! *(Applaus bij CD&V, N-VA en Vlaams Belang. Rumor)*

De voorzitter: Gaan jullie dan samen? *(Opmerkingen)*

Ga samen naar Cuba en praat het daar uit.

De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp.a): Voorzitter, ik wou dezelfde suggestie als u doen, namelijk dat de twee collega's samen naar Cuba zouden gaan en daar gaan kijken hoe het is, en dat men ondertussen de rest van dit parlement probeert te overtuigen om te discussiëren over de belangen en de noden van Vlamingen, in veel gevallen in de Brusselse Rand, maar ook ver daarbuiten, die zich elke dag naar Brussel begeven en er elke dag problemen mee ondervinden, of ze dat nu doen met de trein, met een auto, met een bus of godbetert zelfs met de fiets, want ook de fietssnelwegen zijn nog niet per se allemaal geweldig in orde. In plaats van een vrij virtueel debat te voeren van de stoere Vlamingen tegen de

stoute Brusselaars, want dat komt sommigen natuurlijk goed uit – en ik versta de verlokking, want ik doe daar in mijn eigen partij dapper aan mee, versta mij niet verkeerd –, zou ik toch willen oproepen om in dezen ernstig te blijven en al uw Cubaanse hyperbolen achterwege te laten, collega Van Rompuy. Ik wil oproepen om eens nuchter te bekijken hoe lastig het inderdaad is, zelfs nog maar voor iemand die in Vlaams-Brabant woont en niet vlak bij een van de grote spoorassen woont, om met het openbaar vervoer of met de auto in het centrum van Brussel te geraken, laat staan buiten dat centrum, maar in het Brusselse Gewest.

Laten we daar nu dus eens een grondig debat over voeren, reëel, in plaats van over een voorlopig fictieve, hypothetische, mogelijk in te voeren stadstol. Laat me duidelijk zijn, mijn mening daarover is dezelfde als die van mijn fractieleider, maar laten we eens praten over concrete maatregelen in plaats van over iets virtueels te discussiëren. Ik heb immers nog van geen enkele van de grote tegenstanders van zo'n stadstol een echt redelijk, goed onderbouwd en gefinancierd – want sinds de splitsing is dit wel degelijk de verantwoordelijkheid van de Vlaamse Regering –, helder en geloofwaardig investeringsverhaal gehoord om die verplaatsingen wél mogelijk te maken. Dáár zou dit debat over moeten gaan, in plaats van over Cuba. (*Applaus bij sp.a*)

De voorzitter: Mijnheer Tobback, nu hebt u natuurlijk wel minister Diependaele bijzonder sterk uit zijn tent gelokt. Niet om samen naar Cuba te gaan, maar wel om een antwoord te geven.

Minister Diependaele heeft het woord.

Minister Matthias Diependaele: Mijnheer Tobback, u vraag natuurlijk naar alternatieven voor die mobiliteit. Ik ben daar niet voor bevoegd, dus daar spreek ik mij niet over uit, maar wat ik u wel wil meegeven, is dat de deelstaten al ettelijke jaren bevoegd zijn voor verkeersfiscaliteit, en dat wij de enigen zijn die dat al in orde hebben gebracht en ook een vergroening hebben gedaan wat dat betreft. Dat was in 2013, als ik me niet vergis, met meerderheid en oppositie samen, ook met Groen. Of dat was sp.a, excuseer. Met Bart Martens hebben we er toen samen aan gewerkt om dat erdoor te krijgen. Daar is over samengewerkt over de fractiegrenzen heen. Wallonië en Brussel hebben dat nog niet gedaan. Dat is natuurlijk wel een systeem. Als je iets wilt doen aan die uitstootnormen, kun je bijvoorbeeld proberen om je wagenpark te vergroenen. Wij hebben dat gedaan, met resultaat. We zien bijvoorbeeld dat het fijn stof van diesels afneemt in Vlaanderen. Waarom? Omdat er minder diesels worden verkocht. Wij hebben daar maatregelen voor genomen. Van Brussel en Wallonië heb ik die nog niet gezien.

Bruno Tobback (sp.a): Minister, ik ben blij dat u er tenminste op wijst dat wij inderdaad allemaal samen op een of andere manier hebben meegewerkt aan die vergroening van de verkeersfiscaliteit. Ik kan die alleen maar toejuichen. Ik kan u alleen maar het volgende zeggen: of er nu duizend groene auto's of duizend vuile auto's in het midden van de Wetstraat staan, die verplaatsingen zullen niet sneller gaan. Laten we ons dus ook maar zeer goed bewust zijn van de verdiensten, maar evengoed de beperkingen van een beleid dat zich beperkt tot het vergroenen van de verkeersfiscaliteit. Daarmee kom je geen stap dichterbij, of ben je niet sneller, indien je de bus moet nemen van bijvoorbeeld Kortenbergh naar Brussel. Dat helpt je natuurlijk geen jota verder. Het is dus niet een beetje of-of, en het is ook geen wedstrijd van wie de meest groene verkeersfiscaliteit heeft. Het zou een discussie en een wedstrijd moeten zijn van wie het meest bijdraagt aan het verminderen van de verkeersproblemen voor iedereen die in Brussel gaat werken, waaronder honderdduizenden Vlamingen. Tot nog toe slaagt niemand van ons allemaal daarin, want die files worden alleen maar lastiger en worden alleen maar langer. Laten we daar dus eens over discussiëren in plaats van te bekijken welk gewest het snelst, het eerst welke maatregelen heeft genomen.

Welke maatregelen werken? Welke maatregelen helpen burgers in dit land die gaan werken, die naar school gaan, die wat dan ook gaan doen in of buiten die stad, om zich daar vlot, comfortabel en milieuvriendelijk naar te verplaatsen? Dat zou de koers moeten zijn die we rijden, in de plaats van de koers die jullie nu allemaal proberen te rijden, namelijk: nja, nja, nja, ik ben rapper geweest dan die. Op deze manier slaat dit debat nergens op.

De voorzitter: Minister Diependaele heeft het woord.

Minister Matthias Diependaele: Mijnheer Tobback, ik heb het over leefbaarheid, ik heb het over propere lucht. Die verdienen ze in Brussel ook. Door de vergroening van de verkeersfiscaliteit kun je daartoe een bijdrage leveren. Daar heb ik het over.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Opnieuw, collega Tobback, als ik u goed beluister, dan zegt u eigenlijk dat u tegen de tolheffing bent. U hebt gezegd: hypothetisch, misschien, eventueel, en binnen mijn partij kent men mijn mening. Hoe langer dit debat duurt, hoe interessanter ik het vind. Ik stel vast dat sp.a ook tegen die tolheffing is en dat vind ik interessant.

Mijnheer Tobback, mijn vraag aan u is heel simpel: bent u voor of tegen de plannen die vanuit Brussel in de media zijn gekomen? Dat is waarover dit debat ook gaat.

De voorzitter: Een heel simpel antwoord volstaat volgens mij: ja of nee?

De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp.a): Neen, ik zal een tegenvraag stellen, mevrouw de onderzoeksrechter. (*Gelach*)

Collega Van Rompuy, bent u, en bij uitbreiding, zijn alle meerderheidspartijen in het Vlaams Parlement bereid om samen met ons een beleid te voeren en te investeren in een beleid dat maakt dat niemand nog gaat vragen naar zo'n stadstol? Daar zou ik heel enthousiast over zijn.

Voor de rest is er niks nieuws in wat u nu vaststelt. Ik ben onder dezelfde voorwaarden tegen zo'n stadstol als ik hier in Vlaanderen de voorbije jaren, trouwens met de hele sp.a-fractie, tegen een kilometerheffing was zolang er geen alternatieven zijn voor wie we uit de auto proberen te jagen.

Dat, mijnheer Van Rompuy, is nu uw verantwoordelijkheid. Ondanks uw spelletjes – want dit is een spelletje dat u aan het spelen bent – schiet u daar schromelijk in tekort, als ik kijk naar de resultaten van deze en ook van de vorige regering waarin u met uw partij een grote verantwoordelijkheid, en een groot gebrek aan verantwoordelijkheid hebt gedragen.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Collega Tobback, u neemt een loopje met de waarheid. Ik zit hier ondertussen ook al twee legislaturen, eerst nog onder minister Crevits en nadien onder minister Weyts. Ook de huidige minister Peeters zet dit beleid voort. Het is een beleid om net in de Rand rond Brussel een en ander te doen. Minister Peeters zal straks kunnen zeggen hoeveel het allemaal is, ik heb hier niet zomaar alle cijfers.

Het Brabants tramnet in de Rand naar Brussel, vanuit Brussel naar de luchthaven, de fietssnelwegen, daar is men mee bezig. Waar knelt het schoentje? Dat

is waar we de aansluiting moeten maken met Brussel, bijvoorbeeld voor de trams. Dat is al jaren een discussiepunt.

Ik stel hier al jaren verschillende vragen over. Ik heb zelfs aan de vorige minister-president Bourgeois hierover een vraag gesteld. Hoe zit het met het memorandum of understanding dat klaarlag op het bureau van Brussels minister-president Vervoort? Hij heeft dat mooi in zijn schuif laten liggen, er is niks van gekomen.

Wat ik een paar weken geleden en ook vorig jaar al naar aanleiding van andere vragen over dit thema van minister Peeters heb gehoord, is dat zij met Brussels minister Van den Brandt daadwerkelijk tot gesprekken is overgegaan om daar ten minste mee te beginnen. Hoe kunnen we meer en beter openbaar vervoer in de Rand rond Brussel krijgen als het op die aansluitingen telkens misloopt?

Laten we daar dus eerst werk van maken, zodat er alternatieven zijn, en dan kunnen ze nog bekijken wat Brussel moet doen. Ze hebben hun autonomie, maar hou het alstublieft voor een gewone mens die nu geen alternatief heeft, betaalbaar.

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Mevrouw Brouwers, eerst en vooral ben ik tevreden dat u erop wijst dat er goed wordt samengewerkt tussen de ministers van Mobiliteit van Brussel en Vlaanderen om dat memorandum of understanding te maken en om die verbindingen effectief te creëren. Ik wil de vraag die ik aan minister Peeters heb gesteld, ook aan u stellen. U zit hier tien jaar. Minister Peeters heeft gezegd dat er eerst alternatieven moeten zijn voor de Vlamingen om naar Brussel te gaan voor we kunnen overwegen om zo'n slimme kilometerheffing door te voeren. Ondertussen stijgen de files. De wagens worden misschien wat groener, maar we blijven in de file staan, en dat kost de Vlaming ook onwaarschijnlijk veel geld en tijd, tijd die hij of zij beter zou kunnen besteden.

Mijn vraag is dus: wanneer zullen we daarmee klaar zijn? Zal dat in 2025 zijn? Zal dat in 2030 zijn of in 2040? Kan iemand daar hier een antwoord op geven?

De voorzitter: Die vraag hebt u daarnet ook al gesteld.

Stijn Bex (Groen): Maar ik heb nog altijd geen antwoord gekregen.

De voorzitter: Neen, maar minister Peeters heeft haar hand opgestoken.

Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp.a): Heel kort. Ik vind het ook wel straf om hier te komen doen alsof het probleem alleen bij de aansluitingen zou liggen. Probeer maar eens een bus te nemen vanuit de Rand. Dat is gewoon een probleem. Die bus rijdt gewoonweg niet regelmatig genoeg. Mensen gaan hun auto alleen maar aan de kant laten staan als ze een volwaardig alternatief hebben. Er is vandaag een probleem met De Lijn, niet alleen in de Rand, ook in rest van Vlaanderen.

Ik herhaal dus mijn vraag: gaat u mee pleiten voor extra investeringen in De Lijn? Want anders raakt het probleem van de files rond Brussel niet opgelost.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Ik wil toch even tussenkomen na al die vragen. Ik denk eerst en vooral dat het heel duidelijk is dat mobiliteit helemaal niet aan de grenzen stopt, ook niet aan de gewestgrenzen. Dat is toch wel het eerste waarvan we ons heel duidelijk bewust moeten zijn.

Als het gaat over die punten waarvoor we moeten samenwerken, dan kan ik u formeel bevestigen – mevrouw Brouwers heeft ernaar verwezen – dat er overleg is over de samenwerkingsovereenkomsten over tal van de mobiliteitsproblemen. We overleggen daarvoor met de Brusselse Regering, meer specifiek met collega Elke Van den Brandt. Het memorandum of understanding is nog niet gefinaliseerd. Ik had ook gewild dat het sneller was gegaan, maar er zijn nog een aantal pijnpunten, zoals het verhaal van de kilometerheffing.

Men vraagt altijd naar die alternatieven. Een exacte datum, mijnheer Bex, waarop die alternatieven er allemaal zullen zijn, kan ik u vandaag niet geven. Ik kan u wel zeggen dat wij deze legislatuur niet minder dan 800 miljoen euro zullen investeren. Ik wil u het lijstje zeker niet onthouden. We gaan 800 miljoen investeren in tal van alternatieven. Waarom? Een kilometerheffing of een heffing waarbij men een belasting invoert op het gebruik in plaats van op het bezit, zou sturend kunnen werken, maar alleen als men de mensen voldoende keuzevrijheid geeft, als men ze voldoende alternatieven geeft.

Ik ben dat verhaaltje hier beu gehoord: 'Brussel investeert enorm in zijn openbaar vervoer en Vlaanderen doet dat totaal niet'. U weet dat de laatste maanden de bezettingen op het openbaar vervoer amper 50 procent bedragen, dus daar staat of valt het niet mee. Er is aan veel meer nood dan alleen maar aan openbaar vervoer, dat blijf ik herhalen. Ik heb het daarnet al gezegd: wat heeft die pendelaar die in Anderlecht moet werken aan een goed openbaar vervoer in het centrum van Brussel? Rien. Helemaal niets. En hij of zij zal straks ook een heffing betalen als dit verhaal dat nu op tafel ligt en dat nu eenzijdig gebracht is, zou doorgaan. Dan zal diezelfde pendelaar ook moeten betalen, en daar passen wij voor, voor alle duidelijkheid.

Opnieuw: het stopt niet aan de grens. We moeten ten volle inzetten op die alternatieven. Ik ben er heilig van overtuigd dat we met de uitrol van ons decreet Basisbereikbaarheid, gepland in januari 2022, al heel wat extra troeven in handen hebben om mensen te kunnen sturen, om mensen uit de auto te halen en mensen erop attent te maken dat ze zich op een veel betere en duurzame manier kunnen verplaatsen.

Wat zijn die alternatieven, specifiek hier in de Vlaamse Rand, waarover we overleg voeren? U weet dat de Werkvennootschap bezig is met heel wat werken aan de ring. Er wordt 100 kilometer aan fietspaden aangelegd: 70 kilometer aan fietspaden en fietssnelwegen en daarbovenop nog 30 kilometer in het kader van het Brabantnet. Dat is in totaal 100 kilometer aan extra fietsinfrastructuur in de Vlaamse Rand, waarvoor we natuurlijk moeten afspreken met onze Brusselse collega's, want een fietspad dat in het niets stopt, daar hebben we geheel niets aan. Daar zijn planprocessen en dergelijke voor nodig. Maar we zijn daar volop mee bezig en die zullen deze legislatuur gefinaliseerd worden.

Daarbovenop is er het Brabantnet. Het werd hier misschien al in de marge aangehaald, maar er komen drie extra tramverbindingen. We hebben de Ringtrambus, 60 miljoen euro. We hebben de Luchthaventram, 150 miljoen euro. En we hebben de sneltram van Willebroek naar Zaventem, een project van 400 miljoen euro. Kortom: heel wat extra middelen – ruim 600 miljoen euro – waar we volop op inzetten. En ja, mijnheer Bex, die trams rijden nog niet. Maar u weet ook dat die planprocessen wat tijd in beslag nemen. Opnieuw: we trekken daar ten volle aan om die projecten er allemaal door te duwen.

Wat doen we dan nog? En ook dat is hier al aan bod gekomen in het kader van basisbereikbaarheid, ons hele verhaal rond hopen. We willen heel wat extra MoBIB-punten, heel wat extra Hoppinpunten, waar mensen heel snel kunnen schakelen van het ene vervoersmiddel naar het andere, uitrollen. Deze

legislatuur willen we er niet minder dan duizend uitrollen. Specifiek zal De Werkvennootschap er vijftien realiseren in de onmiddellijke rand, op de werken die zij onder haar bevoegdheid heeft. Daarnaast zullen ook het Agentschap Wegen en Verkeer en/of de Vlaamse Waterweg tal van mobiele punten samen met de lokale besturen realiseren. Voor De Werkvennootschap gaat het om een bedrag van 18,5 miljoen euro.

Wat hebben we nog? Het departement Mobiliteit en Openbare Werken (MOW) werkt samen met de NMBS – en ik wil dat woordje ‘samenwerken’ bij dezen opnieuw benadrukken, de samenwerking met de federale en ook de Brusselse overheid – om niet minder dan 22 P+R-parkings (park-and-ride) uit te rollen, ook tijdens deze legislatuur. Het gaat om een bedrag van 7,3 miljoen euro. 22 P+R-parkings, waar mensen die zijn aangewezen op een wagen of een deelwagen, die op een parking kunnen achterlaten, om dan het verdere traject op een meer duurzame manier af te leggen.

Kortom, er zijn heel wat alternatieven gepland voor deze legislatuur. Is het verhaal daarmee helemaal af? Nee, ook in Brussel zullen nog heel wat investeringen moeten worden uitgevoerd vooraleer het hele verhaal af is. Dat blijf ik hier benadrukken. Daarom zeg ik opnieuw: bij elk overleg valt misschien wel het woordje ‘kilometerheffing’, maar ik moet natuurlijk toch eerst die studie, die uitrol van dat dossier kennen. En nu kennen we die zagezegd allemaal, omdat De Tijd via via, door een lek bij de Brusselse Regering, een studie heeft kunnen inkijken. Maar is de knoop daar al doorgesneden? Heeft men politieke beslissingen genomen? Neen, zo zegt men mij toch alleszins. De Brusselse Regering bevestigt mij continu dat er nog geen beslissing werd genomen. Ze zitten in de conceptuele fase, in de studiefase. En zij zullen met ons overleggen.

Opnieuw: ik zal al het mogelijke doen om de standpunten van de Vlaamse pendelaar daar ten volle te verdedigen. Het mag geen platte belastingverhoging zijn, het moet sturend zijn, als men al een dergelijke kilometerheffing wil invoeren. En – dat heb ik daarnet misschien te weinig benadrukt – als we niet tot een consensus komen, en als toch één persoon of één welbepaalde regering zonder meer de beslissing zou willen nemen om dit door te voeren, dan zullen wij ook alle juridische middelen uitputten om dat tegen te werken. Dat wil ik bij dezen benadrukken: de Vlaamse pendelaar mag niet worden gediscrimineerd. Opnieuw: alle voorrang aan samenwerking en aan overleg. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Minister, het belangrijkste is dat u pleit voor die samenwerking en dat we daar vooruit moeten geraken.

Maar ik wil u toch even van uw roze wolk halen. Ik snap dat u de miljoenen oplijst. Maar mijn bron – en dat is wat ik aan collega Brouwers wil zeggen en zij zal vermoedelijk wel weten wat ik nu wil zeggen – is De Lijn zelf. Begin dit jaar hebben we de heer Marc Descheemaeker, voorzitter van De Lijn, op bezoek gehad in de commissie. En wat hij daar voorstelde, is voor mij de politieke keuze. Zijn analyse was heel duidelijk. En voor alle duidelijkheid: de heer Descheemaeker is geen lid van mijn partij. Hij maakte de analyse dat sinds 2009 Brussel het dubbele in zijn openbaar vervoer investeert dan Vlaanderen. Hij deed dat op basis van cijfers. Het dubbele. Hij zei: ‘Goed, we hebben nu stappen vooruitgezet, maar het is een inhaalbeweging.’ Hij gaf in zijn slides de volgende cijfers – luister goed: Vlaanderen – en daarom minister, hoop ik dat u die Vlaming inderdaad verdedigt – investeerde in 2018 34 euro per inwoner voor zijn openbaar vervoer. Brussel, collega’s, 224 euro per inwoner. 224 euro, collega’s. En dus collega’s, als er hier door mijn fractie terecht wordt gevraagd wanneer u die alternatieven zult uitwerken en of die voldoende zullen zijn om die files aan te pakken, dan is dat

een keiharde analyse van de voorzitter van de raad van bestuur van De Lijn, die zegt: 'We hebben nu een inhaalbeweging gedaan, maar we zijn er nog niet. Brussel heeft de vlucht vooruit genomen.'

En elkeen – en ik ben ook een zeer bewuste Vlaming – die dat openbaar vervoer in het centrum van Brussel gebruikt, zowel de metro als de bus, komt meestal stipt aan. Ze zijn wel degelijk heel helder in hun communicatie naar de reiziger, iets wat van De Lijn niet gezegd kan worden. Dus, collega's, op het moment dat Brussel terecht zegt dat luchtvervuiling een probleem is, dat verkeer een probleem is en men kijkt naar wat er internationaal gebeurt – we zitten hier toch niet onder een kerktoeren? – in grote steden om het leefbaar te houden, dan is een regeerakkoord zoals in Brussel duidelijk.

Trouwens, mijnheer Van Rompuy, ook uw partij was hier lange tijd voorstander van. De heer Dirk de Kort – waar is hij? – heeft hier nog gepleit voor een slimme kilometerheffing. Het was uw partij in de vorige regering die zei dat er een studie zou komen. Die studie is gebeurd. 1,7 miljoen euro, mijnheer de minister. Die is door Ben Weyts, onder druk van het Vlaams Belang, poef, van tafel geschoven. Ik heb hem hier daarover nog ondervraagd. Toen zei hij dat een kilometerheffing onvermijdelijk was. Hij zei dat we daar onvermijdelijk in zouden terechtkomen.

Dus, collega's, in plaats van hier het spelletje 'circus en roulette' te spelen: laat ons inderdaad, zoals de heer Tobback zegt, discussiëren over welke investeringen er nodig zijn om eindelijk een performant openbaar vervoer te krijgen, ook in Vlaanderen.

De voorzitter: Minister Diependaele heeft het woord.

Minister Matthias Diependaele: Mijnheer Rzoska, welke valse vergelijking is het om het bedrag per Vlaming of per Brusselaar dat men investeert in openbaar vervoer, naast elkaar te leggen. U komt toch niet pleiten voor een metro tot in 'bachten de kupe' of zo? *(Opmerkingen van Björn Rzoska)*

Een stedelijk net lijkt me toch een heel groot verschil te zijn ... *(Opmerkingen van Björn Rzoska)*

De voorzitter: Minister Diependaele heeft het woord.

Minister Matthias Diependaele: Mijnheer Rzoska, ik spreek voor mezelf. Ik heb niemand anders nodig om na te praten.

Een stedelijk net qua openbaar vervoer is toch een heel andere zaak dan het platteland en de rest van Vlaanderen. We hebben ook bepaalde stedelijke netten. Als u daar gaat kijken welke investeringen er gedaan worden, dan zult u ook aan andere bedragen komen. Dit is gewoon een valse manier om dingen voor te stellen. *(Opmerkingen van Björn Rzoska en Jeremie Vaneeckhout)*

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Matthias Diependaele: Geef dat maar door aan de heer Descheemaeker. Wat heb ik daarmee te maken? Ik spreek hier uit eigen naam. U zou dat beter ook doen. *(Opmerkingen van Björn Rzoska en Jeremie Vaneeckhout)*

Minister Lydia Peeters: Ik heb het debat gevolgd... *(Rumoer)*

De voorzitter: Collega's!

Minister Lydia Peeters: Dank u, voorzitter.

Ik heb destijds het debat gevolgd waar de heer Descheemaeker dat inderdaad heeft gezegd. Toen was onmiddellijk ook de reactie, mijnheer Rzoska, dat dit echt niet opgaat, dat er een heel groot verschil is tussen openbaar vervoer organiseren in een stedelijke kern in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en openbaar vervoer organiseren van aan de kust tot aan de Maas, kortom over heel Vlaanderen, met stedelijke kernen, maar ook met heel veel landelijke gebieden en heel veel uithoeken. Dat is een fundamenteel verschil. Ik had niet van u verwacht dat u dat hier zou brengen om te polariseren en om te zeggen dat Brussel de vlucht vooruit heeft genomen en Vlaanderen stilstaat.

Ik vind het heel spijtig dat we hier over een platte belastingverhoging moeten spreken, terwijl iedereen heel veel andere zorgen aan zijn hoofd heeft door de hele covidpandemie. Het stoort mij enorm dat men hier zegt dat Brussel de vlucht vooruit heeft genomen. Wij hebben driehonderd extra bussen ingezet in het kader van de pandemie om ervoor te zorgen dat veel meer mensen het openbaar vervoer kunnen gebruiken. Dat heb ik niet gehoord van mijn collega's in de twee andere gewesten.

U wilt klaarblijkelijk iets niet inzien. Ik heb daarnet al gezegd dat de uitrol van de basisbereikbaarheid betekent dat we gaan naar een vraaggestuurd aanbod, weg van de basismobiliteit, weg van een halte om de 500 of 750 meter in de hoop dat er ooit een keer een persoon aan die halte staat en mogelijk die bus neemt. Neen, we gaan naar een vraaggestuurd model. Daar waar de vraag groot is, wordt er ten volle op ingezet. Waar de vraag klein is, wordt er afgebouwd en wordt ervoor gezorgd dat er andere middelen zijn in het kader van vervoer op maat.

Ik zie dat er onmiddellijk heel wat vingertjes omhooggaan. Opnieuw, dit is een model – dat bekoort mij nog het meest – dat van onderuit is gegroeid en waarin alle lokale besturen hun zeg hebben gehad, waar de lokale besturen mee de openbaarvervoersplannen tekenen en waar straks, tegen het eind van het jaar, overal hopelijk goedgekeurde openbaarvervoersplannen op tafel liggen, om te zorgen voor een beter en performanter openbaar vervoer. Het moet beter en performanter. Op dat vlak hebt u zeker een bondgenoot in mij. Ik hecht alle belang aan de nieuwe openbaarvervoersplannen die eraan komen.

De voorzitter: De heer Slootmans heeft het woord.

Klaas Slootmans (Vlaams Belang): Minister, ik heb goed naar u geluisterd, maar ik kan me niet van de indruk ontdoen dat Open Vld, maar ook u, zich er als een paling in een emmer snot probeert uit te praten. Wat is nu eigenlijk het nationaal Open Vld-standpunt? Ik las vorige week op Twitter dat Guy Vanhengel – toch ondervoorzitter van het parlement en lid van uw partij –, als ik goed ben ingelicht, zegt dat het een zegen is voor Vlaanderen. Minister Gatz keurde het goed in het Brussels regeerakkoord. Hij zegt dat men niet mag dralen en treuzelen. Men moet niet wachten op Vlaanderen en doorzetten. U zegt dat we eerst moeten wachten op de alternatieven: 800 miljoen euro investeringen, tram- en buslijnen. U zegt ook dat de Vlamingen erdoor worden gediscrimineerd. Net hoor ik van meneer Keulen dat het een rode kaart is. In de commissie noemde hij het zelfs een middeleeuws instrument. Het is op den duur 'Wie van de Drie'. Wil de echte Open Vld opstaan? Ik verneem het graag.

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Goede collega, zoals de kaarten nu liggen en als dat eenzijdig wordt doorgevoerd zonder praten en zonder akkoorden, dan is het voor Open Vld heel duidelijk dat het kindje dood is. Dan gaat het niet door. Ik kan toch niet nog helderder zijn dan met dit beeld. De rode kaart is een ander beeld wat men daarbij mag gebruiken. Dit soort dingen praat men met elkaar door, zeker in een federale entiteit, in een federaal land. Daar moet men met

elkaar rond de tafel zitten en praten en onderhandelen en akkoorden sluiten. Tussen haakjes, Elio Di Rupo en Willy Borsus van de Waalse Regering denken er precies hetzelfde over en zijn niet aan het supporteren. Het moet worden doorgesproken.

Als mensen een verstandige keuze kunnen maken door hun wagen te laten staan en er mogelijk ook nog geld aan te verdienen, dan wil Jan Modaal in Vlaanderen en in Wallonië dat ook doen, maar dan moet men dat alternatief ook bieden. Om een beeld te gebruiken: de Tube in London begint buiten het tolgebied. In Brussel ligt de toegang tot de metro binnen de tolzone, binnen het gebied waarbinnen de kilometerheffing geldt. Op die manier is er ook geen ontsnappen aan.

Het is ook vanuit Brussel een budgettaire operatie: 200 miljoen euro om de eigen bewoners te compenseren en men schrijft meer dan 400 miljoen euro aan ontvangsten in. Wat dat betreft: alles is legitiem, alles is oorbaar, maar ze zullen met ons rekening moeten houden. Er zal moeten worden gesproken, worden onderhandeld en akkoorden worden gesloten. Het mag geen platte belastingverhoging zijn op de kap van de Vlaming, de Vlaamse pendelaar en bij uitbreiding van alle pendelaars die dagelijks hun brood komen verdienen in hun en onze hoofdstad. (*Applaus bij Open Vld*)

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Els Robeyns (sp.a): Voorzitter, collega's, laten we eerlijk zijn: niemand staat voor zijn plezier in de file. Mensen staan in de file omdat ze geen keuze hebben, omdat er geen betrouwbaar kwaliteitsvol alternatief is. Vandaag staan duizenden mensen voor dag en dauw op en trotseren de files om in Brussel op hun werk te geraken. Als men vandaag tegen die mensen gaat zeggen, zonder boe of bah, zonder dat er iets ten gronde verandert, zonder dat men als overheid oplossingen creëert, dat ze in de toekomst vroeg mogen blijven opstaan en nog wat meer betalen, dan voelen die mensen zich – logisch – bedrogen.

Mensen verwachten van een overheid ook dat er oplossingen komen voor die problemen. Het is de taak van iedere overheid om daar werk van te maken. Een goed mobiliteitsbeleid, collega's, bestaat erin dat een overheid investeert, dat ze zorgt voor alternatieven voor de wagen. Als die alternatieven er niet zijn, heeft dat inderdaad sociale gevolgen, en dat kan niet de bedoeling zijn en is onaanvaardbaar.

U moet vandaag eens vanuit het platteland komen. Minister, u doet er meewarig over, maar ik kom uit een landelijke gemeente in Limburg. Er zijn heel veel mensen op het platteland die iedere dag vroeg opstaan om naar Brussel te komen om te werken. Het is onmogelijk om dat te doen met het openbaar vervoer. Men moet wachten op de bus, als die al komt, om naar het station te gaan, en wachten op een trein, die al dan niet komt.

Collega's, dat is niet de schuld van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Daar heeft het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest niets mee te maken. Dat is de schuld van de vorige Vlaamse Regering, waarin een N-VA-minister minister van Mobiliteit, was en die er niet voor heeft gekozen om op een andere manier werk te maken van onze mobiliteit, die er niet voor heeft gekozen om te investeren in het openbaar vervoer, maar die er bewust voor heeft gekozen om De Lijn kapot te besparen, die er vandaag voor heeft gezorgd dat het openbaar vervoer iets is waar men niet op kan vertrouwen, en die ervoor heeft gezorgd dat de files alleen maar langer zijn geworden en dat de bussen met plakband aan elkaar hangen. Dat, collega's van de N-VA, is jullie verantwoordelijkheid, is jullie keuze, niet de onze. (*Applaus bij sp.a*)

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Collega, dat is een beetje gemakkelijk. U lijkt de schijn te wekken dat u begrip hebt dat we mensen niet zomaar een belasting gaan vragen zonder een alternatief, en als wij aangeven dat we willen meewerken aan het uitbouwen van het alternatief, in overleg met elkaar, gelijke verdeling van lasten en lusten, dan brandt u dat hier af alsof wij de komende jaren rond mobiliteit niets doen. De minister heeft hier nog maar net gezegd welke bijkomende inspanningen er geleverd worden, dat wij bereid zijn om met het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest te praten om te kijken wat er moet gebeuren. Dan is die tussenkomst totaal geen bijdrage aan het debat en is dat helemaal geen tussenkomst die indiceert dat u mee wilt gaan in een dynamiek van samenwerking en oplossingen zoeken. Alleszins, dat is voor uw rekening. Of wij nu federaal, Vlaams of Brussels zitten, ons standpunt zal er een zijn, en is er altijd een geweest, dat we samenwerken in een federaal land om oplossingen te vinden die goed zijn voor alle Belgen, alle Vlamingen en alle Brusselaars.

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Ik begin het een beetje moeilijk te zien wat de standpunten van de verschillende partijen in dit debat nu zijn.

Mijnheer Keulen, u zegt dat eenzijdig overleg zonder praten niet kan. Praten jullie af en toe dan ook in jullie partij, of zo? (*Opmerkingen van Willem-Frederik Schiltz*)

Jullie zijn niet de regering, maar jullie zijn wel één partij en de mensen van jullie partij zitten in die regering. Ik vind dat toch wel een heel speciaal gegeven. In mijn partij babbelen wij zelfs over de taalgrens heen, maar blijkbaar gebeurt dat bij jullie niet. (*Rumoer*)

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Mevrouw Robeyns, u zegt dat zo'n tol niet kan als er geen alternatieven zijn. Ik denk dat we het er allebei over eens zijn dat die er vandaag niet zijn, ik begrijp dan dat jullie ook niet voor de uitvoering van zo'n tol zijn. Maar ik ben het wel helemaal eens met uw punt rond de besparing bij De Lijn de afgelopen jaren. De heer Rzoska heeft een aantal cijfers vernoemd uit die hoorzitting met de heer Descheemaeker. Voor mij was het interessante cijfer daar een ander. Geen vergelijking met Brussel of zo, want dat zijn altijd moeilijke vergelijkingen om te maken. Neen, gewoon een vergelijking over de afgelopen tien jaar bij De Lijn. De Lijn heeft vandaag een budget van 848 miljoen euro exploitatie – ik spreek niet over investeringen, ik spreek over exploitatie. Zonder de besparingen van de afgelopen tien jaar, voornamelijk onder een N-VA-minister, zat daar 229 miljoen euro extra bij; dat is een vijfde, bijna een kwart, middelen die jullie hebben afgenomen van ons openbaar vervoer. Ja, daar voel je de impact van, iedere dag als je een bus neemt, iedere dag als je een tram neemt. Dat heeft een impact gehad op ons openbaar vervoer, mijnheer Schiltz, als je een kwart van de middelen wegneemt. Dat neemt niet weg dat de investeringen die u nu doet in extra trams en zo, goed zijn, dat investeringen in schone bussen goed zijn, maar als je geen personeel hebt om met die bussen te rijden, dan geraak je niet verder.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp.a): Minister, natuurlijk is de situatie in Vlaanderen en Brussel anders, ik ben de laatste om dat te ontkennen. Maar wat mij fundamenteel stoort, is dat u niet wilt erkennen dat er wel fundamenteel andere keuzes gemaakt worden in Vlaanderen en in Brussel. Brussel gaat de komende tien jaar 5,2 miljard euro investeren in zijn openbaar vervoer, zowel in infrastructuur als werkingsmiddelen. Ik wil trouwens gerust een deel daarvan gebruiken om de

metro door te trekken naar Zaventem, maar er zijn een aantal burgemeesters in de Rand die daar volgens mij iets minder enthousiast over zijn.

Ik ga niet ontkennen, minister, dat er qua infrastructuur projecten op stapel staan, maar onze vraag is al heel lang: waar zijn de werkmiddelen die daarbij horen? Zonder die werkmiddelen denkt u toch niet dat u De Lijn performant gaat maken – zoals u dat nu noemt. Voor mij is de conclusie heel duidelijk: wat dat betreft mist Vlaanderen de boot, of zal ik zeggen, de bus. (*Applaus bij sp.a*)

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Het is een beetje gemakkelijk om een besparing en efficiëntie-oefening in de exploitatiemiddelen bij De Lijn nu te zien als het ultieme bewijs, de 'smoking gun', dat Vlaanderen het vertikt om te investeren in een modern openbaarvervoersysteem. Maar dat is knettergek. Als ik de communisten mag bezig horen: gooi er wat geld tegenaan, nog wat zakken geld tegenaan, en de bussen rijden vanzelf binnenkort. Dat is natuurlijk je reinste quatsch. U moet ook wel het investeringsbudget eraan zetten, u moet ook de maatregelen van de afgelopen jaren erbij zetten. Dan herhaal ik, en onderschrijf en versterk ik het standpunt van de minister dat er bijkomend geïnvesteerd wordt in openbaar vervoer. Of u dat nu graag hoort of niet, maar gewoon geld zonder afstemming op de plannen in Brussel en Vlaanderen: dan mag u er nog miljarden tegenaan gooien, dan gaat het nog altijd niet werken. Eerst overleg, een gezamenlijk plan uitwerken, en dan kunnen we bekijken en hier discussiëren welke middelen er nodig zijn om die plannen te doen werken.

De voorzitter: De heer Van Miert heeft het woord.

Paul Van Miert (N-VA): Ik geef graag het woord aan mijn collega uit Opwijk.

De voorzitter: Mevrouw De Coninck heeft het woord.

Inez De Coninck (N-VA): De heer Van Miert is zo'n gentleman om de vrouwen eerst aan het woord te laten. Ik zal de volle vijf minuten niet benutten. We zullen die lieflijk delen onder collega's.

Het ging hier daarnet vooral over het pendelverkeer naar Brussel. Ikzelf ben inwoner van de Vlaamse Rand. Voor ons, voor alle Vlamingen, is Brussel onze hoofdstad. Voor de inwoners van de Vlaamse Rand is Brussel ook onze centrumstad. Het is niet alleen de stad waar veel mensen uit de Rand naartoe gaan om te werken, maar ook om te ontspannen, om te winkelen, om naar school te gaan. Er is veel moois om van te genieten in onze hoofdstad. Er is veel waar we graag voor naar Brussel gaan.

We gaan er ook voor dienstverlening. Veel mensen uit de Rand zijn aangewezen op Brussel voor een ziekenhuis. Het dichtstbijzijnde ziekenhuis ligt voor velen in Brussel. Ze zouden binnenkort allemaal tol moeten betalen om van zo'n noodzakelijke dienstverlening te kunnen genieten.

Erger nog – weet u, collega's – is dat wij door de gebrekkige splitsing van het gerechtelijk arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde nog steeds aangewezen zijn op de rechtbank in Brussel. Als die tol er komt, zullen onze slachtoffers en daders om zich te verplaatsen naar hun proces en om aanwezig te kunnen zijn, binnenkort tol moeten betalen. Ik vind dat echt niet meer normaal.

Het is daarnet gezegd: een alternatief is het openbaar vervoer. Daar is kamerbreed consensus over: die alternatieven zijn er nog onvoldoende. We wachten bijvoorbeeld al jaren op het Gewestelijk Expresnet (GEN). Het ging hier daarnet vooral over De Lijn, maar het GEN moest klaar zijn in 2012! In de vorige

legislatuur heeft Groen om een audit of doorlichting gevraagd aan het Rekenhof van het GEN. Wat bleek? Het was niet ondergefinancierd, de overheid was alle financieringsverplichtingen nagekomen. Het geld was gewoon slecht besteed, met alle gevolgen van dien. Het GEN is nog steeds niet klaar. Wanneer zal het ooit klaar zijn? Wanneer zal die dienstverlening om de vijftien minuten er zijn?

Ook Voka klaagde dit vorige week in de pers aan toen de plannen van de Brusselse Regering bekend werden: maak alstublieft eerst werk van dat GEN. Vandaag lezen we op BRUZZ dat de Brusselse minister van Mobiliteit vandaag aankondigt in de commissie dat metrolijn 3 al minstens zes maanden vertraging zal oplopen. Collega's, uit Brussel, jullie toeteren hier over Vlaanderen dat meer moet investeren, maar maak eerst uw huiswerk in Brussel.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp·a): We gaan ons hier niet zomaar de les laten spellen. U zegt dat het GEN eerst in orde moet worden gebracht, maar bij mijn weten hebben jullie het meeste van de vorige legislatuur mee in die Federale Regering gezeten en is daar niets bewogen. Ik kan alleen maar met heel veel plezier aankondigen dat deze Federale Regering 1 miljard euro gaat investeren in de NMBS, en dat is hoog tijd!

De voorzitter: Mevrouw De Coninck heeft het woord.

Inez De Coninck (N-VA): Collega Goeman, dat klopt niet. De vorige Federale Regering heeft 1 miljard euro extra bijgemaakt in dat GEN omdat het potje op was. Er was geld te weinig. Het klopt niet wat u zegt, dat daar niets aan gebeurd is.

Wat zal er gebeuren? Vlamingen zullen Brussel links laten liggen. Vlaams-Brabanders en mensen uit de Rand zullen zich verplaatsen naar een andere centrumstad. Wat zal het lot zijn van de Brusselse ministers? Het zal hun vergaan zoals Zacheüs de tollenaar. Die was misschien wel rijk, maar alle andere zaken die niet voor geld te koop waren, had hij dan wel niet meer.

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Collega De Coninck, de Rand is mij even dierbaar als Brussel zelf. Ik ben blij van u te horen dat het omgekeerde ook het geval is.

Ik verwijs naar een zinsnede uit het regeerakkoord, waarin gesteld wordt dat we naar het noorden kijken en ons meten met Scandinavië. De hoofdsteden daar, zowel Helsinki, Oslo als Stockholm, hebben een vorm van slimme kilometerheffing. Er is ook een Rand en een stad. Dat werkt, de mobiliteit gaat er vlotter en mensen die toch nog de auto gebruiken, zijn tevreden. Ze betalen iets, maar geraken op kortere tijd op hun bestemming. Wie de alternatieven gebruikt, is ook tevreden.

En dat is volgens mij waar we naartoe moeten. Want we zijn hier een debat aan het voeren in slogantaal, en dat is beneden alle peil voor dit parlement. En dan heb ik het voor alle duidelijkheid niet over u in persoon, mevrouw De Coninck. Als de regeringen op deze manier overleggen over hoe de mobiliteit in dit land moet verbeteren, dan zal er tien jaar niets gebeuren, want zo gaat het er niet van komen.

Daarom doe ik een oproep. Laat ons vooral kijken naar hoe we kunnen samenwerken. Want als je wilt dat mensen uit de Rand vlot naar Brussel komen, als je wilt dat Brussel aantrekkelijker is voor zijn bewoners zelf, die nu vergaan van de luchtverontreiniging en van de verkeersdrukke, dan zullen we moeten samenwerken. En dat, minister Diependaele en minister Peeters, is mijn pleidooi.

De voorzitter: De heer Sloomans heeft het woord.

Klaas Sloomans (Vlaams Belang): We kennen die sprookjesverhalen uit het buitenland: Stockholm, Malmö, Londen. Maar wat u er niet bij vertelt, is dat het bijvoorbeeld in Londen, waar inderdaad een stadstol geldt, vooral de gegoede klasse is, de rijken, de bobo's, die Londen nog binnenkomen. Dat zegt niet het Vlaams Belang, dat zeggen sociologen. Als dat de samenleving is waar u naartoe wilt, waarbij alleen de Dansaertvlamingen Brussel nog binnen mogen, maar Jos en Mariette buiten worden gesloten, dan mag u het hebben. Dat is niet de samenleving waar ik voor kies.

Annabel Tavernier (N-VA): Collega Bex, ik mis toch heel wat realiteitszin in uw betoog. Niet alleen zal de stadstol nefaste gevolgen hebben voor de pendelaars, maar ook voor onze hoofdstad, voor de Brusselaars. En dat laatste wilt u maar niet erkennen. Ik vind dat bijzonder jammer en onbegrijpelijk, want u bent net als ik een Brusselaar. We mogen niet vergeten dat Brussel een plaats van ontmoeting is. De talloze pendelaars dragen bij aan het economische weefsel van onze hoofdstad. Ze vormen mee de maïzena in de Brusselse saus. Ze zijn van economische meerwaarde en creëren welvaart voor Brussel.

De Brusselse Regering zal ze nu wegpesten en zal de Brusselse bedrijven een duwtje in de rug geven om uit onze hoofdstad weg te trekken. Dat zet niet alleen inkomsten, maar ook veel potentiële jobs op de helling. Mijnheer Bex, de Brusselse economie moet weer bloeien, niet bloeden.

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Van collega Sloomans had ik niet anders verwacht. Als Jos en Mariette horen wat collega Sloomans allemaal aan onzin verkoopt over Brussel, is het maar normaal dat ze niet naar Brussel komen, of het nu met het openbaar vervoer of met de auto is.

Collega Tavernier, ik moet zeggen dat ik ontgoocheld ben in uw tussenkomst. Ik pleit voor nuance en voor overleg. Ik pleit niet voor dingen die ervoor zorgen dat pendelaars niet meer naar Brussel komen. En ik dacht dat wij daarvoor in de N-VA een partner hadden. Want toen Theo Francken zei dat de fietspaden in de Wetstraat onzin waren en dat je in plaats van rechtdoor te kunnen fietsen ...

De voorzitter: Jongens, kunnen we het alstublieft houden bij het onderwerp van het debat? (*Opmerkingen*)

U mag zeggen over de uitspraken van Theo Francken wat u wilt, en hij heeft die inderdaad effectief ook gedaan, maar we hebben het hier over de eventuele stadstol. Kunnen we het daarop houden, alstublieft?

Stijn Bex (Groen): Voorzitter, dan zou ik u wel aanraden om voortaan iets sneller die bemerking te maken, want het is al heel ver uitgewaaierd.

De voorzitter: Dat zal ik onmiddellijk doen.

Stijn Bex (Groen): Ik zal mijn zin nog afmaken. Theo Francken stelde voor om de fietsers in Brussel twee kilometer te laten rijden in plaats van één kilometer, zodat de pendelaars op de Wetstraat konden blijven rijden met de auto. Dat gaan we dus niet doen, mevrouw Tavernier. Wij dachten in Brussel dat we daarvoor in de N-VA een partner hadden. (*Applaus bij Groen*)

De voorzitter: Mevrouw De Coninck heeft het woord.

Inez De Coninck (N-VA): Brussel wil die stadstol invoeren en heeft ze al een naam gegeven, SmartMove. Ik denk dat die 'smart move' weinig te maken heeft

met een shift in mobiliteit. Ik zou het veeleer zien als een letterlijke vertaling: mij lijkt het een 'slimme zet' van Brussel om hun begrotingscijfers op de smukken op de kap van een ander, eigenlijk op de kap van die hardwerkende Vlaming of Waal. En zo is het natuurlijk gemakkelijk om zichzelf rijk te rekenen. Een half miljard euro inkomsten worden begroot, volgens de media.

Er is zoiets dat zegt: 'no taxation without representation'. Het is eigenlijk een truc uit de oude doos, een verwerpelijke truc. Je int geen belastinginkomsten buiten je eigen electoraat, want degene die de belasting moet betalen, kan niet stemmen voor degene die de belasting invoert.

Minister, ik reken op u om met een zeer 'smart move' die plannen van tafel te vegen.

De voorzitter: De heer Van Miert heeft het woord.

Paul Van Miert (N-VA): Ik zal maar op één punt terugkomen. De vorige minister van Mobiliteit, Ben Weyts, is er heel zwaar op aangevallen. Mevrouw Robeyns, ik kan u vertellen dat er een kleine stad is in de Kempen waar men met elektrische bussen gaat rijden. Ik zal zeggen hoe dat komt. Omdat een privé-partner als pachter met ons in het verhaal stapt, en niet het gesyndicaliseerde nest dat De Lijn is.

De voorzitter: Collega Van Miert, ik ontken niet dat het ene onderwerp met het andere te maken heeft, maar het gaat nu over de eventuele stadstol. En of er in Oud-Turnhout een elektrische bus rijdt, interesseert mij totaal niet.

Paul Van Miert (N-VA): Het gaat mij over de aanval van mevrouw Robeyns op minister Weyts. Daar gaat het over.

De voorzitter: U mag verder gaan met uw betoog. Dat was het?

De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Goede collega's, het weze duidelijk, we moeten bewijzen dat we een samenwerkingsfederalisme in de praktijk kunnen brengen en geen vechtfederalisme. De mensen hebben absoluut een broertje dood aan het verhaal van politici die vechten en zij die de factuur dan moeten betalen als belastingbetaler, als inwoner van. Dat is alleen maar goed voor de antipolitiek. We moeten dus samenzitten, onderhandelen en akkoorden sluiten.

En ja, goede collega's aan mijn rechterzijde, collega's dus die de linkerzijde van het spectrum in de politiek vertegenwoordigen, dat betekent inderdaad dat we de randparkings moeten bekijken, het aanbod van openbaar vervoer, de deel-mobiliteit, en eventueel ook de financiële en fiscale prikkels. Ik blijf erbij dat mensen hun rekening maken. Op het ogenblik dat mensen zien dat ze mogelijk zelfs geld kunnen verdienen door hun voertuig te laten staan, maken ze die stap en krijg je spontaan, als er een alternatief aanbod is, de modal shift die we allemaal nastreven en betrachten. Ik heb in mijn vorige tussenkomst ook het beeld gebruikt van de Tube, de Londense metro. Die begint eigenlijk buiten het taxatiegebied. Neem dat ook mee in Brussel. Je kunt daar nu niet aan ontsnappen want de zone is afgebakend. De toegang tot de metro bevindt zich al in de bewuste zone waar je moet betalen. Dus ook wat dat betreft: geef de mensen nooit de indruk dat ze er nooit en te nimmer aan kunnen ontsnappen.

Er is het verhaal van samenzitten, onderhandelen en anders juridische bazooka's op je weg tegenkomen. Ook als Brusselse Regering. Minister Lydia Peeters heeft daarnaar verwezen. Dat is gewoon de realiteit. Alarmbellen, belangen- en andere conflicten. Er is zelfs de mogelijkheid voor individuele burgers om naar het

Grondwettelijk Hof te stappen. Daar is, wat dat betreft, al voorgaande jurisprudentie. Als een overheid, als een regering maatregelen treft waarvan de factuur vooral terechtkomt op de schouders van de inwoners van een andere deelstaat, staat dat gelijk met het schenden van het gelijkheidsbeginsel. Ook daar, Brusselse Regering, bezint voordat jij begint, want dan komt jij inderdaad op een weg waarvan het einde compleet zoek is.

Ik wil nog een afrondende gedachte meegeven aan de leden van de regering. Minister, in het kader van een goed mobiliteitsbeleid zijn er al heel wat legitieme en oorbare dingen gezegd. We mogen het telewerken, het digitale werken nooit meer laten verloren gaan. Dat moeten we zeker en vast bijhouden voor onze eigen medewerkers, voor onze eigen Vlaamse administratie.

En dan voor de beide ministers, de deconcentratie. De Nederlandse regering heeft dat jaren geleden al geïntroduceerd: niet alles concentreren in Den Haag of Amsterdam, maar heel wat overheidsdiensten en ministeries laten uitwaaieren over de rest van het land. In dit geval moet dat dan de rest van Vlaanderen zijn, de Vlaamse steden en provinciehoofdplaatsen, noem maar op. Nergens in België is het vastgoed zo duur als in Brussel, onze hoofdstad. Daar komt al dat volk bijeen. De Koning Albert II-laan is wat dat betreft illustratief. Daar zitten al onze administraties allemaal samen. Probeer daar ook eens over na te denken, om op de middellange termijn een aantal van die diensten te laten uitwaaieren in de Vlaamse regio zelf. Het zal u goedkoper uitkomen voor wat betreft de prijs van het vastgoed, en u zult op een heel performante en structurele manier ook iets doen aan de filedruk in Brussel. Dan is iedereen tevreden, dan zijn we allemaal winnaar.

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): We hebben nu twee uur gedebatteerd over een nota die door de Brusselse administratie is geschreven, waar de Brusselse Hoofdstedelijke Regering zich over moet buigen en waarover vervolgens met de Vlaamse Regering en de Waalse Regering zal worden overlegd. Ik vind dat iets om over na te denken. Eerlijk gezegd vind ik dat bizar.

De voorzitter: Mijnheer Bex, de vraag om dit actualiteitsdebat te houden, is door het Vlaams Belang gesteld. Het Uitgebreid Bureau van het Vlaams Parlement heeft hierover een positieve beslissing genomen. Als het Uitgebreid Bureau van het Vlaams Parlement beslist in te gaan op de vraag van een fractie om een actualiteitsdebat te houden, dat houdt het Vlaams Parlement dat actualiteitsdebat. Als u dat onzinnig vindt, is dat uw recht op een persoonlijke mening, maar zo is het gegaan. *(Opmerkingen van Jeremie Vaneeckhout)*

Mijnheer Vaneeckhout, als voorzitter mag ik zeggen hoe het hier in zijn gang gaat.

Stijn Bex (Groen): Voorzitter, ik neem akte van de beslissing van het Uitgebreid Bureau van het Vlaams Parlement en ik maak daar mijn bedenkingen bij. Ik hoop dat dit nog mag.

Ten gronde hebben een aantal fracties gesteld dat we wel voor Brussel mogen betalen, maar dat we nu ook moeten betalen om Brussel binnen te mogen, wat niet kan. Ik wil de kanttekening maken dat de Brusselse regio wat de productie van het bbp per inwoner betreft de vierde regio van de EU is. Samen met de regio rond Antwerpen is de regio rond Brussel de welvaartsmotor van België. Het is waar dat pendelaars belastingen betalen waar ze wonen en niet waar ze werken. Er is al verwezen naar het principe 'no taxation without representation', maar het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest vervult een hoofdstedelijke functie en mag in dat verband een beleid voeren.

Minister Diependaele, minister Peeters, als met betrekking tot de slimme kilometerheffing wordt samengewerkt en als de verkeersbelasting van bezit naar gebruik verschuift, moet de Vlaming niet meer betalen. Ik kan u verzekeren dat de uitgestoken hand van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest om hierover overleg te plegen, nog steeds aanwezig is en zal blijven.

Laten we even nagaan waar voor Vlaanderen winst mogelijk is. Het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest is eigenlijk een partner voor de uitvoering van het Vlaams regeerakkoord met betrekking tot de modal shift met 40 procent die we willen realiseren. In de Vlaamse Rand is dat 50 procent. Dat is onmiskenbaar zo, niet enkel met betrekking tot dit dossier. Als we in de Vlaamse Rand een modal shift willen realiseren, zal dat moeten gebeuren door ook in Brussel de verkeersdruk sterk te verminderen.

Ik schets u graag wat het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest nu doet. Zeker zij die in het centrum of in de centrale lanen komen, is het heel duidelijk dat Brussel verandert. Er wordt hard ingezet op de leefbaarheid, verkeersveiligheid en de kwalitatieve openbare ruimte. Dat is nodig, want daar wonen 1,2 miljoen mensen op een oppervlakte die maar zo groot is als een paar grote, uit de kluiten gewassen Vlaamse gemeenten. Het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest investeert heel fors in weginfrastructuur, bijvoorbeeld met de renovatie van de tunnels, en in alternatieven. Het is zeker niet zo dat we de pendelaars willen buitenhouden. De Brusselse Hoofdstedelijke Regering denkt dat een slimme kilometerheffing het sluitstuk is. Dat is een uitgestoken hand naar de andere gewesten.

Ik merk op dat een vermindering van het autoverkeer met 10 procent de files met 80 procent laat verminderen. Daar zitten voor al die pendelaars, voor wie iedereen hier vandaag opkomt, mezelf inbegrepen, ongelooflijke winstpunten in. Ik heb de vergelijking met Scandinavië al gemaakt. Iemand anders heeft de vergelijking met Londen gemaakt, maar ook in Milaan werken ze op deze manier. Dat is echt nodig indien we in 2020 naar leefbare steden willen gaan.

Minister, u hebt verklaard dat u de files met infrastructuurwerken en een modal shift wilt aanpakken. Mobiliteitsdeskundigen zeggen nu al dat u een of andere gedragssturende heffing nodig hebt, bijvoorbeeld om al de plannen met betrekking tot de Oosterweelverbinding te laten werken. Dat zal nog lang duren en dus kunnen we in dat verband rustig de kop in het zand steken.

De voorzitter: Mijnheer Bex, de Oosterweelverbinding heeft niet echt iets met de tolheffing te maken.

Stijn Bex (Groen): Voorzitter, dat ligt tenminste op het grondgebied van het Vlaamse Gewest. *(opmerkingen)*

Dus ik herhaal nog eens dat er hier nog niet zo lang geleden een brede consensus was, een consensus tussen mobiliteitsexperten en politici, dat een slimme kilometerheffing een goed idee zou zijn. Die studie heeft 1,7 miljoen euro gekost en eigenlijk doen we daar niets mee, terwijl de welvaartswinst daarvan tot 1 miljard euro zou kunnen bedragen. En dan snap ik echt niet dat deze Vlaamse Regering in tijden van een grote gezondheidscrisis – er is al verwezen naar de problemen rond luchtverontreiniging – en een grote economische crisis, die 1 miljard euro gewoon laat liggen. Ze zegt dat ze dat niet aan de publieke opinie kan verkopen, dus doet ze het niet.

Ik zou ten minste willen oproepen om samen met Brussel te bekijken wat mogelijk is, hoe Vlaanderen en Brussel elkaar kunnen versterken, in plaats van te zeggen dat we absoluut niet willen dat dat er komt, en dat we naar een belangenconflict gaan als Brussel dat wel wil. Werk samen om tot oplossingen te komen.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Mijnheer Bex, ik ben het volledig met u eens dat we moeten samenwerken, dat wil ik eerst even meegeven. Maar ik ben het niet met u eens als u zegt dat Vlaanderen daar 1,7 miljoen euro weggooit, terwijl we op dit ogenblik in een economische en gezondheids crisis zitten. Ik vind het vooral heel ongepast dat, terwijl we in die pandemie zitten, er hier zo moet worden gesproken over de Vlaamse pendelaar. Ik heb een mail gekregen van iemand die onder andere in de Europawijk in de ziekenhuizen werkt. Die kan zich alleen met de auto verplaatsen, die heeft geen alternatieven, ook niet in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Wat moeten we tegen die man zeggen? 'Je bent verpleger, blijf toch maar thuis in deze gezondheids crisis, want er zijn op dit ogenblik geen alternatieven, ook niet in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.' Dat wil ik toch meegeven. Ik volg u daar niet in.

Wat mij nog het meeste stoort, is dat er rond de kilometerheffing in Vlaanderen in 2017 een studie werd besteld. Daar heeft de geschiedenis toch zeker haar waarheid. Het was in principe de bedoeling om die samen met het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest te doen. Brussel heeft afgehaakt, met als gevolg dat die studie pas in 2018 kon starten. Wat is dan nadien het gevolg? Uit die studie bleek dat er qua draagvlak initieel een derde pro was, een derde neutraal en een derde contra. Maar wat is er dan gebeurd? Die studie is gelekt in de pers, en die studie werd op een gegeven moment herleid tot enkel tarieven over wie wat moet betalen, en dus tot niets dan belastingtarieven. Toen is het hele dossier inderdaad verdronken. Ik hoop dat dat hier ook niet het geval gaat zijn. Want we debatteren hier allemaal over iets wat in een conceptuele fase zit, en over studies die we – of alleszins ik – nog niet hebben gezien. Daarom vraag ik de Brusselse Regering opnieuw om daar overleg over te plegen. Want opnieuw een louter eenzijdige invoering van een tol, een heffing of welke naam het kind ook heeft, op de kap van de Vlamingen: dat zullen wij niet tolereren. Als we het al zouden doen, moet er minstens worden gesproken over compensaties.

Maar ik blijf erop hameren dat een heffing pas kan als er een draagvlak is. Dat moet sturend werken, daar blijf ik ook ten eerste op focussen. Die heffing kan alleen maar als er draagvlak is, en dat draagvlak kan en zal er maar zijn als er voldoende alternatieven zijn. Er is meermaals het voorbeeld gegeven van Stockholm, er is meermaals het voorbeeld gegeven van Londen. Daar heeft men die heffingen ingevoerd terwijl er alternatieven voorhanden waren. Noch in Vlaanderen, noch in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest zijn alle alternatieven momenteel voorradig. Er moet eerst enorm worden geïnvesteerd in tal van duurzame infrastructuurmiddelen.

De voorzitter: Mevrouw De Coninck heeft het woord.

Inez De Coninck (N-VA): Mijnheer Bex, u zei dat Brussel al heel veel investeert en inspanningen doet om tegemoet te komen aan zijn internationale rol. U moet daar wel correct in zijn: Brussel krijgt wel extra middelen op die investeringen te doen. Brussel krijgt Beliris-middelen om zijn grootstedelijke en internationale rol te vervullen en sinds de zesde staatshervorming krijgt Brussel ook nog jaarlijks 150 miljoen euro extra middelen voor mobiliteitsinvesteringen. En dan is er ook nog het Pendelfonds.

Uw betoog voor samenwerking is sympathiek en iedereen is voorstander van samenwerking, denk ik, maar er zijn uiteraard wel grenzen aan solidariteit. U stipte het belang van Brussel aan voor onze economie, maar misschien moet u eens nagaan in al die dure studies wat de impact zal zijn van die stadstol op de Brusselse economie. Collega Tavernier heeft er daarnet ook al voor gewaarschuwd

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Wat de impact op de economie betreft, zijn de buitenlandse voorbeelden in elk geval positief. Ik heb in de commissie al voorgesteld om eens in het buitenland te gaan kijken.

Mevrouw De Coninck, u doet het weer, zou ik zeggen. U zegt weer dat Brussel dankbaar zou moeten zijn voor al het geld dat het van Vlaanderen krijgt. Ik heb u net proberen uit te leggen dat de grootste bbp-creatie in Brussel gebeurt dankzij de internationale functie van Brussel en dat de mensen die daar hun brood mee verdienen, vaak in Vlaanderen of Wallonië wonen. Dat is een van de redenen waarom die solidariteit nodig is.

Minister, ik kom even terug op het voorbeeld dat u geeft van de verpleger in de Europawijk. Ik ben over het algemeen zeer tevreden over uw constructieve houding. Uiteraard zult u hier niet applaudisseren voor een plan dat u nog niet kent en wacht u dat plan af. Wanneer u echter verwijst naar dat voorbeeld van de verpleger in de Europawijk, doet u hetzelfde als wat sommige andere collega's doen: u baseert zich op een tekst die nog helemaal niet is afgewerkt of waar zelfs nog geen concrete cijfers van bekend zijn. Ik wil u oproepen om dat niet te doen en de plannen af te wachten en er pas dan over te discussiëren.

De voorzitter: Minister Diependaele heeft het woord.

Minister Matthias Diependaele: Meneer Bex, ik ontken uiteraard niet dat Brussel een belangrijke rol te spelen heeft als welvaartscreatie, maar u moet toch een beetje opletten met wat u zegt. Een groot deel van het Brusselse bbp gaat natuurlijk over bedrijven wier zetel daar gevestigd is maar die hun productie en meerwaarde in de rest van Vlaanderen creëren. Ik denk dat het een beetje onzinnig is om het debat op die manier te voeren. Het belangrijkste is natuurlijk dat het de verwevenheid van Brussel met rest van Vlaanderen aantoonst, en daar moeten we net opletten.

U kunt niet ontkennen dat deze belasting, ook al is het nog geen officieel voorstel en is het nog niet uitgevoerd, zoals die nu is voorbereid, rondt een pestbelasting is. We gaan het niet hebben over kaakslagen en dergelijke meer, maar over hoe die geconcipeerd is. Deze belasting heeft enkel de bedoeling om in Brussel de lasten te verminderen en die door te schuiven naar de andere deelstaten, zelfs niet alleen naar Vlaanderen. Dat is je reinste voorbeeld van deloyaal gedrag binnen een federale staat wanneer u inderdaad gelooft dat we voor onze welvaartscreatie voor een groot deel met elkaar verbonden zijn. En het spijt me verschrikkelijk, maar de eerste die daar heeft uitgehaald, is Brussel door dit voorstel uit te werken. We zullen zien of het komt, ik heb begrepen dat er hier een redelijk grote eensgezindheid bestaat om dat tegen te gaan. Wanneer je dit leest, kun je toch niet anders dan erkennen dat dit gewoon een belastingverschuiving is, en totaal niet solidair met de rest van de deelstaten in dit land. Ik begrijp in alle eerlijkheid niet dat u dat blijft verdedigen.

De voorzitter: De heer Slootmans heeft het woord.

Klaas Slootmans (Vlaams Belang): Mijnheer Bex, u zegt dat buitenlandse voorbeelden aantonen dat er positieve effecten zijn aan een stadstol en een kilometerheffing maar u moet vandaag de kranten eens lezen. Interparking kondigt vandaag aan dat er honderd mensen zullen worden ontslagen als gevolg van de stadstol die u hier zit te bejubelen. Dat zal het gevolg zijn voor de economie. De bedrijven zullen nog meer dan ze nu al doen, wegtrekken uit Brussel, en dat zal op uw conto te schrijven zijn.

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Minister Diependaele, ik denk dat we het eens zijn over de principes, maar ik pleit ervoor om te wachten op de teksten, en u loopt daarop vooruit. Maar goed, dat punt hebben we, denk ik, genoegzaam behandeld.

Collega Sloomans, wat u daar zegt, dat is de typische opmerking die steeds wordt gemaakt wanneer er wordt gekozen voor leefbare steden, voor minder autoverkeer. Dan wordt er altijd scha en schande geroepen: de winkeliers zullen wegtrekken, de economie in de stad zal erop achteruitgaan. Wel, we weten dat dat niet zo is. We weten dat de Vlaamse steden die daarvoor kiezen, bloeiende steden worden. We weten dat in Brussel, waar we de centrale lanen verkeersvrij hebben gemaakt, dat ervoor zorgt dat er meer leven is in die stad en dat de middenstand daar ook wel bij vaart. Uw opmerking, dat is echt de typische opmerking die we altijd horen en waarvan achteraf altijd het ongelijk wordt bewezen.

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Els Robeyns (sp.a): Ik ben het debat begonnen met te zeggen dat het echte probleem aan de basis van dit debat de files zijn waarmee we al jarenlang worden geconfronteerd, waarvan iedereen weet wat de kostprijs is, waarvan iedereen weet wat de schade is die ze met zich meebrengen voor onze gezondheid. Het terugdringen van die files is de uitdaging waar we vandaag met alle overheden voor staan. Wat ons betreft, is het antwoord investeren in alternatieven, in de trein, in de tram, in de bus, in de fiets.

Minister, ik heb hier veel gehoord, maar daarover heb ik heel weinig gehoord, alleszins toch wat de andere collega's betreft. Dat vind ik jammer. Het is natuurlijk gemakkelijk om zich hier in dit parlement stoer op de borst te kloppen, maar met dat probleem worden we al jarenlang geconfronteerd, en daar moeten we uiteindelijk ook eens echt werk van maken. Dat vraagt natuurlijk moed, en visie. Ik heb het daarstraks nog gezegd: een goed mobiliteitsbeleid bestaat erin dat een overheid investeert en zorgt voor alternatieven voor de wagen. Zonder die alternatieven zijn er sowieso asociale gevolgen, en dat is onaanvaardbaar wat ons betreft.

Minister, ik ga het nog eens herhalen: de Brusselse Regering heeft geïnvesteerd in haar openbaar vervoer. Ik weet dat u het niet graag hoort. Het resultaat daarvan is dat er vandaag in Brussel een openbaarvervoermaatschappij is, de MIVB, die wel degelijk positieve resultaten kan voorleggen op het vlak van reizigerstevredenheid, op het vlak van stiptheid, qua aantal reizigers. Minister, u kunt niet ontkennen dat de Vlaamse overheid wat dat betreft nog een gigantische weg af te leggen heeft. Ik hoop dat u, dat deze Vlaamse Regering, uiteindelijk eens haar verantwoordelijkheid neemt voor een performant, kwaliteitsvol openbaarvervoernetwerk, dat toch een heel essentieel onderdeel is om die files op te lossen, en een tandje bij zet. *(Applaus bij sp.a)*

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Ik denk dat voor iedereen duidelijk is dat luchtkwaliteit en mobiliteit heel belangrijk zijn, dat we daarvoor moeten investeren in openbaar vervoer, in propere bussen, meer bussen en zo verder. Zoals ik echter daarjuist al zei, is, van alle maatregelen die je kunt nemen voor luchtkwaliteit of mobiliteit, dit soort taksen het allerergste dat je kunt doen. Ze zitten hier niet, maar ik weet niet of de mensen die dat beslissen in Brussel, of daarover nadenken, doorhebben wat ze aan het doen zijn. Je haalt het draagvlak voor zo'n milieubeleid onderuit met dit soort maatregelen. Je neemt geen mensen mee, je duwt ze weg. Ik denk dat dat een heel groot probleem is van dit soort maatregelen. Iedereen zegt hier dat men dit eigenlijk pas kan doen als de alternatieven er zijn, maar eigenlijk is iedereen het er ook over eens dat de alternatieven er niet zijn. Dan is de conclusie volgens mij redelijk duidelijk.

Ik wil dat concreet maken. Ik weet dat men het niet zo heel graag heeft als men hier met concrete getuigenissen afkomt. Ik heb er drie. Ik heb er daarjuist al eentje gegeven. Een verpleegster van Kapelle-op-den-Bos werkt in UZ Brussel. Met de auto is dat twintig minuten, met het openbaar vervoer meer dan een uur. Een lerares uit Kortenberg geeft les in Laken. Met de auto is dat een kwartier, met het openbaar vervoer een uur en veertig minuten. Iemand die thuisbegeleiding doet bij gezinnen met kinderen met een beperking, woont in Strombeek-Bever. Die moet continu over de gewestgrenzen om gezinnen en vergaderingen en zo verder te bezoeken. Dat openbaar vervoer is daar vandaag geen alternatief voor. Net voor die mensen – verpleegsters, leerkrachten, begeleiders van personen met een handicap – was iedereen een paar maanden geleden nog aan het klappen als de helden van de zorg, maar vandaag plant men blijkbaar om in die mensen hun zakken te zitten, en dat vind ik heel, heel jammer.

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Collega, ik beloof dat dit mijn laatste tussenkomst is, tenzij ik nog zwaar zou worden geprovoceerd.

Collega D'Haese, u haalt daar een concreet voorbeeld aan van een aantal mensen. Naar die mensen hun situatie moet zeker worden gekeken als je zo'n maatregel zou overwegen. Ik wil u de situatie voorleggen van honderdduizenden Brusselse kinderen die elke dag in slechte lucht leven waarvan ze ziek worden en waarvan we ook weten dat de alternatieven er niet zullen zijn voordat die kinderen volwassen zijn. Hoe gaat u dat oplossen?

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Mijnheer Bex, bedankt voor uw opmerking. Ik heb mijn punt blijkbaar niet duidelijk genoeg gemaakt. Wat ik wil zeggen, is dat als je zo'n tolheffing invoert zonder dat de alternatieven er zijn, je geen verschuiving in gedrag krijgt. De leerkracht, de verpleegster, de persoon die zorgt voor personen met een handicap, die hebben het alternatief niet, die gaan in hun auto blijven zitten. Dat is mijn punt.

Je kunt de taksen zo hoog maken als je wil, je krijgt de mensen alleen maar kwader, zeker tegen het milieubeleid, maar je helpt de luchtkwaliteit en de mobiliteit daar niet mee vooruit. Dat komt omdat er natuurlijk grote problemen zijn met ons openbaar vervoer.

We hebben het gehad over het GEN rond Brussel. Het heeft niet geholpen dat de N-VA de afgelopen jaren 3,5 miljard euro heeft bespaard op de NMBS. Dat heeft er niet aan geholpen, maar goed, het is er niet. Het zal niet helpen dat we de komende jaren de tarieven van de treinen in de spitsuren gaan verhogen. Dat zal niet helpen om pendelaars op de trein te zetten. Het zal niet helpen dat we blijven beweren dat we met het hongerdieet voor De Lijn een alternatief kunnen bieden voor de mensen.

De voorzitter: Mevrouw De Coninck heeft het woord.

Inez De Coninck (N-VA): Collega D'Haese, ik heb goed nieuws voor u. U haalde het geval aan van de verpleegster uit Kapelle-op-den-Bos. Wel, als de plannen van deze regering kunnen worden gerealiseerd, zal die verpleegster via het Brabantnet met de sneltram – minister, verbeter me als ik fout ben – snel tot in Brussel geraken en daar kan ze overstappen op de Ringtrambus die het UZ in Jette zal bedienen.

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Dat is fantastisch nieuws, maar die is er vandaag nog niet. *(Opmerkingen van Inez De Coninck)*

De vraag is als je nieuwe trams inzet, waar je chauffeurs voor nodig hebt, welke trams er dan geschraapt zullen worden als je de exploitatie gelijk houdt. Dat is de grote vraag. Je kunt geen twee chauffeurs betalen van hetzelfde budget waarmee je vandaag één chauffeur betaalt. Iedereen hier kan goochelen met cijfers, maar dat kan werkelijk niemand.

Men maakt heel de tijd de tegenstelling tussen Brussel en de rest van het land. Dat vind ik een heel valse tegenstelling. Het is niet waar dat iedereen in Brussel hiervoor vragende partij is. Wij horen heel veel mensen in Brussel die hierover ongerust zijn omdat het nog eens op de meest asociale manier wordt voorgesteld die je kunt bedenken. Mensen met een klein autootje betalen tien keer meer, mensen met een dikke bak besparen op vier jaar tijd. Dat is wat in die plannen staat vandaag. *(Opmerkingen van minister Diependaele)*

Jawel, dat is wel waar.

De voorzitter: Minister Diependaele heeft het woord.

Minister Matthias Diependaele: Wat we weten van die plannen, is dat men werkt met fiscale pk's. Dat betekent dat hoe zwaarder je wagen is – dat gaat voornamelijk over zwaardere motoren –, hoe meer je zult betalen, blijkbaar zelfs tot zes keer meer. Een gemiddelde auto zou maal twee of drie zijn van de basis-tol, want daar komt dan nog de kilometerheffing bovenop, wat collega Van Rompuy betwijfelt. Op basis van fiscale pk's worden duurdere wagens wel dege-lijk meer belast.

Jos D'Haese (PVDA): Kijk eens aan, een N-VA-minister die de Brusselse Hoofd-stedelijke Regering verdedigt. Dat is maar een mopje.

Minister Matthias Diependaele: Mijnheer D'Haese, u moet weten waarover u spreekt. Dat is alles. Het kan nooit kwaad om uw dossier te kennen.

Jos D'Haese (PVDA): Er zijn een aantal berekeningen verschenen in de pers, en daaruit blijkt heel duidelijk dat er een fout zit in het systeem, waardoor kleine wagens in het nieuwe systeem veel meer zullen betalen, en grote wagens daar op vier jaar tijd op besparen. Dat is de simpele realiteit die men heeft nage-rekend.

Als we spreken over buitenlandse voorbeelden, dan haalt men altijd Londen aan. In Londen is het openbaar vervoer bijna failliet gegaan tijdens de coronacrisis. Dat heeft men moeten redden en nu is de prijs voor een ticket opgeslagen. Samen met het opslaan van de tickets van het openbaar vervoer in Londen, heeft men ook de stadstol opgeslagen. Waar die vroeger alleen op werkdagen was, is die nu ook in het weekend. Als we dat aanhalen als voorbeeld van leefbare ste-den, dan vrees ik dat we op het verkeerde spoor zitten.

Ik sluit af. Zoals ik zonet al zei, is de framing Brussel-Vlaanderen, Brussel-België, Brussel-Wallonië, een framing die mij bijzonder stoort. Daarom zal ik – de colle-ga's van het VB zullen het mij vergeven – hun motie niet goedkeuren. Wij gaan echt niet mee in nog verdere communautaire scherpshijperij. We hopen dat we er in overleg uit raken en gaan dat soort zaken dus echt niet steunen. Ik denk dat het heel duidelijk is dat jullie daar nogal alleen in staan. Wat dat betreft is ook het standpunt van mijn fractie glashelder.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

Wenst iemand tot besluit van dit actualiteitsdebat een motie of een motie van wantrouwen in te dienen?

– *Het Vlaams Belang kondigt aan een motie te zullen indienen.*

De motie moet uiterlijk om 19 uur zijn ingediend.

Het parlement zal zich daarover straks uitspreken.

Het debat is gesloten.

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER

De voorzitter: Collega's, minister Weyts is wel degelijk in het parlement aanwezig maar is om praktische redenen even weg.

De heer Vaneeckhout en minister Beke hebben afgesproken om de derde actuele vraag te laten wegvallen omdat die eigenlijk al aan bod is gekomen tijdens het actualiteitsdebat.

Lorin Parys (N-VA): Dat is de beste beslissing van de dag.

De voorzitter: Mijnheer Parys, ik wil niet beginnen over mijn variapunt op het Bureau. Ik had nog een beter voorstel. Binnen enkele weken zal iedereen dat fantastisch vinden.

ACTUELE VRAAG van Hannelore Goeman aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het schakelen naar code oranje in het onderwijs

ACTUELE VRAAG van Loes Vandromme aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de overschakeling naar code oranje voor het onderwijs

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp.a): Minister, onze debatten lijken zich langzamer te ontwikkelen dan de crisissen buiten de muren, want vorige week sprak iedereen hier over het belang van het openhouden van de scholen en was iedereen het erover eens dat we dat veilig moeten doen. Ik heb iedereen echter ook horen zeggen dat het bestaande draaiboek simpelweg niet voldoet. We staan nu een week verder en hebben er tienduizenden coronagevallen bij. We zien niet alleen dat leerlingen ziek worden, ook steeds meer leerkrachten vallen uit. En dus moet u bijsturen. Uw fijnmazige en zeer werkbare draaiboeken, zoals u ze noemde, zijn intussen het raam uit en zullen dus anders worden ingevuld, zoals we vorige week gevraagd hebben.

Minister, we schakelen dus over naar code oranje, maar dat betekent niet langer dat leerlingen uit de tweede en derde graad sowieso moeten overschakelen naar afstandsonderwijs. Scholen kunnen wel zelf beslissen om dat te doen. Dat lijkt me echt een heel goede zaak. Ik denk dat scholen gewoon het best de lokale situatie kennen en kunnen inschatten, op voorwaarde – zoals u zelf ook heel expliciet in de verf hebt gezet – dat alle leerlingen bereikt worden. Daar maak ik me in alle eerlijkheid vandaag toch nog wat zorgen over. Want we weten intussen hoe moeilijk dat is en hoe ver de school plots wordt voor veel kinderen, zeker als ze thuis geen laptop of internet hebben. We weten dat er vandaag nog altijd heel veel kinderen, jammer genoeg, in die situatie verkeren.

Daarom heb ik een dringende vraag, minister.

Hoe zult u ervoor zorgen dat scholen effectief zorgen dat alle leerlingen op de radar blijven als ze naar gedeeltelijk afstandsonderwijs overschakelen?

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Er is een ruime consensus dat we er alles aan moeten doen om onze schoolpoorten maximaal open te laten om het leerrecht van alle kinderen maximaal te realiseren. De draaiboeken zijn aangepast. Het behoort nu tot de autonomie van de scholen om, eventueel afhankelijk van de lokale cijfers, het naar school gaan te combineren met afstandsonderwijs in de tweede en derde graad. Die maatregelen en bijstellingen vinden we zeker heel goed. Maar we vragen natuurlijk opnieuw heel veel van onze directeurs, onze leerkrachten, het onderwijspersoneel.

De Vlaamse richtlijnen zijn duidelijk, maar we doen duidelijk ook een groot appel op het sterk lokaal engagement. Het is in die context ook belangrijk dat scholen, schoolteams en directeurs op voldoende ondersteuning kunnen rekenen, ook vanuit hun eigen omgeving maar ook vanuit de Vlaamse overheid.

Er is al heel wat gebeurd. De bussen komen straks aan bod. Ik heb zelf heel wat gepleit en ik merk dat er heel veel inspanningen geleverd worden, waarvoor dank. Maar ik stel me toch ook wel vragen, minister, bij de korte vervangingen. U gaf aan daarvoor een oplossing te willen zoeken en aanbieden. We wachten nog op een concrete oplossing.

Ik krijg bijna om het uur de vraag of ik al iets weet, of er al een oplossing is. Minister, hoe zult u, vanuit het Vlaamse niveau, samen met de lokale actoren de scholen ondersteunen om in deze moeilijke tijd het leerrecht van elk kind te kunnen garanderen?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik ben natuurlijk tevreden over het bereikte akkoord. Het was opnieuw geen eenvoudige zaak en het heeft heel vele uren gevergd. Maar ik ben blij dat alle scholen openblijven, zoals beloofd. Ik ben ook blij dat we erin geslaagd zijn om met het heel brede onderwijsveld, en ook met de virologen, een gedragen akkoord te bereiken. Iedereen heeft daar op zijn eigen manier op gereageerd, maar ik denk dat we er weer in geslaagd zijn om grotendeels unisono naar buiten te komen.

Waarom houden we de scholen open? Eén, omdat er geen beter onderwijs is dan contactonderwijs. Het beste onderwijs wordt nog altijd gegeven door gedreven leerkrachten in de klas. Twee, we hebben vastgesteld, ondersteund door CLB-data en ook door de virologen, dat de gecontroleerde omgeving van de school maakt dat de overheidsmaatregelen daar beter worden nageleefd. Je houdt jongeren dus beter binnen de schoolmuren dan erbuiten. En drie, er is de bekommernis over het feit dat, als je scholen zou sluiten of de tweede en derde graad secundair onderwijs halftijds zou sluiten, de eerste dupe daarvan altijd de meest kwetsbaren zijn. Altijd.

Dat is de argumentatie waarop we met z'n allen hebben gezegd dat we die scholen willen openhouden, maar dat we individuele scholen ook willen laten gebruikmaken van de mogelijkheid om, voor een bepaald leerjaar of tijdelijk, over te schakelen naar afstandsonderwijs. Voor alle duidelijkheid: die mogelijkheid bestaat vandaag al en men maakt er vandaag ook al gebruik van.

Het is niet nieuw, maar het is in deze periode zeker wel nuttig, als ventiel om ervoor te zorgen dat het allemaal werkbaar blijft of werkbaarder wordt.

Maar we mogen de zaken ook niet omdraaien: afstandsonderwijs kan enkel indien alle leerlingen effectief kunnen worden bereikt. Niet andersom. Men moet niet eerst afstandsonderwijs organiseren om vervolgens tot het besef te komen: 'Oei, ik kan precies niet iedereen bereiken.' Neen, het moet andersom: je moet je er eerst van verzekerd weten dat je iedereen kunt bereiken en dan pas kun je afstandsonderwijs organiseren. Je moet er ook voor zorgen dat je de leerkrachten mee hebt, dat je de school mee hebt, dat het gedragen wordt binnen de school.

Er zijn nog enkele aanscherpingen, want het is niet zo dat we de bestaande draaiboeken gewoon hebben buitengegoid. Maar dat is net het punt van kritiek. De ene zegt dat het oranje light is Tja, ofwel is het oranje light met beperkte aanpassingen ofwel is het zogezegd de volledige draaiboeken buiten. Neen, er zijn aanpassingen, maar die zijn beperkt en heel gecibleerd. Ik geef de mondmaskerplicht tijdens de pauzes als voorbeeld. Onderschat het niet. Ik heb het thuis ook mogen uitleggen, hoor. Ze waren niet content. En ook daar proberen we een goed verhaal van te maken, door het motiverend te willen maken. In beginsel is het een mondmaskerplicht, maar als je erin slaagt om anderhalve meter afstand te respecteren, dan moet dat niet. Dat is dus motiverend. We zullen ook een campagne lanceren rond die mondmaskers, om het nut van die mondmaskers uit te leggen, dat die niet alleen uw omgeving beschermen, maar ook uzelf en al diegenen die u lief zijn.

Maar inderdaad, om in te gaan op uw concrete vragen: we moeten ervoor zorgen dat de scholen kunnen terugvallen op de lokale besturen. Want je kunt het dan wel heel veilig organiseren binnen de schoolmuren, als dat dan aan de schoolpoort niet wordt gedaan en als de lokale besturen het – ook politieel – niet goed regelen, heb je uiteindelijk weinig bereikt en zijn je inspanningen binnen de schoolmuren nogal 'umsonst'. Wij zullen, vanuit de Vlaamse overheid, blijven ondersteunen.

Ik heb begrepen dat er straks ook vragen zijn rond het busvervoer. Ik ben dankbaar dat minister Peeters zorgt voor extra ritten, 450 extra lijnen – als ik me niet vergis –, extra autocars die uitrijden. Dat moeten we nog meer doen. En dat is prima. Ik ben dankbaar voor het feit dat er maatschappelijk drastische beslissingen zijn genomen die mij hebben geholpen om een compromis te bereiken in functie van het onderwijs en het openhouden van de scholen.

Maar ook de Vlaamse overheid moet wat tandjes bij steken, bijvoorbeeld als het gaat over ICT. Dit is een opportuniteit. Elk nadeel heb zijn voordeel. Dit is een opportuniteit om te kunnen schakelen, en om van een achterstand in ICT een voorsprong te maken, met een grootscheepse investering – u hoort daar later nog meer over –, ook in de vervangingsregeling. In de repliek straks zal ik mijn concreet voorstel daarover duiden.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp.a): Minister, ik weet al langer dat we het eens zijn over het belang om de scholen open te houden en zoveel mogelijk leerlingen naar school te kunnen blijven laten gaan. Ik denk inderdaad dat dat belangrijk is voor alle leerlingen in termen van hoe goed ze zich voelen en leerachterstand, en specifiek ook voor kwetsbare leerlingen.

Ik ben gedeeltelijk gerustgesteld door uw antwoord omdat u zegt dat scholen eigenlijk pas kunnen overschakelen naar afstandsonderwijs als ze de garantie hebben dat ze alle leerlingen zullen bereiken. Ik hoop natuurlijk dat dit in de feiten ook zo zal zijn. Ik vrees dat er niet veel scholen zijn in Vlaanderen waarin alle leerlingen in de tweede en derde graad zomaar toegang hebben tot een laptop.

Als ik u hoor spreken over een grootscheepse investeringscampagne, dan ben ik natuurlijk heel benieuwd wat die precies inhoudt en wanneer die zal worden uitgerold. Als de scholen morgen overschakelen naar afstandsonderwijs, dan zullen die kinderen natuurlijk morgen die laptop – om maar te zwijgen over de aansluiting op het internet – nodig hebben.

Bovendien vraag ik mij ook af hoe gecontroleerd zal worden dat scholen pas overschakelen op het moment dat ze alle leerlingen bereiken. Is het geen idee om de inspectie daar op een constructieve manier voor in te schakelen?

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Minister, de leerkracht doet ertoe: daar zijn we het allemaal over eens.

U sprak al eens over de pedagogische reserve die we kunnen aanspreken. We hebben de lerarenopleiders, ondersteuners en heel veel mensen die voor de klas kunnen staan. In onze samenleving zijn er mensen die een pedagogisch diploma hebben, maar die niet voor de klas staan, die gedetacheerd zijn of in een lokaal bestuur werken, die in de evenementensector of in musea werken en nu door de coronamaatregelen hun werk niet kunnen uitvoeren. Is het mogelijk om op een flexibele manier via detachering die mensen voor de klas te brengen? Dat is een kortetermijnoplossing zodat ze kunnen inspringen.

Ik hoor verhalen van een juf die in quarantaine zit en echt wel les wil geven, maar er moet natuurlijk wel iemand in de klas zitten. Er zijn directeurs die in de klas moeten gaan zitten en ondertussen hun werk niet kunnen doen, werk dat je van directeurs verwacht in deze moeilijke coronatijden. Ik hoop dat u dit kunt overwegen. Misschien is het ook een goede oplossing om mensen warm te maken om effectief de stap te zetten naar het onderwijs.

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Minister, het is een wijze beslissing om naar code oranje over te schakelen. Ongeveer heel het land is in code oranje. Het was een beetje vreemd dat het onderwijs geel bleef, ondanks het feit dat we achter de strategie staan dat scholen open moeten blijven.

Maar om de scholen open te kunnen houden, hebben we natuurlijk ook leerkrachten nodig. Ik heb uit uw eerste antwoord begrepen dat u nog iets zou aankondigen.

Maar de druk op leerkrachten is momenteel heel groot. Er zitten er in quarantaine. Anderen moeten dan die klassen opvangen van leerkrachten die in quarantaine zitten. Er zijn leerkrachten die positief testen en in quarantaine gaan, soms de hele klas, niet altijd. Die leerlingen moeten dan bijgewerkt worden. Hoe zullen we vermijden dat er opnieuw een grote achterstand ontstaat bij verschillende leerlingen die het nu al moeilijk hebben?

De voorzitter: Mevrouw Beckers heeft het woord.

Roosmarijn Beckers (Vlaams Belang): Minister, ik steun uw pleidooi. De scholen moeten open blijven, maar op het terrein stijgt de ongerustheid wel. Bij mijn dochter bijvoorbeeld zijn er twee kinderen in de klas die in quarantaine zitten. Ze zitten in quarantaine, maar ze zijn niet positief getest omdat leerlingen die geen symptomen vertonen, ook niet meer getest worden. Daar wringt dan toch het schoentje.

We moeten meer testen. De leerkrachten moeten meer getest worden. Er was maandag een directeur in de coronacommissie die vroeg om leerkrachten te

behandelen als topsporters en ze regelmatig te testen. Minister Beke kondigde aan sneltesten te gaan aankopen. Zullen er ook worden ingezet in het onderwijs? Zult u een strategische reserve aanleggen? Zult u een teststrategie ontwikkelen voor het onderwijs?

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Ik wil vooreerst de minister en de hele onderwijsclub, maar ook alle directeurs en personeelsleden in het onderwijs, bedanken om één de besmettingscijfers in de scholen zo laag te houden en twee om constructief mee te denken om de scholen open te houden. Maar niet alleen om de scholen open te houden, maar ook om de leerlingen in die school ... Dat debat wordt soms een beetje verwisseld.

Tweede punt, minister, ik denk dat het goed is dat er lokaal moet worden gekeken naar wat men gaat doen. De school moet, afhankelijk van de omstandigheden die zich voordoen – dat kan gaan over leerkrachten die uitvallen, maar ook over heel veel besmettingen – lokaal nagaan wat men gaat doen. Het moet me toch van het hart, collega's, dat ik aan de ene kant partijen hoor roepen 'Sluit de scholen!' of 'Veel meer afstandsonderwijs', maar dat aan de andere kant hun schepen van Onderwijs in Gent de scholen niet sluit. Dat doen ze dan niet. Men kan niet het ene en het andere in één zin zeggen.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, de cijfers stijgen exponentieel en corona zit overal, ook op onze scholen. Toch schakelt u pas tegen de herfstvakantie naar oranje light. Wij zijn het daar niet mee eens, u weet dat. Leerkrachten en ouders zijn bijzonder ongerust, zeker met die nieuwe teststrategie. Iedereen zonder symptomen wordt niet meer getest, jongeren hebben vaak geen symptomen maar kunnen wel superverspreider zijn.

Minister, u bent verantwoordelijk voor het welzijn op het werk van meer dan 200.000 leerkrachten. Gaat u er op zijn minst voor zorgen dat er op scholen wel nog wordt getest en dat er sneltests komen zodat de veiligheid van al die leerkrachten in het onderwijs en van de leerlingen kan worden gegarandeerd?

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Coronacijfers kleuren donkerrood. Het onderwijs zit nog in geel, maar gaat binnenkort naar oranje, het is oranje door een gele bril.

Ik denk dat we het er allemaal over eens zijn – ik ben er alleszins van overtuigd – dat we willen dat leerlingen zoveel mogelijk en zo lang mogelijk naar school kunnen gaan. We hebben er hier vorige week een uitgebreid debat over gehad: het moet wel veilig kunnen verlopen. We moeten het dan ook mogelijk maken dat die scholen open kunnen blijven, dat is cruciaal. En dat gaat verder dan mondmaskers dragen op de speelplaats.

Vorige week hebben we een aantal vragen op tafel gelegd en we hebben er geen of halve antwoorden op gekregen. Het gaat over de testen en de sneltesten. Het gaat over het ventilatieplan: wat met ramen openzetten als het winter wordt? We hebben er maandag heel veel getuigenissen over gehoord. Het gaat over de bussen waarop we dadelijk nog verder ingaan. Er is al heel wat ingezet, maar we zijn er nog niet. Het gaat over de ondersteuning met mobiele teams en de versterking van de CLB's voor het contactonderzoek. Hebben we ondertussen al een antwoord op die vragen?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik probeer punctueel enkele zaken aan te halen.

Het grootste probleem is de vervangingsregeling. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat op korte termijn ook financiële middelen ter beschikking worden gesteld aan de scholen om te voorzien in kortetermijnvervangingen, zelfs binnen een termijn van tien dagen? Daarvoor heb ik een regeling uitgewerkt die erin bestaat dat die scholen die geen beroep meer kunnen doen op het lerarenplatform en die scholen wiens financieel potje – men heeft wel een financieel potje voor kortetermijnvervangingen – leeg is, facturen kunnen voorleggen die we pas achteraf zullen controleren. Er is dus niet veel administratieve last. Die scholen kunnen dan voor een korte termijn mensen aanwerven en concreet gaten vullen. Ze kunnen dat doen op grond van hun eigen voorwaarden en eigen inzichten. Collega Vandromme, ik denk dat de voorbeelden die u hebt aangehaald, mogelijk moeten zijn.

De inspectie wordt constructief ingeschakeld. Ik hoor er indianenverhalen over, maar ze wordt constructief ingeschakeld. Ik heb in onze onderwijsclub maandagavond ook de leidend ambtenaar van de Onderwijsinspectie laten uitleggen hoe men momenteel optreedt. Het is ondersteunend ten aanzien van de scholen en niet als billentikker.

Ik leg natuurlijk ook een claim voor wat betreft de sneltesten, niettegenstaande het een federale bevoegdheid is. Als Vlaanderen zelf zijn verantwoordelijkheid moet nemen bij gebrek aan andere initiatieven, dan moet dat maar.

U hebt foute informatie over de schakeltermijn. U zegt dat de scholen onmiddellijk kunnen schakelen naar oranje maar er moet toch een overgangstermijn zijn van twee weken.

Mevrouw Meuleman, ik kom nog eens bij u. Ik vond uw communicatie maandag echt onheus. Op de vooravond van een heel moeilijke onderhandeling die mij te wachten staat, zegt u dat we vanuit het Vlaams Parlement gaan schakelen naar code oranje. Om het nog zwak te zeggen: u hebt zo de zaken niet makkelijker gemaakt om tot een vergelijk te komen met het onderwijsveld met veertig tot vijftig partners. Blijkbaar ligt er nog een resolutie op tafel waarin u zegt dat, niet het onderwijsveld met die veertig tot vijftig actoren, met virologen en sociale partners, maar u het beter weet.

U weet het beter. We hebben zo hard gezwoegd om tot een vergelijk te komen, iets dat werkbaar, dat gedragen is, maar u weet het beter en u zegt nu dat de tweede en derde graad secundair onderwijs maar voor de helft naar school mogen gaan. Een partij die zich sociaal noemt ... *(Opmerkingen van Elisabeth Meuleman)*

Als je de tweede en derde graad voor de helft sluit, daar komt het de facto op neer ...

De voorzitter: Excuseer, minister Weyts.

Mevrouw Meuleman, dat zijn nu eenmaal de regels van een actuele vraag. U hebt geen actuele vraag over dit onderwerp ingediend.

Elisabeth Meuleman (Groen): Ja, voorzitter, maar ik ...

De voorzitter: Neen, ik heb u het woord niet gegeven. U hebt het recht om één minuut tussen te komen, en u hebt dat ook gedaan.

Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Als je de tweede en derde graad, al was het maar week om week, thuis laat, zullen de meest kwetsbaren altijd de eerste dupe zijn.

Elisabeth Meuleman (Groen): Ik zeg dat niet en ik kan daar nu niet op reageren. Dat is gewoon niet fair.

De voorzitter: Kunt u uw microfoon afzetten?

Minister Ben Weyts: Als de meest kwetsbaren de dupe zijn, zeggen wij als Vlaamse Regering dat wij daar niet aan mee doen. Wij gaan alles in het werk stellen opdat ook de meest kwetsbaren, opdat die allemaal naar school kunnen blijven gaan. Ik ben er fier op dat we dat resultaat hebben bewerkstelligd als collectief, als Vlaamse Regering, maar zeker als totaliteit samen met de virologen, als totaliteit van het Vlaamse onderwijsveld. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp-a): Minister, we weten dat de situatie in onze scholen er dag op dag moeilijker op wordt, dat leerkrachten uitvallen en dat sommige scholen ook geen andere keuze hebben dan over te schakelen naar gedeeltelijk afstandsonderwijs. Ik kan maar herhalen: voor ons is het cruciaal dat daarbij alle leerlingen bereikt worden. Ik ben toch nog altijd bang dat de realiteit vandaag anders is, want we weten dat er nog altijd veel leerlingen thuiszitten zonder een laptop. Ik heb niets gehoord over uw concrete oplossingen daarvoor. Ik hoor u inderdaad veel praten over kwetsbare leerlingen, maar wij verwachten concrete actie en we gaan daar dus de komende weken zeker over door.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Dank u wel voor de verdere toelichtingen. Minister, als crisismanager is het goed om met onderwijsverstrekkers plannen te maken en nieuwe lijnen uit te zetten, maar daarmee is het werk nog niet af. Het blijft een nood om steeds op zoek te gaan naar nieuwe concrete voorstellen en antwoorden die tegemoetkomen aan de uitdagingen die leven op het terrein.

Ik geef nog iets mee. We hoorden maandag ook in de hoorzitting in de coronacommissie dat er een probleem was met de lerarenplatforms en het inzetbaarheidspercentage, waarbij men aangaf dat de korte vervangingen van leerkrachten die bijvoorbeeld in quarantaine zijn, niet meegerekend worden met dat inzetbaarheidspercentage. Neem dit alstublieft ook mee. Dat is een concreet voorstel.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Andries Gryffroy aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de regionale verschillen inzake de elektriciteitsfactuur

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Collega's, minister, dat de elektriciteitsfactuur niet enkel uit de kostprijs voor elektriciteit bestaat, is al veel langer bekend. Test Aankoop heeft dan ook op basis van een eigen onderzoek niet alleen geconcludeerd dat de facturen transparanter moeten, maar ze streven ook naar lagere facturen, want de regionale verschillen in de distributiekosten begrijpen ze niet goed.

Ik heb dat dan even onderzocht. Er zijn inderdaad regionale verschillen, maar die zijn ook historisch gegroeid. Het eerste gaat over de vrijmaking van de energiemarkt. Voor de vrijmaking was het voor iedereen, over heel België, hetzelfde tarief. Daarna was het in functie van hoeveel men binnen een bepaalde intercommunale geïnvesteerd of niet geïnvesteerd heeft. Dit werd verrekend in het tarief. Er was ook de kostprijs voor 'exclusief nacht', die verschillend was per

distributienetbeheerder (DNB). We hadden ook een verschil in sociaal beleid: in iedere DNB, in iedere intercommunale, kon dit perfect verschillend zijn omdat er bijvoorbeeld meer vraag was voor iets rond de sociale doelstelling dan in een andere intercommunale. Er waren ook verschillen in het groenbeleid: in sommige intercommunales werden er, zeker in de beginperiode, veel meer PV-panelen geplaatst, wat nogal zwaar doorgerekend werd. Men heeft dan in de loop der jaren uiteraard geprobeerd om daar oplossingen voor te zoeken door bijvoorbeeld de historische saldi tot 2015 nog te behouden binnen de intercommunale en daarna te solidariseren, buiten het historisch contract van 2006 en 2009 dan. We zien wel dat de tarieven geleidelijk aan geëgaliseerd worden als het gaat over het groenbeleid.

Dus nu zomaar concluderen – wat Test Aankoop doet – dat men dat moet wegwerken: heel veel is eigenlijk bepaald door wat de intercommunales indertijd zelf beslist hebben, historisch gegroeid. Vandaar ook mijn vraag aan u, minister: hoe reageert u op dit onderzoek van Test Aankoop in het algemeen en in het bijzonder rond de kosten van de DNB's?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Ik denk dat we met zijn allen het stuk gelezen hebben en dezelfde bezorgdheid delen wat betreft de betaalbaarheid van de energiefactuur. Nu, wat de rechtstreekse impact betreft van het Vlaams beleid zijn we heel duidelijk overeengekomen met de meerderheidspartijen in het regeerakkoord dat we alles op alles gaan zetten om in de energiefactuur de Vlaamse componenten niet te doen stijgen. Het afgelopen jaar heb ik verschillende initiatieven daartoe genomen. Kijk naar de verdere afbouw van de oversubsidiëring van hernieuwbare energie, weliswaar zonder de goede en grote projecten in gevaar te brengen.

De zonnepanelenpremie die wordt ingevoerd vanaf januari 2021 zal niet in de energiefactuur komen. We blijven dat wel ondersteunen. De gezinnen die zonnepanelen willen zetten, zullen een financiële ondersteuning krijgen. Misbruik pakken we ook aan.

Voor het overige – daar zijn we op dit moment mee bezig – gaan we de kosten die gepaard gaan met het onderhoud van de openbare verlichting uit de factuur halen.

Dat zijn de Vlaamse componenten.

U hebt verwezen naar de verschillen tussen de regio's. Dat heeft natuurlijk te maken met de intercommunales. Ik zie daar ook een beweging richting fusie. Kijk naar Eandis en Infrax richting Fluvius. Dat zijn goede stappen, ook voor de energiefactuur. We hebben natuurlijk nog intercommunales in andere regio's. Ze zullen in mij een bondgenoot vinden om verder efficiëntiewinsten en de organisatieaanpak te bekijken. Lokale besturen hebben daartoe de sleutel in handen. Zij zitten in de intercommunales. Ze kunnen beslissen om daar verdere stappen in te zetten. Wij zullen hen daar natuurlijk in ondersteunen.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Uiteraard, minister, in het regeerakkoord staan een aantal heel duidelijke principes. U hebt ook al een aantal maatregelen genomen om inderdaad het Vlaamse gedeelte van de factuur niet te laten stijgen. Ik moet toegeven, ook in de vorige legislatuur werden zulke zaken ondernomen.

Maar wat is dan wel de oorzaak? Het is echt historisch, van vóór 2015. In de ene regio werd bijvoorbeeld beduidend veel meer geïnvesteerd dan in de andere. Dat is historisch en kan men niet zomaar in een-twee-drie wegwerken.

TestAankoop sprak ook nog over transparantie. Dat heb ik al heel vaak aangekaart in deze en vorige legislatuur. De factuur is eigenlijk onleesbaar. In de vorige legislatuur kreeg ik altijd als antwoord dat het federale wetgeving betrof. Minister, aangezien in het federale regeerakkoord vaak gebruikgemaakt wordt van 'in overleg met de gewesten', bent u bereid om in overleg te gaan met het federale om deze factuur meer leesbaar te maken?

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Voorzitter, mijnheer Gryffroy, weet u wat er nog beter is dan een eengemaakt distributienettarief? Dat is een lager distributienettarief. Minister, die ambitie om Vlaamse componenten in de energiefactuur niet te laten stijgen, dat is een begin. De vraag is toch: wordt het geen tijd dat die Vlaamse componenten in de energiefactuur gaan dalen? De Vlaamse energiefactuur is een van de duurste van Europa: 874 euro per jaar gemiddeld voor een gezin in Vlaanderen, 541 euro in buurland Nederland. Als de vorige regering, mijnheer Gryffroy, inspanningen heeft gedaan om de factuur niet te doen stijgen, dan was dat niet de vorige regering, maar de PVDA. *(Rumoer)*

Het was de PVDA die voor het Grondwettelijk Hof de Turteltaks heeft laten vernietigen. Daardoor is die weg. Dat heeft niets met de Vlaamse Regering te maken natuurlijk. *(Rumoer)*

Minister, waarom zijn onze distributienettarieven zo hoog? Omdat de gewone gezinnen opdraaien voor de groenestroomcertificaten en -kosten. Bent u bereid om die eruit te halen?

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Minister, die tien verschillende distributienetbeheerders hebben verschillende tarieven. Dat leidt tot 220 euro of bijna 50 procent verschil op jaarbasis tussen het ene en het andere uiterste. Een zekere solidarisering lijkt ons dus logisch. Er zijn nog wel wat argumenten voor, zowel voor de verschillen als om te komen tot meer harmonisering. In het buitengebied zijn er meer mogelijkheden voor grootschalige hernieuwbare energieproductie, in een stad is er dan weer meer verbruik. In een stad zijn er meer schaalvoordelen, maar in landelijk gebied zijn er vaak kleinere infrastructuuringrepen nodig om vooruitgang te kunnen boeken.

Fluvius heeft aangegeven dat, onder andere door de fusieoperatie en dergelijke meer, de distributienettarieven de komende jaren zullen afnemen. Eigenlijk biedt dat een kans, een opportuniteit, om een harmonisering te doen, zonder verliezers te hebben.

Welke stappen zult u ondernemen om die harmonisering te ondersteunen en op welke termijn?

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp.a): Als de studie van Test Aankoop uitwijst dat de elektriciteitstarieven voor Vlaamse gezinnen hoog zijn, dan is dat natuurlijk omdat ze voor een groot stuk artificieel hoog zijn, omdat ze voor anderen artificieel laag gehouden moeten worden. Om maar één voorbeeld te nemen: van de investeringen voor hernieuwbare energie wordt 90 procent doorgerekend aan gezinnen en kmo's, terwijl een groot deel ervan eigenlijk rechtsreeks op middenspanning en bij middenspanningsklanten terechtkomt, met andere woorden bij bedrijven en grote verbruikers. Als Vlaamse gezinnen een relatief veel te hoog tarief betalen voor hun elektriciteit, dan is dat door beslissingen van de Vlaamse Regering en door een bewuste politiek van de Vlaamse Regering om bijzonder energie-

intensieve bedrijven artificieel voor lage kosten te laten staan en die rekening door te sturen naar Vlaamse gezinnen. Ik wil u dus namens sp.a oproepen om inderdaad die verdeling, collega Van Rompuy, en die solidarisering wat eerlijker aan te pakken. Het zal in iedereen zijn belang zijn.

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Collega's, minister, dit is een van de meest complexe elementen in het energiebeleid. Het distributietarief, dat is niet wat we betalen voor elektriciteit en gas, maar wat onze verdeling kost. Daarbij heb je een component die bepaald wordt door de netbeheerder en een component die bepaald wordt door wat het kost om dat geheel uit te voeren of te besturen, en dat is Fluvius. Dat is een operator. Dat is niet de eigenaar.

Een deel van het verschil – en dat is nog niet aan bod gekomen – ligt ook in hoe destijds die netten ontstaan en gefinancierd zijn. Het zijn de gemeenten die die centen op tafel gelegd hebben en daar voor zichzelf een rendement op bedongen hebben. Ondertussen zijn die investeringen natuurlijk al lang afgeschreven, maar voor veel gemeenten is de opbrengst van die nettarieven een deel van hun inkomsten waar ze hun investeringen mee doen. Dus als wij hier zomaar zeggen dat dat nu eens gedaan moet zijn en dat we dat allemaal schoonborstelen en gelijkleggen, dan zijn er veel gemeenten die cruciale inkomsten missen en die niet meer kunnen investeren, terwijl we het vandaag loeihard nodig hebben.

Dus ja, absoluut een pleidooi om de tarieven verder te vereenvoudigen en gelijk te schakelen, maar ik wil u oproepen om niet zo snel mee te gaan in een aantal populistische en gemakzuchtige redeneringen. De besparingen van Fluvius worden al doorgerekend door de regulator. Dat geld is al verdeeld voor lagere tarieven.

Welke piste ziet u mogelijk om tot een meer eengemaakt distributienettarief in Vlaanderen te komen?

De voorzitter: De heer Claes heeft het woord.

Bart Claes (Vlaams Belang): Minister, u had het daarnet over het feit dat u de wirwar aan intercommunales een beetje beter zou ordenen. U hebt daarvoor onze steun. Sterker nog, eigenlijk zouden we die het liefst allemaal afgeschaft zien en zouden we het liefst één groot Vlaams nutsbedrijf zien. Maar beter iets dan niets, natuurlijk. Dus hoe wilt u de herstructurering van de intercommunales concreet realiseren? Zijn er bepaalde acties of campagnes of maatregelen waaraan u had gedacht om dat te doen? Hoe zult u onze lokale besturen zo ver krijgen om in dat verhaal mee te stappen?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Dank u voor de verschillende vragen, collega's. Natuurlijk sleep je een erfenis mee uit het verleden. Zoals jullie weten, zullen tot 2030 de Vlaamse gezinnen samen met de ondernemers jaarlijks 1,2 miljard euro betalen. Dat zijn die subsidies uit het verleden voor hernieuwbare energie. Vanaf 2030 zal er een daling komen in die factuur en zal dat geleidelijk aan beter worden afgebouwd.

We zijn misschien wat voorzichtig geweest in het regeerakkoord door te zeggen dat we ervoor gaan zorgen dat het, wat de Vlaamse componenten betreft, zeker niet stijgt. We zullen daar alles op alles zetten. Ik heb daar al heel wat stappen voor gezet. Het laatste sluitstuk zijn de lasten van openbare dienstverlening – de verlichting dus, beter gezegd.

Wat de intercommunales betreft, zit de lead bij de lokale besturen. Zij zitten in de intercommunales. Zij moeten het initiatief nemen samen met de intercommunales. Zodra er een lokaal bestuur of intercommunale een opportuniteit ziet om te fusioneren, omdat dat kan zorgen voor een daling van de nettarieven, denk aan de fusie van Eandis en Infrac, zal ik dat ook vanuit Vlaanderen mee sturen en ondersteunen.

De transparantie is een vormvereiste, en dat is een federale bevoegdheid. Ook andere organisaties, zoals de Koning Boudewijnstichting, hebben gezegd dat de energiefactuur transparanter moet zijn. Dat is ook zo. Het is heel moeilijk om te weten wat van waar komt, wat in het verbruik zit, wat de nettarieven zijn, wat federaal en wat Vlaams is. Niemand begrijpt dat. In die zin zal ik sowieso het initiatief nemen om met mijn federale collega samen te zitten om te bekijken hoe we dat kunnen doen. Ik heb al een brief aan mijn collega gericht om samen te zitten over andere zaken, die zich vooral op het federale niveau afspelen, bijvoorbeeld rond energiearmoede. Ook dat zal ik mee bekijken. Voor het overige zal ik verder werken om alles op alles te zetten om de energiefactuur, wat de Vlaamse componenten ervan betreft, niet te doen stijgen.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Minister, dank u voor het antwoord. Ik ben blij dat u bevestigt dat de factuur verder moet worden vereenvoudigd en transparanter moet zijn. Ik denk dat iedereen daarachter kan staan. Ik denk ook dat iedereen het erover eens is dat de factuur in haar algemeenheid lager moet, zeker voor de Vlaamse component. Zoals het in het regeerakkoord staat, zullen we ervoor zorgen dat dat gebeurt. Maar verschillen wegwerken is natuurlijk een beetje populistisch, vooral als je weet dat het lokale beslissingen zijn geweest om meer of minder te investeren. Dat wordt doorgerekend in het tarief maar ook in het dividend. In dit verhaal ga ik niet zomaar blindelings mee, tenzij men lokaal het initiatief neemt. U moet er rekening mee houden dat, indien men die tarieven wil vereffenen, het voor de een wat goedkoper zal worden en voor de ander duurder. Straks betaalt Gaselwest minder maar Fluvius West meer. Gaat u dat op lokaal vlak uitleggen? Dit is een lokale beslissing.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Bert Maertens aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over leerlingenvervoer en inzet van extra bussen bij De Lijn bij code oranje

ACTUELE VRAAG van Jos D'Haese aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de bezettingsgraad bij De Lijn

De voorzitter: De heer Maertens heeft het woord.

Bert Maertens (N-VA): Collega's, het ging daarnet over de sprong van code geel naar code oranje in het onderwijs. Er is al veel gezegd. Ik steun dat ook. Ik hoorde de minister van Onderwijs zeggen dat het de bedoeling is dat de scholen hun best doen om hun schoolgebouwen, speelplaatsen, enzovoort coronavrij te organiseren, en dat er buiten de schoolpoort ook acties moeten worden ondernomen door lokale besturen. Dat is zeker zo. Maar ook de weg van thuis naar school moet coronaveilig kunnen worden afgelegd. We zijn hier de afgelopen weken een aantal keren over dat thema aan de slag gegaan.

Om de weg naar school coronaveilig te kunnen organiseren, is er voldoende capaciteit nodig. Dat was een probleem, maar dat is opgelost door een inhaalbeweging, door het extra inzetten van bussen uit het privévervoer. Dat weten we. Ik pleit er ook al weken voor om vanuit De Lijn wat meer te gaan controleren

op de bussen en rond de bushaltes, om ervoor te zorgen dat de toestanden daar coronaveilig georganiseerd kunnen worden. Daarvoor alleen op de politie rekenen, wordt moeilijk.

Minister, we schakelen voor het onderwijs naar code oranje. Natuurlijk is het dan de vraag of er binnen die code oranje nog andere extra maatregelen van toepassing zullen zijn op het vervoer van leerlingen en scholieren. Met andere woorden: met welke concrete maatregelen zullen u en De Lijn het leerlingenvervoer tijdens de code oranje zo veilig mogelijk organiseren?

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Mijnheer Maertens, als minister Diependaele hier nog zou zijn, zou hij ons omschrijven als 'bien étonnés de se trouver ensemble', want we stellen een actuele vraag over hetzelfde onderwerp.

Zeggen dat de coronacijfers serieus in de lift zitten, is een open deur intrappen. We gaan in de richting van de situaties tijdens de eerste golf in april 2020. We hebben de mobiliteit toen van nabij opgevolgd in de voortgangsrapportages over het coronabeleid. De bezettingscijfers bleven toen heel laag. Ze zijn in het begin naar bijna niets teruggevallen en zijn daarna tot een kwart en een derde opgeklommen. Vandaag is dat niet meer het geval. Hoewel we met veel besmettingen zitten, zitten er veel meer mensen op het openbaar vervoer.

Er zijn heel wat versterkingen gekomen. Het is natuurlijk een goede zaak dat meer bussen zijn ingezet. We zullen die discussie niet opnieuw voeren. Volgens mij is dat een beetje laat gebeurd. Dat is pas op 1 september 2020 ontdekt, maar wij hebben daar in juni 2020 al voor gewaarschuwd.

Jammer genoeg heb ik niet de indruk dat het capaciteitsprobleem is opgelost. Ik ontken niet dat er al allerlei zaken zijn gebeurd. Ik hoor en zie echter dat veel passagiers, zeker tijdens de spitsuren, in de bussen nog steeds dicht op elkaar geplakt staan. In de trams is het vaak nog erger. In steden waar trams rijden, is er echt een grote overbezetting van die toestellen.

Enerzijds hoor ik dat de reizigers het nog wat gewoon moeten worden. Ze stappen nog niet op de bus die achter de lijnbus aanrijdt. Anderzijds kan een passagier op een nieuwe bus niet betalen of zijn abonnement niet ontwaarden. Dat is ook een probleem.

Minister, hoe evolueert de bezettingsgraad op de bussen en de trams van De Lijn? Welke maatregelen zult u verder nog treffen?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Voorzitter, aangezien dit al meermaals aan bod is gekomen, denk ik dat ik het vrij kort kan houden.

Er is hier al vaker gemeld dat de bezettingsgraad in september 2020 rond 50 procent zet. Begin oktober 2020 is dat percentage weer iets gedaald. Nu zitten we net onder 50 procent. Die bezettingsgraad fluctueert. Onze bussen en onze trams zijn uiteraard drukker tijdens de piekuren van het woon-werkverkeer en het woon-schoolverkeer. Tijdens de daluren is het natuurlijk veel rustiger. Dit wordt door De Lijn continu opgevolgd en gemonitord. Waar mogelijk komen er bijsturingen.

Mijnheer D'Haese, u weet dat we met de private busmaatschappijen versterkte ritten hebben ingezet. Vorige week heb ik in de commissie de cijfers gegeven. Van de initieel voorziene 300 bussen zijn er vandaag al 212 toegewezen. Ik heb

recent nog heel wat vragen van lokale mandatarissen en andere mensen gekregen. Er zal straks nog een bijkomend bestek voor nog eens 76 extra bussen vertrekken. We krijgen continu opmerkingen. Dat is een boodschap aan iedereen. Wie vaststelt dat bepaalde ritten overbevolkt zijn, stapt uit gezondheidsoverwegingen het best niet op die bussen. Het is dan best te wachten tot de versterkte rit komt. Als er nog geen versterkte rit is, kan dat worden doorgegeven. Zo kunnen we daar onmiddellijk werk van maken.

Ondanks de communicatie hierover heb ik meerdere reacties gekregen van mensen die me vertellen dat niet iedereen die versterkte ritten begrijpt. Ik heb voorgesteld aan elke halte duidelijk de onderrichtingen door te geven. Zo weten mensen dat er na de eerste bus nog een tweede bus komt die ze ook kunnen gebruiken.

Mijnheer Maertens, wat het leerlingenvervoer betreft, doen we al het mogelijke om alles zo veilig mogelijk te laten verlopen. U kent alle geldende veiligheidsmaatregelen. U hebt ondertussen waarschijnlijk vernomen dat op dit ogenblik nieuw materiaal bij De Lijn is toegekomen om de stuurposten van de chauffeurs nog beter af te schermen. Voor het overige blijven we ten volle inzetten op het hygiënemateriaal en op de desinfectie van de bussen. Daarvoor worden de externe poetsfirma's continu ingezet. De pachters en diegenen die met de versterkte ritten rijden, doen dat uiteraard ook allemaal.

Nu, als het dan specifiek gaat over het verhaal van code oranje: in het buitengewoon onderwijs zullen we ten volle alles houden wat we hebben ingezet. Ik denk dat u weet dat we daar 180 bussen extra hebben ingezet. Mochten er daar straks in het onderwijs een aantal elementen veranderen, dan kijken we in de richting van het departement Onderwijs om bepaalde richtlijnen te volgen. Maar ik wil alleszins niet terug naar het verhaal van voorheen, waar sommige kinderen vier of vijf uur op een bus zitten. Daar blijven we alleszins vasthouden aan die extra ritten.

Wat het overige betreft: dat zijn de reguliere ritten. Ik denk dat daarvan het verhaal voldoende bekend is. Ik dank u.

De voorzitter: De heer Maertens heeft het woord.

Bert Maertens (N-VA): Ik dank u voor uw antwoord. Ik denk dat ik er niet naast klop als ik zeg dat ook dat openbaar vervoer echt een hoeksteen is om de scholen in oranje of rood voldoende open te houden, en coronaveilig hun werking te laten organiseren. Dat is bijzonder belangrijk, en dat blijft ook zo. We kennen de context van de extra bussen voor het buitengewoon onderwijs. Er zijn de versterkte ritten die u nu zult opdrijven. Er zijn lokaal hier en daar nog wel problemen qua drukte, maar met die nog eens 76 extra bussen moet dat wel opgelost raken. Ik vraag mij ook af of er nog voldoende privéaanbieders worden gevonden om die ritten te doen.

Maar vooral: u of De Lijn kondigde in de pers aan dat er niet alleen extra versterkte ritten zouden komen, maar dat er ook meer controle zou komen. Het gaat dan om controle op het naleven van de coronaveiligheidsmaatregelen in en rond de bussen en trams. Mijn vraag is hoe ik dat concreet moet zien. Hoeveel mensen worden daarvoor ingezet en waar gebeurt dat? Is dat vooral een verhaal van de grote steden en de drukste assen of gaat het ruimer dan dat?

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Bedankt voor het antwoord. Ik ben blij dat er goed gemonitord wordt en dat er bijgestuurd wordt. Als ik het goed begrijp, zijn er 300 bussen die kunnen worden ingezet: 212 plus de 76 die nu verdeeld zijn. Ik vroeg

mij af of die 300 bussen een hard plafond zijn, of kunnen we daar nog boven gaan als dat nodig blijkt? Ik wil nu niet doemdenken, maar ik denk niet dat we er daarmee al gaan zijn.

Ik heb ook een concrete vraag rond de trams, omdat men die niet altijd kan volgen met een volgbus, terwijl het grootste probleem zich daar situeert. Is er daar nog zicht op oplossingen?

Ik heb ten slotte nog een oproep. Ik denk dat we vandaag zien dat we naar die autocarbedrijven moeten stappen om extra bussen in te leggen, omdat er gewoon geen reserve is bij De Lijn zelf. Dat hebben we nu kunnen vaststellen. Ik denk dat de bestelling van die nieuwe bussen die er zit aan te komen, ongelooflijk belangrijk is, maar ik wil er ook voor pleiten om die vergroening, die vernieuwing, van dat wagenpark te versnellen. Zo kunnen we zorgen dat we meer reserve hebben om dit soort zaken op te vangen.

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Els Robeyns (sp-a): Minister, we hebben het er in de commissie al vaak over gehad, en we hebben daarstraks een heel debat over de files gehad. Veilig en openbaar vervoer is vandaag meer dan ooit belangrijk. Mensen moeten het openbaar vervoer durven blijven nemen. En daarom moet er inderdaad voldoende capaciteit zijn en moeten we ook garanties hebben dat die veiligheidsmaatregelen worden nageleefd. Ook bij die private autocars moeten dezelfde veiligheidsmaatregelen worden genomen als bij De Lijn.

U hebt de vorige keer in de commissie gezegd dat we voortdurend moeten bijsturen en anticiperen. Dat is in het hele coronaverhaal voor iedereen zo. Maar ik wil toch nog graag eens mijn oproep herhalen naar duidelijke communicatie. Als mensen problemen vaststellen of als er versterking nodig is, waar kunnen ze dat dan melden? U zegt zelf dat er nog wat meer communicatie nodig is.

Tot slot heb ik nog een vraag. Is er ondertussen nog nieuws over de fameuze druktebarometer waaraan De Lijn aan het werken is?

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Inderdaad, minister, u hebt een inventaris opgesomd van alle inspanningen die gebeuren om veilig busvervoer te organiseren, en die zijn niet gering. Ik heb nog een randbemerking, maar dat is misschien iets wat u samen met de lokale besturen moet bekijken. Ik stel vast dat het aan bushaltes vaak heel druk is, dat daar ook mensen staan zonder mondk masker, en dat ook de afstand niet altijd wordt gerespecteerd. Misschien kan De Lijn daar op communicatief vlak, eventueel samen met de steden en gemeenten, een campagne voeren, om te sensibiliseren en te motiveren. Uiteraard kan de lokale politie daar ook altijd optreden. Maar ik denk dat we daar ook in de motiverende, sensibiliserende zin samen iets voor elkaar kunnen betekenen. Ik bedoel daarmee: Vlaanderen met De Lijn, en ook met de lokale besturen waar die bushaltes liggen.

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Minister, ik denk dat er heel veel inspanningen worden geleverd door u en door De Lijn. U hebt er ook naar verwezen. Ik heb twee aanvullende vragen bij uw uiteenzetting. Ten eerste, hoe staat het met die druktebarometer? Ik denk dat het heel belangrijk is dat mensen kunnen inschatten hoe druk het zal zijn op de bus die zij willen nemen, voor ze naar de bushalte gaan.

Ten tweede, is het niet mogelijk om die pieken waar u zelf ook naar hebt verwezen wat te spreiden? Ik denk dat dat zeker kan voor mensen die in bepaalde

jobs werken maar dat het misschien ook kan voor een aantal scholieren van de tweede en de derde graad. Mevrouw Meuleman heeft er daarnet al naar verwezen. Door een spreiding van de starturen van de scholen kunnen ze misschien op andere uren de bus nemen, iets later, zodat er minder drukte is. Hebt u daarover al overleg gehad met minister Weyts?

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Het komt bijna wekelijks aan bod dat de coronacrisis een grote impact heeft op het openbaar vervoer. Zoals u weet, heeft de CD&V-fractie in de zomervakantie een conceptnota ingediend waarin we onder meer naar die druktemeter vroegen. Daarnaast hebben we ook tijdens de zomer de idee gelanceerd, samen met collega Vandromme en collega Ceyssens, die hier vandaag niet mocht zijn – zo gaat dat nu –, over het inzetten van autocars. We hebben vastgesteld dat De Lijn daar niet wilde op ingaan. U hebt dat gelukkig wel gedaan en het is ook nodig gebleken, maar het aanbod is hier en daar nog onvoldoende.

De collega's geven een aantal zaken door. Zo hoor ik net van collega Vandromme dat ze een hele lijst van West-Vlaamse overvolle bussen had doorgegeven en dat knelpunten intussen voor een groot deel zijn opgelost. Dat is allemaal positief. Nu lezen we dat er na de herfstvakantie of zelfs al eerder extra controleurs zullen komen. Wanneer die controleurs die leerlingen dan verbieden om een bus te nemen omdat die vol zit en de volgende komt pas een half uur later, dan komen die leerlingen te laat op school.

De voorzitter: Afronden alstublieft.

Karin Brouwers (CD&V): Ik herhaal dan ook mijn vraag van vorige week: hoe zit het met de druktemeter waarmee men beter kan inschatten hoe druk het zal zijn op de bus die men wil nemen?

De voorzitter: De heer Slagmulder heeft het woord

Kristof Slagmulder (Vlaams Belang): Minister, ik wil eerst en vooral zeggen dat ik voorstander ben van die samenwerking tussen De Lijn en de private autocarsector. De Vlaamse Regering heeft financiële middelen vrijgemaakt om tot eind december extra bussen te laten rijden. De vraag is natuurlijk wat er na Nieuwjaar zal gebeuren. Ik doe daarom nu al een oproep om na Nieuwjaar, bij nog maar eens een nieuwe golf, verder te blijven werken met de private autocars aangezien toeristische uitstappen toch niet kunnen doorgaan. Op die manier kunnen hopelijk toch faillissementen worden vermeden.

Collega's, nu de horeca gesloten is als gevolg van het stijgende besmettingsgevaar, is het inderdaad onbegrijpelijk te moeten vaststellen dat er tot op vandaag nog altijd her en der overvolle bussen rondrijden. Momenteel verloopt alles in de scholen relatief veilig en we moeten ook proberen om dat zo te houden. Maar buiten de schoolmuren zitten we blijkbaar nog altijd met die overvolle bussen, wat het besmettingsgevaar alleen maar vergroot. Dat leidt tot heel wat verontwaardiging.

Minister, mijn collega Roosmarijn Beckers, heeft daar in augustus al voor gewaarschuwd in de commissie.

De voorzitter: En wat is uw vraag alsjeblieft?

Kristof Slagmulder (Vlaams Belang): Zij heeft ervoor gewaarschuwd dat dit er zat aan te komen. Het is nu bijna herfstvakantie en het probleem is nog altijd

niet van de baan. Dat is onbegrijpelijk. Het wordt dan ook hoog tijd dat het probleem van die overvolle bussen in heel Vlaanderen wordt opgelost.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Collega's, bedankt voor de bijkomende vragen. Wat de druktebarometer betreft waar een aantal collega's terecht naar vragen, heeft men me verzekerd dat hij binnen twee weken zal worden geïntroduceerd op de bussen. Ik hoop alleszins er begin november werk van te kunnen maken zodat alle reizigers duidelijk op voorhand kunnen checken hoe druk het is op bepaalde voertuigen en of het aangewezen is om die bepaalde lijn al dan niet te gebruiken. Dat is op zich goed nieuws.

Wat de communicatie betreft en de vraag om nog eens te sensibiliseren, daar heb ik zeker wel oren naar. Gisteravond laat hebben we nog een Teams-vergadering gehad met de andere collega's inzake mobiliteit. Het verhaal van het overvol openbaar vervoer tijdens de piekuren doet zich niet alleen voor bij De Lijn maar ook bij de NMBS, en niet alleen in Vlaanderen maar ook in Brussel en Wallonië. We hebben dan ook afgesproken om nog meer in te zetten op de communicatie over de hygiënemaatregelen die niet altijd worden gehonoreerd. Die moeten ten volle worden gerespecteerd in ieders belang.

Zoals ik daarstraks al zei, willen we zeker ook aan de haltes nog eens duidelijk kenbaar maken dat er op die lijn eventueel nog een versterkte rit komt, zodat men weet dat men niet echt moet drummen op de eerste bus om erbij te kunnen. De geruststelling dat er een tweede bus komt, zullen we nog eens duidelijk kenbaar maken.

Bijkomend: we zijn op dit ogenblik bezig met een dossier, dat zal worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering, om onze lijncontroleurs politionele bevoegdheid te geven, zodat zij specifiek inzake het dragen van een mondmasker ook GAS-boetes zullen kunnen opleggen. Nu kunnen ze immers alleen maar opmerkingen maken en iemand berispen, maar voor de rest is het eventueel wachten op bijstand van de politie om al dan niet een boete op te kunnen leggen. Ik hoop uiteraard dat dat eenieders goedkeuring kan wegdragen.

Wat de privéaanbieders betreft: de private autocarbedrijven hadden om en bij de 1700 bussen ter beschikking. Er is dus nog wel ruim voldoende capaciteit om in te zetten. Zoals sommigen al zeiden, is dat inderdaad niet alleen een extra ondersteuning voor De Lijn om ervoor te zorgen dat de capaciteit wordt verhoogd en dat men veilig het openbaar vervoer kan gebruiken, maar het is tegelijkertijd ook een economische maatregel ten aanzien van die private autocarbedrijven, zodat zij toch een klein beetje soelaas hebben. Zij kunnen hun mensen en materieel inzetten en kunnen ook een bijdrage leveren wat het probleem van de overvolle bussen betreft die er soms in de piekmomenten zijn.

Wat volgend jaar betreft: we hadden inderdaad initieel een dossier aan de Vlaamse Regering voorgelegd voor een budget tot en met het einde van dit jaar, omdat dat eigenlijk uit het coronafonds werd genomen. Het zal echter sowieso duidelijk zijn dat we daar na 1 januari ook nog op zullen moeten inzetten als we willen dat onze kinderen veilig met het openbaar vervoer naar school kunnen gaan, als we willen dat het woon-werkverkeer met het openbaar vervoer op een veilige manier kan. We zijn dus een nieuw dossier aan het klaarmaken voor de periode vanaf 1 januari, want, opnieuw, die versterkte ritten, zowel voor het leerlingenvervoer in het buitengewoon onderwijs als voor de reguliere lijnen, zullen we echt wel nodig hebben. Daar blijven we dus zeker ten volle op inzetten.

Mevrouw Robeyns, wat de duidelijke communicatie betreft: we hebben inderdaad zelf ook contact opgenomen. Continu kregen wij nog vragen van mensen over

volle lijnen. Opnieuw, het meldpunt van De Lijn dient daartoe, maar ik heb ook wel altijd overal kenbaar gemaakt dat men dat ook gerust naar ons kabinet mag doorsturen, dat wij dat ook zo snel mogelijk zullen doorgeven aan De Lijn. We hopen dus dat we zo die versterkte ritten ten volle kunnen inzetten, in het belang van de veiligheid van iedereen.

De voorzitter: De heer Maertens heeft het woord.

Bert Maertens (N-VA): Minister, ik ben het eens met het pleidooi van collega Keulen voor meer sensibilisering aan de haltes zelf en in de buurt van die bussen. Ik denk ook dat de controleurs – what's in a name – van De Lijn daar ook sensibiliserend moeten optreden, in de eerste plaats, maar dat ze inderdaad ook moeten kunnen handhaven. Dan is het een goede zaak dat die politionele bevoegdheid, althans om GAS-boetes uit te reiken, zouden kunnen krijgen. U weet ook wel dat daar een hele opleiding aan voorafgaat, dus dat dat niet voor morgen zal zijn. Dat zal nog wel even op zich laten wachten, dus pleit ik echt voor een doorgedreven sensibilisering.

Ik wil nog één ding vragen, namelijk dat de onderwijssector en De Lijn zeer nauw in contact blijven, niet alleen nu, maar ook in de toekomst, want als er scholen in code oranje bijvoorbeeld op een halvedagregeling gaan overschakelen, dan zal dat een impact hebben op het openbaar vervoer, en dan zullen ook bij grote scholen die versterkte ritten nodig zijn. Ik pleit er dus voor dat men zeer nauw in contact blijft.

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Minister, u zei daarnet dat er in september nog ongeveer de helft bezettingsgraad was. Dat is dan jammer genoeg gedaald in oktober. Het is toch wel een teken aan de wand dat er ondanks de maatregel echt wel een alternatief zou moeten blijven. Corona gaat jammer genoeg nog wel even duren. Ik denk dat er nood is aan duurzame oplossingen en aan snel schakelen.

Los van het feit dat het goed is dat er nu maatregelen zijn, is het toch jammer om te zien hoeveel tijd er verloren is gegaan. Eind augustus zei u nog in de pers: we zullen extra capaciteit voorzien als het nodig is. Natuurlijk was het op voorhand al overduidelijk dat dat nodig zou zijn. Dat kon ieder schoolkind u vertellen. Toch heeft men daarmee gewacht en hebt u pas in oktober voor versterking gezorgd, wat ondertussen een effect heeft op de reizigersaantallen.

Nu horen we dat de druktebarometer er begin november zal zijn. Ja, dat is toch opnieuw onwaarschijnlijk veel tijd verloren. We hebben een rustige zomer gehad waarin het openbaar vervoer minder wordt gebruikt. Men heeft die zomer niet benut om voorbereid te zijn op de tweede golf, op dat nieuwe semester, en dat vind ik bijzonder jammer.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Chris Janssens aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de beslissing van het Overlegcomité tot sluiting van de horeca

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister-president, vorige vrijdag besliste het Overlegcomité om de horeca in dit land vier weken lang volledig te sluiten. Ook u keurde die beslissing mee goed. U was dus een van de hoofdrolspelers die de strop om de hals van de horeca legde. Aan het eind van het schouwspel bleek

u veeleer een figurant te zijn. Het begint ook in deze coronacrisis dagelijkse kost te worden dat u blijkbaar slechts een bijrolletje speelt in de keukens van de Belgische macht.

Het was de socialistische masterchef Frank Vandenbroucke die de horeca per se op slot wou. U hebt dus het lot van onze Vlaamse horeca in de handen gelegd van die federale Vivaldipartijtjes.

Nadien kwam er dan ook veel kritiek op de beslissing, ook vanuit de regering, ook vanuit uw eigen partij. Maar wat heeft een café-uitbater eraan dat minister Demir het niet meer uitgelegd krijgt? Wat heeft een restauranthouder eraan dat zelfs de slimste van de klas, Bart De Wever, het niet begrijpt? Wat hebben de 61.000 ondernemers en 140.000 werknemers in de horecasector aan de stoere uitspraken van allerlei N-VA'ers, als de enige N-VA'er die het voor hen had kunnen opnemen, u dus, plat op de buik gaat voor de federale desiderata van De Croo en Vandenbroucke?

Minister-president, die sluiting is in mijn ogen willekeurig en disproportioneel. Willekeurig, want niet gebaseerd op cijfers die aantonen dat cafés en restaurants broeihaarden zijn van besmettingen. Disproportioneel, want corona zal na deze sluiting niet verdwenen zijn, maar heel veel horecazaken wel. Zij vrezen voor hun voortbestaan. Waarom hebt u deze zwaar gecontesteerde beslissing tot sluiting van de horeca mee goedgekeurd? Hoe rechtvaardigt u een dergelijke draconische maatregel? Veel belangrijker nog: gaat u initiatieven nemen om die sluiting terug te draaien en ervoor te zorgen dat cafés en restaurants, met alle veiligheidsvoorzieningen die ze hebben genomen, weer open kunnen?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Voor alle duidelijkheid, ik heb het al gezegd en ik meen dat ook: dit is wat mij betreft de moeilijkste beslissing die we hebben moeten nemen in heel de coronacrisis. Laat me een aantal zaken rechtzetten. Niemand zegt, en dat kun je ook niet bewijzen, dat de horeca de bron is van besmettingen. Niemand. Dat is de zaak ook niet.

Wat is de zaak wel? Het virus is wijdverspreid in onze bevolking. In de horeca komen mensen samen, hoe je het ook draait of keert, zonder mondmasker. Het is moeilijk eten en drinken met een mondmasker op. Mensen komen daar samen. Je kunt in de horeca ook niet vragen aan mensen die met vier gezellig samenzitten aan een tafel om anderhalve meter afstand te nemen. Ik weet niet of er dan nog veel mensen naar het restaurant zouden gaan. Dan heb je het wel opengehouden, maar dan komt er geen kat meer binnen. De horeca is per definitie iets waar mensen elkaar ontmoeten, dicht bij elkaar zijn en geen mondmasker dragen. Als het virus zo wijdverspreid is in onze bevolking, is het in de horeca, in de omstandigheden die ik zonet heb geschetst, logisch dat het virus daar voortgaat. Ik zeg: geen bron van besmetting, niemand kan dat aantonen, maar wel, gezien de omstandigheden, iets waar het virus zich versneld kan verspreiden.

Een tweede zaak. We hebben er in het Overlegcomité inderdaad lang voor gepleit om tenminste de restaurants open te houden. Maar het is bijzonder moeilijk – en ik ga de tijd die me de volgende weken nog rest gebruiken om te bekijken of we daar toch geen oplossing voor kunnen vinden – om een onderscheid te maken tussen restaurants en cafés. Niet tussen het typische café en het typische restaurant. Maar de grijze zone is bijzonder groot. Van alle cafés en restaurants samen heeft drie kwart de toelating om eten te serveren. Dus wanneer we dat onderscheid zouden maken, zou men waarschijnlijk in heel veel cafés dat papier uit de schuif halen en zeggen: vanaf vandaag is dit ook een restaurant. In die zin is dat dus moeilijk.

Maar, mijnheer Janssens, – en dat is mijn laatste punt, voorzitter – wij laten de horeca niet in de steek. Wij laten de horeca niet in de steek. Er zijn omkaderende maatregelen. We hebben de maatregelen die bestonden, verhoogd. We gaan twee derde van de vaste kosten van de horecazaken voor onze rekening nemen. Ze moeten niet aantonen hoeveel omzetverlies ze hebben. Vanaf het moment dat ze dicht moesten – en dat weten we nu dus – gaan we twee derde van de vaste kosten van die horecazaken voor onze rekening nemen. U zult met mij akkoord gaan dat men de variabele kosten kan beheren. Voor de vaste kosten is dat iets moeilijker. Wij laten de horeca dus niet in de steek. Neem van mij aan, mijnheer Janssens, dat zodra de cijfers het toelaten om de horeca opnieuw te openen, we geen dag zullen dralen. Maar ik kan daar vandaag geen datum op plakken. Daarvoor zien we de curve iedere dag nog te veel in de verkeerde richting evolueren.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister-president, uw antwoord stelt me teleur, omdat u niet alleen niet ingaat op mijn verzoek om de horecasluiting terug te draaien, maar vooral omdat u nu zelfs geen perspectief meer geeft. U spreekt zelfs niet meer over opnieuw openen op 20 november, u zegt: ik weet het helemaal niet. Dat vind ik vreemd, want horecazaken zijn een gecontroleerde omgeving en er is geen enkele sector die zoveel inspanningen heeft gedaan en toch worden cafés en restaurants massaal richting faillissement geduwd. En waarom? Omdat de regeringen in dit land keer op keer falen in de aanpak van de coronacrisis. Het is een non-stopgeknoei, al zeven maanden lang, met mondkapjes, met testen, met tracen, enzovoort. Want als uw regering en de federale regering hun werk deftig hadden gedaan, dan hoefde de horeca helemaal niet op slot.

En waarom nog? Omdat Vlaanderen mee moet opdraaien voor de donkerrode cijfers in Brussel en Wallonië. U kent deze kaart. U ziet dat die taalgrens ook een coronagrens is geworden. Neen, dat wil niet zeggen dat er in Vlaanderen niets aan de hand is, maar wel dat er in Brussel en Wallonië een tsunami aan besmettingen is die er in Vlaanderen niet is.

Dus als u vrijdag naar het Overlegcomité gaat, laat u dan niet opnieuw in de maling nemen. Toon eens wat Vlaamse assertiviteit en eis een aparte aanpak op maat van Vlaanderen. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Minister-president, ik moet eerlijk zeggen dat ik u grotendeels kan volgen. Het siert u dat u uw verantwoordelijkheid in het Overlegcomité hebt opgenomen en ook naar buiten uit die beslissing hebt verdedigd. Wat ik wel jammer vind, is dat in zo'n periode leden van de Vlaamse Regering, en eigenlijk ook mensen van uw eigen partij, nu al dagenlang op sociale media behoorlijk aan het polariseren zijn. Dat stuit me wat tegen de borst. Want ik besef zeer goed dat dat geen gemakkelijke beslissing is. Ik besef dat zeer goed. Iedereen die regelmatig op café en op restaurant gegaan is de afgelopen maanden, beseft dat dat geen gemakkelijke beslissing is. Maar ik hoop dat u uw partij op één lijn krijgt. Want wat ik ook betreurt, is dat een aantal mensen van uw partij, zelfs uw partijvoorzitter, dit debat gebruiken om zich te profileren. En dat zouden we moeten vermijden in de gezondheidscrisis waarin we zitten.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Dat cafés en restaurants dicht moesten, is voor de sector natuurlijk een zware klap. Niemand wordt daar blij van, collega's. Maar als je samenzit met verschillende partners, in dit geval met verschillende regeringen, en op een bepaald moment sta je als Vlaamse Regering alleen, als er dan een besluit genomen wordt dan is dat een compromis en dan moet je dat ook

uitvoeren. Collega Rzoska, dat mensen en partijen zeggen dat ze een ander standpunt verdedigd hebben, ik vind dat dat moet kunnen. Maar natuurlijk, het compromis dat gevonden is, moet wel worden uitgevoerd. En dat gebeurt ook. Niemand kan zeggen dat dat niet gebeurt.

En we mogen toch niet vergeten, collega's, dat het compromis waarover we het hebben, dingen bevat die toch wel belangrijk zijn. Ik noem – het is vandaag al aan bod geweest – het openhouden van de scholen, ik noem het maximaal vrijwaren van de bedrijven. Dus ook dat is dat compromis.

En nu moeten we er vooral op toezien, moeten we alles op alles zetten om die besmettingen naar beneden te krijgen, zodat onze samenleving weer op adem kan komen. Dat is nu de boodschap.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp-a): Minister-president, ik wil u oprecht bedanken voor uw antwoord. Dit is bikkelhard voor restaurants en voor onze cafébazen. Maar ik denk dat niemand er op dit moment bij gebaat is dat er opnieuw communautaire spelletjes worden gespeeld. Het virus zit gewoon overal. Wat vandaag echt telt, is dat de verschillende overheden in ons land inderdaad alles op alles zetten om de horecasector, waarop we terecht zo trots zijn, door deze crisis te helpen. En wij rekenen dus inderdaad vooral op u, minister-president, om ervoor te zorgen dat ze deze crisis zullen overleven, met de nodige compensaties. En wat dat betreft, kunt u absoluut ook op onze steun rekenen.

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Het is inderdaad een moeilijke beslissing. Ik hoop inderdaad vooral dat de steun zal volstaan voor de horeca. Dat zullen we wel zien.

Ik wil nog kort reageren om twee mythes uit de wereld te helpen. Ik heb zelf niets mee beslist. Maar de mythe, mijnheer Vandaele, dat de Vlaamse Regering alleen stond, die is ondertussen al verschillende keren weerlegd. Bovendien was er blijkbaar zelfs binnen de Vlaamse Regering onenigheid. Dat maakt me allemaal niet uit. Maar we moeten stoppen met dat soort mythes, dat gemeenschappen tegenover elkaar staan, te verspreiden.

En de tweede is de mythe van de taalgrens die maakt dat corona zou worden tegengehouden. Ik weet niet hoe dat werkt, dat dat virus maar één taal spreekt of zo en er niet over kan.

Maar u kunt naar kaarten wijzen zoveel u wilt, mijnheer Janssens. West-Vlaanderen, mijnheer Janssens, heeft vandaag de snelste ... *(Opmerkingen van Chris Janssens. Hij houdt een document omhoog met de besmettingsgraad per provincie)*

Ik ben aan het woord. Mijnheer Janssens, West-Vlaanderen heeft vandaag de snelste stijging van besmettingen. En dat maakt hen niet meer of minder schuldig dan iemand anders. Maar wat voor zin heeft het dan om te zeggen: de cafés in West-Vlaanderen wel, de rest niet. Op basis van dat soort mythes kunnen wij geen goed beleid voeren.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Minister-president, na vrijdag heb ik zelf geschreven op sociale media: "Moeilijke, heel moeilijke, maar moedige beslissingen." We zitten in de grootste gezondheids crisis ooit. Ik denk dat het verschrikkelijk moeilijk moet zijn geweest om dit te beslissen, om onze horeca opnieuw te moeten

sluiten. Verschrikkelijk. Maar ik was dan ook heel blij om onmiddellijk te horen dat de Vlaamse Regering een aantal maatregelen zal nemen om die mensen door deze crisis te loodsen. Ik verneem ook dat er daarover in de commissie Economie verder zal worden gedebatteerd.

De voorzitter: Morgen, denk ik.

Karin Brouwers (CD&V): Morgen zelfs. Wij zullen hier verder dus geen commentaar op geven. Maar we steunen u in de beslissingen die u daar vorige vrijdag hebt genomen.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Ik ga kort in op twee punten. Mijnheer Janssens, ik vind het heel belangrijk om perspectief te bieden. Maar als je een vals perspectief biedt, betaal je twee keer de tol.

De maatregel van nu is inderdaad genomen voor een maand, binnen veertien dagen volgt een evaluatie. Laten we een kat een kat noemen: ik denk dat niemand onder ons zal geloven dat die cijfers binnen veertien dagen reeds zo ver zullen gedaald zijn dat we een versoepeling kunnen doorvoeren. Het is goed dat we evalueren binnen veertien dagen, maar ik wil ook geen valse verwachtingen scheppen.

Ik hoop uit de grond van mijn hart, uit de grond van mijn hart – en ik denk dat we er alles aan moeten doen, vooral via het naleven en handhaven van de regels – dat we die curve binnen veertien dagen inderdaad naar beneden zien gaan, zodat we op dat moment inderdaad perspectief kunnen bieden voor een maand later. Maar vooraleer die curve die ombuiging kent, heeft het geen zin om vandaag te zeggen: 'Slaap maar op uw twee oren, mannen. Het zal een maand zijn en dan doen we alles weer open.' Ik wil die valse verwachtingen ... Het is de bedoeling, dat is het perspectief waarin we die maatregelen hebben genomen. Maar ik durf er vandaag mijn hand niet voor in het vuur te steken dat we dan ook effectief ver genoeg gevorderd zijn in die curve, om dat te doen.

Er is een tweede element waarvoor ik gevoelig ben: de taalgrens als donkerrode grens. We hebben cijfers van Sciensano. Want u staat te zwaaien met een kaartje. Terecht, dat is een kaartje van een paar dagen oud. We hebben van Sciensano cijfers gekregen die de projectie op veertien dagen tijd deed van alle cijfers. En u zult het graag horen: op de provincie Limburg na, zijn ook alle Vlaamse provincies in het rood. En hadden we dan moeten zeggen: 'We gaan nu nog een week, 'hold your horses'. Brussel, Wallonië, jullie sluiten de horeca.' En binnen een week: 'Jongens, valse hoop. Nu moeten jullie ook volgen.'

Wat ik wel heb bekomen, is dat we terugplooiën... Als bepaalde provincies rapper 'down the hill' gaan, dan kunnen we rapper regionale verschillen maken om maatregelen terug te schroeven. Dat wel. Maar zeggen dat binnen een week, binnen tien dagen het hele land, behalve Limburg, rood is om dan gedifferentieerd te werken, is de mensen iets wijsmaken. Dat is nooit goed. Als er zich een snellere daling van de verspreiding in een bepaalde provincie voordoet, kunnen we daar inderdaad sneller versoepelen.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister president, het feit is dat horecagelegenheden die zich scrupuleus aan de regels hebben gehouden door de opgelegde sluiting onterecht afgeschilderd worden als coronabesmettingshaarden, met alle nefaste financiële gevolgen van dien.

Het is natuurlijk gemakkelijker om een hele sector te sluiten dan om een fatsoenlijk corona-opsporingsbeleid te voeren. Kijk bijvoorbeeld naar die registratieformulieren. Een heel gedoe voor de horeca en wat blijkt: 25 keer zijn er cijfers opgevraagd. 25 keer! Als dank voor die hele organisatie mogen nu alle horecazaken hun deuren opnieuw sluiten.

Dan zegt u – uw partij toch, de N-VA – dat u opkomt voor de hardwerkende Vlaming, maar blijkbaar niet voor die hardwerkende en zich naar alle regels schikkende Vlaming die actief is in de horecasector. Dat zijn 200.000 mensen die door uw regering, door uw partij in de steek worden gelaten.

Toen Antwerpen op slot ging, hoorde ik niemand in Wallonië zeggen solidair te willen zijn. Ik roep u op, als u vrijdag naar dat Overlegcomité gaat, om wat Vlaamse assertiviteit te tonen. Laat Vlaanderen niet de tol betalen voor de donkerrode cijfers in Brussel en Wallonië. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, gelieve u nu aan te melden in de stemtoepassing.

De plenaire vergadering wordt geschorst tot 20 uur om iedereen daarvoor de tijd te geven.

– *De vergadering wordt geschorst om 19.41 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 20 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, zoals steeds voeren we eerst een teststemming uit.

– *De Vlaamse volksvertegenwoordigers voeren een teststemming uit.*

Deze test is goed verlopen.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Elisabeth Meuleman, Johan Danen en Jeremie Vaneekhout over het verzoenen van veiligheid, leren en welzijn in de tweede en derde graad van het secundaire onderwijs tijdens de tweede golf van het coronavirus
– 503 (2020-2021) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, vanmiddag heeft mevrouw Elisabeth Meuleman bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan van het voorstel van resolutie van Elisabeth Meuleman, Johan Danen en Jeremie Vaneekhout over het verzoenen van veiligheid, leren en welzijn in de tweede en derde graad van het secundaire onderwijs tijdens de tweede golf van het coronavirus.

Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Voorzitter, minister Weyts was eigenlijk al begonnen met de bespreking van mijn voorstel van resolutie, nog voor het officieel geagendeerd was. Hij vond het blijkbaar zo hoogdringend dat hij niet eens op mijn vragen antwoordde, maar direct begon over een voorstel van resolutie van mij dat nog niet eens op de agenda stond. Het feit alleen al dat hij dat zo hoogdringend vond, maakt het moeilijk om dit nu weg te stemmen.

Het is ook zo dat het duidelijk was dat ze nog niet officieel geagendeerd was, want hij had ze nog niet gelezen. Hij was allerlei onwaarheden aan het verkondigen over de resolutie.

De voorzitter: Kunt u ...?

Elisabeth Meuleman (Groen): Het zou dus wel fijn zijn als ik dat zou kunnen rechtzetten.

De resolutie gaat over het feit dat cijfers op dit moment ...

De voorzitter: Neen, neen, spoed.

Elisabeth Meuleman (Groen): Ja, de spoed.

De minister heeft beslist om naar code oranje light te gaan, maar pas tegen de herfstvakantie. Voor ons is oranje light geen oplossing voor al die mensen die op het zelfde moment de bus, de trein, de middagpauze nemen. Wij vinden dat groepen moeten worden gesplitst.

Wij willen ook dat de herfstvakantie wordt verlengd.

De voorzitter: U bent bezig aan de inhoud van uw resolutie.

Elisabeth Meuleman (Groen): De herfstvakantie, voorzitter, is binnen twee weken. Als we de herfstvakantie willen verlengen tot na 11 november, dan is het hoogdringend om de resolutie nu te behandelen.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

Dan stemmen we nu bij zitten en opstaan over het voorstel tot spoedbehandeling.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel tot spoedbehandeling wensen aan te nemen, drukken op 'Ik sta op'.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel tot spoedbehandeling niet wensen aan te nemen, drukken op 'Ik blijf zitten'.

Mevrouw Meuleman, het lijkt erop dat u op uw wenken wordt bediend. Dat had u niet verwacht hé? (*Gelach*)

Soms is het handig om als voorzitter op voorhand iets meer te weten.

Het voorstel tot spoedbehandeling is aangenomen. Dan stel ik voor dat het voorstel van resolutie van Elisabeth Meuleman, Johan Danen en Jeremie Vaneeckhout over het verzoenen van veiligheid, leren en welzijn in de tweede en derde graad van het secundaire onderwijs tijdens de tweede golf van het coronavirus onmiddellijk wordt behandeld.

Is het parlement het daarmee eens? (*Instemming*)

Het incident is gesloten.

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van resolutie van Elisabeth Meuleman, Johan Danen en Jeremie Vaneeckhout over het verzoenen van veiligheid, leren en welzijn in de tweede en derde graad van het secundaire onderwijs tijdens de tweede golf van het coronavirus.

De bespreking is geopend.

Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Collega's, eerst en vooral dank u wel om te erkennen dat deze resolutie hoogdringend is. Ik denk dat het fair is en ik denk dat het inderdaad hoogdringend is. Het is niet altijd zo in het parlement dat dat ook wordt erkend. Nu is dat gebeurd en ik ben jullie daar dankbaar voor. (*Opmerkingen*)

Ik weet niet of het zo gemoedelijk zal blijven.

Ik wil het nu hebben over de inhoud van deze resolutie en waarom ik ze zo belangrijk vind. We hebben het de hele namiddag al gehad over het feit dat er zeer alarmerende cijfers zijn over corona. Het virus zit op dit moment overal. Het is nog niet duidelijk waar besmettingen precies gebeuren. De horeca zegt: "Niet bij ons." Het onderwijs zegt: "Niet bij ons." Iedereen denkt dat het ook niet bij hen zal zijn.

Er zijn wetenschappelijke bijdragen die zeggen dat het niet op scholen gebeurt; er zijn andere wetenschappelijke bijdragen – en daar is veel discussie over op Twitter tussen wetenschappers – die zeggen dat jonge kinderen wel degelijk heel belangrijke dragers van het virus zijn en eigenlijk de motor van besmettingen in de maatschappij zijn.

We zien ook dat een significant aandeel van de besmettingen bij jongeren zit. Als men kijkt naar de cijfers per leeftijdscategorie, dan ziet men dat bij 16- tot 22-jarigen de meeste besmettingen gebeuren. Dan moet men daar ook echt wel iets aan doen.

Mijn partij is van mening dat scholen openhouden maximaal moet gebeuren, dat wil ik heel duidelijk zeggen. Dat is heel belangrijk, ook voor Groen. Wij pleiten op geen enkele manier – daarom was ik ook een beetje verontwaardigd – voor het sluiten van de scholen, ook niet voor het gedeeltelijk sluiten van de scholen. Alle leerlingen moeten op school terechtkunnen. Of dat voltijds moet zijn voor alle leerlingen op hetzelfde moment, is voor ons een vraagteken. Als je dat wilt en daaraan vasthoudt, betekent dat dat je groepen leerlingen niet kunt spreiden, dat je ze op hetzelfde moment op de bus, op de trein steekt, dat je ze op hetzelfde moment laat rondhangen in de stationsomgeving waar ze, soms met een mondmasker half aan hun kin hangend, rond en om elkaar hangen – ik denk dat we dat allemaal al gezien hebben. Je kunt nog zeggen dat we met oranje light een aantal regels gaan verstrengen en dat kinderen en jongeren ook op de speelplaats hun mondmasker moeten aanhouden, maar ze moeten wel die boterhammen kunnen opeten en dat kunnen ze niet via dat mondmasker. Dat mondmasker moet dus af en ze zitten dan aan tafels recht tegenover elkaar, met te weinig afstand, hun boterhammen op te eten. Er zijn dus problemen als we grote groepen jongeren op hetzelfde moment op school laten komen.

Wij vinden dat de meest realistische en de meest veilige strategie om scholen zo veel en zo maximaal mogelijk open te houden en om een volledige lockdown te vermijden, is dat je naar de echte code oranje gaat, waarbij je scholen zelf laat invullen hoe ze gedeeltelijk afstandsonderwijs voor de twee laatste graden organiseren. Ze moeten er inderdaad ook voor zorgen dat de meest kwetsbare leerlingen, dat leerlingen die veel praktijkvakken hebben in bso en tso en van wie we weten dat ze het moeilijk hebben, op school terechtkunnen, maar we gaan wel proberen om die groepen te spreiden en om voor iedereen die geen leerachterstand zal oplopen en niet kwetsbaar is, toch over te schakelen naar een vorm van deeltijds onderwijs. Wij willen dat in een uniforme richtlijn gieten met dit voorstel van resolutie. Als je dat overlaat aan de beslissing van de scholen

zelf, zie je dat dat een grote verantwoordelijkheid is, een moeilijke beslissing is, dat daar allerlei krachten spelen. Net zoals in de rusthuizen krijg je dan op een bepaald moment toch de roep naar een uniforme en duidelijke regeling vanuit Vlaanderen, omdat het anders te moeilijk wordt, er te veel overleg nodig is, het niet duidelijk is, het niet doorgedrukt kan worden op momenten dat het nodig is, en dat het dus de directies opnieuw voor moeilijkheden en problemen stelt.

Wat vragen we ook in dat voorstel van resolutie? Dat de herfstvakantie verlengd wordt, voor ons minstens tot na 11 november, maar eventueel met de hele week, omdat het goed zou zijn om gewoon alles eventjes stil te leggen. De virologen voorspellen dat het tegen half november waarschijnlijk is, als we niet voldoende ingrijpen, dat de intensieve zorgen vol zullen liggen. Dus gewoon even alles stilleggen voor twee weken, een noodingreep, even aan de noodrem trekken, want dat is natuurlijk geen structurele oplossing, die herfstvakantie verlenen. Het is wel een moment waarbij je aan de noodrem trekt om die enorme piek die op ons afkomt, waardoor we eventueel toestanden zouden krijgen zoals ze nu voorspellen in Luik, waar mensen echt op de gang zullen liggen, proberen te beperken. Om de zorg te ontlasten, lijkt het ons zinvol om twee weken echt alles plat te leggen – dat is wel niet echt een lockdown.

Dat zijn de hoofdvorstellen in het voorstel van resolutie. Daarnaast zijn er nog een aantal andere voorstellen die ervoor moeten zorgen dat het welzijn bij jongeren bevorderd wordt, dat we leerachterstand vermijden door bijvoorbeeld veel meer in te zetten op digitale middelen. Ik heb het voorstel van resolutie hier nu niet bij mij, maar ik had ook niet echt verwacht dat het geagendeerd zou worden.

De voorzitter: U bent echt ontroerd. Ik zie het.

Elisabeth Meuleman (Groen): Ja, ja. Maar er zijn dus de hoofdzaken en er zijn ook een aantal zaken in het voorstel van resolutie om het welzijn te bevorderen en leerachterstand te voorkomen, en die zijn ook nog uitgelegd. Het is een vrij compleet voorstel dat doet wat de titel al zegt: zorgen voor veiligheid, voor leren en voor psychisch welzijn, maar in een code oranje die een code oranje is zoals ze afgesproken was in de vakantie, waar weken over onderhandeld is, die afgeklopt was, waar op een bepaald moment zelfs twijfel was of we in september gingen beginnen in oranje op een moment dat er 190 besmettingen per dag waren. Nu zitten we aan 12.000 besmettingen per dag en nu vindt de minister plots dat hij zomaar die codes mag bijsturen.

Voor ons kan dat niet. De minister is verantwoordelijke voor het welzijn van meer dan 200.000 personeelsleden. Hij is verantwoordelijk voor hun welzijn. We krijgen heel veel signalen dat heel wat leerkrachten ongerust zijn, dat ouders ongerust zijn. Leerkrachten vallen uit, leerlingen vallen uit, sowieso moeten er nu dubbele systemen georganiseerd worden omdat heel wat leerlingen in quarantaine zitten.

Voor ons is een code oranje zoals hij was afgesproken, en niet met een week-om-weeksysteem – dat vonden we niet echt een goede piste – maar met de vrijheid voor scholen om dat zelf in te vullen. Willen ze dat doen met glijdende uren, met een dag-om-dagsysteem, met een voormiddag-namiddagsysteem, ze kunnen dat zelf kiezen. Het breken van die grote groepen op het openbaar vervoer, in de stationsomgeving en op de speelplaats, dat is voor ons nodig.

Dat is het onderwerp van dit voorstel van resolutie. Bedankt om dit te willen agenderen.

De voorzitter: Graag gedaan, mevrouw Meuleman.

De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Mevrouw Meuleman, ik heb de tekst hier wel bij me liggen. We hebben het voorstel grondig gelezen, al was de tijd niet zo ruim.

Toch een paar zaken. U hebt het voorstel van resolutie vanmiddag ingediend. Eigenlijk zou er moeten in staan: bedankt, minister, voor wat u gedaan hebt, bedankt, onderwijspartners, voor wat u gedaan hebt. U loopt eigenlijk achter de feiten aan.

U begint met de afspraken van vóór de zomer als uitgangspunt te nemen. Daar zegt u wel degelijk: week om week. Dat is het eerste wat u zegt. Dan zegt u verder: 'om de code oranje samen met de koepels en de bonden te bekijken of de afgesproken maatregelen en draaiboeken moeten worden bijgesteld'. Uw eigen voorstel van resolutie spreekt zichzelf al tegen tussen uw eerste en uw derde punt. Ik kan u geruststellen, de minister heeft ze bijgesteld. De minister heeft samen met alle alle alle onderwijspartners, vakbonden, CLB's, virologen, inrichtende machten rond de tafel gezeten en ze hebben bijgesteld. U spreekt daar uzelf al tegen.

We moeten ook oppassen met het debat over 'scholen openhouden'. Uiteraard gaan we de scholen openhouden. Er is iets anders en daar gaat het over, en dat is: leerlingen op school, leerlingen fysiek op school. Daar gaat het uiteindelijk over. Ik kan u trouwens allemaal een artikel in The Financial Times van vandaag aanraden. Men heeft een aantal metastudies vergeleken, ook van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO). Men zegt dat strikte hygiënische maatregelen, ook het mondkmasker, en het lesgeven in vaste groepen, belangrijke zaken zijn om het virus in te dijken.

Laat dat nu net zijn wat beslist werd. Eén, de mondkmaskers. Ik deel uw bekommernis, bij jongeren wordt niet altijd een mondkmasker gedragen. Dat is waar. Ook niet op de speelplaats. Eigenlijk zeggen we het hen nu zelf: ofwel is het mondkmasker ofwel is het 1,5 meter. Ze kunnen niet allebei weigeren. We kunnen niet zeggen: geen mondkmasker en geen 1,5 meter. Dat gaat niet. Dat geven we mee. Zowel voor die jongere, maar ook voor gezinnen, en ook voor de leerkrachten.

Waar we ook naar kijken, daar spreekt u zelfs niet over, zijn de eetmomenten op school. In de refter zouden ze ook heel dicht bij elkaar kunnen zitten. Daar zijn ook heel duidelijke afspraken over. Het kan in de klas. Ofwel is het per klas in die refter om niet te mengen, ofwel zijn er glijdende maaltijden. De scholen zijn dat aan het organiseren op dit moment. Dat gebeurt.

Een derde issue, daar spreekt u ook niet over in uw voorstel van resolutie, is dat in het personeelslokaal, in de leraarskamer, nog besmettingen gebeuren. De minister heeft met alle partners afgesproken dat daar de veiligheidsmaatregelen nauwgezetter moeten worden toegepast. Scholen bouwen de refter om tot leraarskamer om de leerkrachten meer plaats te geven, en de leerlingen eten hun boterhammen op in de klas. Op die manier kunnen ze de les waarborgen, in de klas en in die school.

Mevrouw Meuleman, u kunt toch niet ontkennen, ik heb ook heel veel contact met het veld, dat er ongerustheid is. Dat is waar.

Maar, collega's, als ik hier rondkijk in dit parlement, denk ik dat er niemand echt op zijn gemak zit. Niemand. Hier zijn mensen uit lokale besturen, parlementsleden, schepenen, ouders, mantelzorgers. Wij allemaal hier, we hebben allemaal zoiets van dat we ons niet op ons gemak voelen. En dat is absoluut ook waar in de school, maar ook in rusthuizen, ook bij de mensen van De Lijn. Ook als ik naar de Colruyt ga, ook daar zijn die mensen niet op hun gemak voor mensen die te dicht komen. In andere grootwarenhuizen dragen mensen fluohesjes om aan te duiden: blijf alsjeblieft iets verder van mij.

Dus zijn ze ongerust? Ja, absoluut. Dat onderschrijf ik. Maar in de maatregelen die genomen zijn, wordt dat ook meegenomen. Nog een die we opnemen, zijn de essentiële derden. We beperken wie er allemaal binnen- en buitenloopt op die school. Lo-lessen worden door de protocollen van sport meegenomen. Dus dat wordt allemaal opgenomen, om te zorgen dat het daar beter gaat. Ik denk dus dat we daar eigenlijk al tegemoetkomen aan uw voorstel van resolutie.

Maar ik ga nog even verder op een aantal zaken die u vraagt, en wat eigenlijk wel wat raar is. U vraagt in uw voorstel van resolutie dat scholen de kans krijgen om te bekijken hoe zij zelf afstandsonderwijs willen organiseren. Dat is het zesde punt uit het voorstel van resolutie. Ik kan u geruststellen, mevrouw Meuleman: dat is beslist. Dat is afgelopen maandag beslist, twee dagen voor u uw voorstel van resolutie hebt ingediend. Er staat letterlijk in dat alle leerlingen in principe vijf dagen les hebben, maar dat scholen voor de leerlingen van de tweede en/of de derde graad secundair onderwijs afstandsonderwijs kunnen aanbieden, desgevraagd in akkoord met het bevoegde onderhandelingscomité en op voorwaarde dat alle leerlingen kunnen worden bereikt. Voilà. Met andere woorden: dat is gerealiseerd. U moet niet doen alsof dat naar aanleiding van de actualiteit is, want uw voorstel van resolutie is twee dagen later ingediend dan dat die maatregelen naar voren zijn geschoven.

Langs de andere kant zegt u dan dat we toch een uniforme regeling moeten hebben en dat dat Vlaams moet worden opgelegd. Wat is het nu? In uw eigen voorstel van resolutie vraagt u dat scholen zelf invulling kunnen geven, maar langs de andere kant zegt u: neen, Vlaanderen moet code oranje opleggen, en code oranje is met afstandslernen in tweede en derde graad. U moet wel weten wat u wilt. U spreekt uzelf gewoon heel de tijd tegen.

Wat de herfstvakantie betreft, zegt u: we verlengen die. 'We zetten efkes alles stil', zegt u. Weet u wel wat u zegt tegen al die ouders? Want alles, dat is kleuter- en lager onderwijs. Die ene week vakantie, dat hebben we ongeveer wel geregeld als ouders. En ik kijk naar collega Anaf, in de hoop dat de crèche en alles openblijft.

Dat hebben we ongeveer onder controle. Maar als u nu zegt: 'We doen daar nog een weekje bij'... Ja, ik zie ook alle jonge ouders en ook een aantal grootouders in deze zaal al naar mij kijken: 'Ge zijt bedankt'. Organiseer het maar. Zo de mededeling 'we pakken dat er efkes bij', collega Meuleman, laat ons eerlijk zijn, dat is niet 'er efkes bij pakken'. En ik voeg er nog iets aan toe: dan zet u die weer thuis. En thuis is net de plaats waar we geen contact hebben. Thuis is net de plaats waar we geen onderwijs kunnen geven.

U zou nog het artikel van de heer Goossens kunnen aanhalen, waarbij Het Laatste Nieuws een titel heeft waarvan u zegt van: ah, dat sluit aan bij wat we zeggen. Maar eigenlijk zegt hij: we weten het niet. Wat we wel weten uit alle cijfers, is dat de besmettingen op die scholen beperkt zijn. Wat er in die school gebeurt, dat weten we wel. En we moeten ook vragen om voor die maatschappij erbuiten – dat heeft de minister daarnet gezegd – maximaal maatregelen te nemen zodat het virus zich daar niet verspreidt. En er zijn draconische maatregelen genomen. Dat is waar. En dat we ook aan grootouders zeggen: 'Pas op om met die kinderen om te gaan', dat is absoluut ook waar. Maar met alle respect, mevrouw Meuleman, als we uw voorstel van resolutie bekijken, kunnen we eigenlijk zeggen: u hebt ze ingediend twee dagen nadat al heel veel beslissingen genomen zijn die daarin staan, en in het voorstel van resolutie spreekt u uzelf constant tegen.

En als u er dan toch van overtuigd bent dat het lokale moet beslissen: ik heb nog eens nagevraagd of schepen Decruynaere van Groen effectief gevraagd heeft om

de scholen in Gent te sluiten of er andere regimes toe te passen, en die aanvraag is tot op dit moment niet binnengekomen. Niet. Dus als u dat hier komt bepleiten, dan neem ik aan dat uw eigen schepenen, bevoegd voor Onderwijs, minstens die maatregelen nemen waarvan ze dan toch zo overtuigd zijn dat ze nodig zijn.

Dus, mevrouw Meuleman, we hebben de hoogdringendheid gesteund omdat we dachten dat het belangrijk is om dat hier te bespreken, om inderdaad aan te geven dat op dit moment belangrijke stappen gezet zijn om maximaal onderwijs – niet alleen de scholen open maar ook de klassen open en de leerlingen op school – te hebben; om op die plaatsen te kunnen schakelen; om bijkomende veiligheidsmaatregelen in te schrijven, zowel voor de leerkrachten als voor de leerlingen; om het onderwijs maximaal open te kunnen houden. Om die redenen gaan wij helaas uw voorstel van resolutie niet kunnen steunen.

De voorzitter: Mevrouw Beckers heeft het woord.

Roosmarijn Beckers (Vlaams Belang): Voorzitter, het heeft zo zijn nadelen om na mijnheer Daniëls te komen, want het meeste is uiteraard gezegd. Wij gaan het voorstel van resolutie ook niet steunen.

Ik wil nog eens benadrukken dat uit de cijfers van het CLB blijkt dat de besmettingen bij de oudere tieners niet op de school plaatsvinden, dus is de school een veilige omgeving.

Ik wil ook benadrukken dat er nood is aan meer fijnmazige cijfers en aan betere testing. Er is, zoals ik al zei: de vergelijking met de topsporters. Onze leerkrachten moeten beter worden getest.

Met betrekking tot de verlenging van de herfstvakantie steun ik de heer Daniëls volledig. Het is zo al heel moeilijk voor ouders om alles georganiseerd te krijgen. Als men daar nu nog eens een paar dagen of een week aan toevoegt, is dat een kleine ramp.

Mevrouw Meuleman had het over de digitale kloof die er nog steeds is. Ik ben wel benieuwd hoe het nu staat met de bedeling van de laptops. Maar dat zullen we te gepasten tijde aan de minister vragen.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Ook mijn fractie heeft het voorstel van resolutie goed gelezen. Ik zie er een drietal zaken in terugkomen.

Ten eerste wordt er gevraagd om wat al beslist is nog een keer te beslissen, bijvoorbeeld afspraken als uitgangspunt nemen. Ik vernam dat men samen met de onderwijsverstrekkers vertrokken is van de bestaande draaiboeken, en dat men op die manier regel per regel alles is gaan bespreken en gaan bekijken wat we, nu de cijfers slechter zijn, kunnen aanpassen en wat haalbaar is voor de scholen. Dat is inderdaad gebeurd.

Het lokaal vertalen van de Vlaamse regels. We hebben maandag in de coronacommissie de oproep gehoord van de twee directeurs en de zorgcoördinator om echt vertrouwen te hebben in de lokale scholen en de lokale directeurs die aan de slag gaan met alle materialen en alle input die ze krijgen. Het voorstel van resolutie straalt wantrouwen uit ten aanzien van de scholen: eigenlijk moeten ze 'Vlaams-breed' opgelegd krijgen wat er mogelijk is. Mijn fractie heeft altijd geprobeerd om de lokale context mee te nemen in het vertalen van de Vlaamse voorschriften.

Komt daarbij – en mijnheer Daniëls haalde het ook aan – dat ik soms het voorstel van resolutie niet echt consequent vind. Jullie derde vraag aan de regering

luit als volgt: “voor de ouderejaars in het secundair wel degelijk te schakelen naar code oranje, maar samen met de koepels en de bonden bekijken of de afgesproken maatregelen en draaiboeken met de extra kennis die inmiddels verworven is kunnen worden bijgesteld”. Dan denk ik: dat is wat gebeurd is. Daar zijn we eigenlijk aan tegemoetgekomen.

Dan is er de tweede vraag: om zaken die beslist zijn te herroepen. Dat is uw volste recht. Maar ik volg de collega's die stellen dat het misschien niet zo'n goed idee is om de herfstvakantie te verlengen. Aanvankelijk dacht ik dat we daar misschien eens over moesten nadenken. Dat is misschien een goede piste. Maar als lokaal bestuurder kan ik u verzekeren dat het een hele uitdaging is om in deze coronatijden spelmomenten te realiseren, in allerlei zaken te voorzien, zoals kampjes, om op coronaveilige wijze kinderen op te vangen. Dan kun je vragen om alles stil te leggen, maar er zijn toch opvangmogelijkheden nodig? Is dat dan wel stilleggen?

U vraagt ook om zo snel mogelijk te schakelen. Het is opnieuw het lokale niveau dat beslist. We moeten de scholen de tijd geven om zich te organiseren, zodat ze niet holderdebolder moeten handelen. Het zijn de scholen die, als we overschakelen naar het afstandslesgeven, ervoor moeten zorgen dat alle leerlingen kunnen volgen. Als we nu opleggen om dat zo snel mogelijk te doen, vrees ik dat we daar niet in slagen.

Mevrouw Meuleman, de derde categorie door u aangehaalde zaken zou ik catalogeren onder de noemer 'het kan geen kwaad iets soms eens te herhalen'. De bussen zijn hier vandaag al vaak besproken. Op dat vlak kunnen we u volgen, maar er zijn te veel zaken die bij ons vragen oproepen. Zo is er de vraag om het sociaal contact tussen jonge mensen te stimuleren. Niemand in deze zaal trekt die vraag in twijfel, maar kunnen we dit met deze cijfers wel realiseren? Ik heb het bericht gezien dat het jeugdwerk er echt over nadent bepaalde zaken wat in te perken, zeker in de regio's waar de cijfers slecht zijn. Een laatste punt is dat de jongeren hierbij moeten worden betrokken. De leerlingen worden gehoord. De Vlaamse Scholierenkoepel (VSK) zit zeker mee aan tafel.

Ik denk dat we niemand met de vinger mogen wijzen, niet de jongeren of de ouderen, niet de blanken of de zwarten. Niemand is de oorzaak van dit virus. Om die reden kunnen we dit voorstel van resolutie niet goedkeuren.

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Mevrouw Meuleman, op zich is het niet erg dat uw voorstel van resolutie een aantal zaken bevat die de minister vandaag heeft bevestigd. Dat betekent dat er sinds het akkoord van afgelopen maanden een brede consensus is over een aantal zaken die moeten gebeuren. Of het nu om code oranje-light of om code oranje mits aanpassingen van een aantal draaiboeken gaat, daar lig ik minder van wakker. De resultaten en wat is beslist, liggen heel dicht bij wat u voorstelt. In die zin lijkt dit me, zoals andere sprekers al hebben aangehaald, wat overbodig. Ik moet u helaas ook op een aantal inconsistenties in de tekst wijzen, maar die zijn wat ze zijn.

Het belangrijkste punt dat nog niet in het akkoord tussen het onderwijs en de minister staat, betreft natuurlijk de herfstvakantie. Ik ben zeer bezorgd. Als we de herfstvakantie met een week zouden verlengen, zouden al die jongeren thuiszitten. De 16-jarigen een week thuis houden, is niet zo simpel. Tegelijkertijd zouden we ervoor moeten zorgen dat ze genoeg sociale contacten hebben. Ook dat is niet zo eenvoudig te controleren. De vriendjes en vriendinnetjes die ze op school hebben, vormen net een belangrijk aandeel van het sociaal leven van jongeren.

Even aan de rem trekken om het virus in te dijken, is exact wat het Overlegcomité heeft beslist. De horeca is platgelegd. We moeten alle niet-essentiële contacten en onze sociale contacten met zijn allen tot het minimum beperken. De mokerslag die we opnieuw hebben moeten bovenhalen, betekent net dat we even aan de rem trekken om het virus in te dijken. De strategie is duidelijk dat we de scholen maximaal openhouden. Ik denk dat een verlenging van de herfstvakantie hier niet aan tegemoet komt. Om die reden kunnen we het voorstel van resolutie niet steunen.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp.a): Mevrouw Meuleman, het voorstel van resolutie bevat natuurlijk een aantal zaken waarmee we het volmondig eens zijn. Voorbeelden zijn de aangepaste invulling van het coronaveiligheidsbeleid, dat rekening moet houden met de mogelijkheden van een scholengemeenschap, en het feit dat dringend versneld werk moet worden gemaakt van het ter beschikking stellen van laptops aan alle scholen en leerlingen. Ik heb het er in mijn actuele vraag daarnet nog over gehad. Leerlingen moeten beter bij het beleid worden betrokken, zowel op het niveau van de Vlaams overheid als op het niveau van de school. Om de leerlingen tijdens het voor- en natransport beter te spreiden, moeten er meer bussen zijn. Daar we absolute voorstanders van en dus ook uw medestanders.

Ik heb echter ook een aantal bedenkingen bij het voorstel van resolutie. Ik zie enige tegenstrijdigheid tussen het eerste punt, waarin u duidelijk stelt dat de voor de zomer gemaakte afspraken het uitgangspunt voor nieuwe maatregelen moeten zijn, en de vraag om de draaiboeken toch aan te passen.

Als we heel het voorstel van resolutie lezen, hebben we toch wat te veel de indruk dat u het afstandsonderwijs als een evidentie beschouwt. Voor ons moet dat echt een uitzondering blijven. Scholen die echt geen andere keuze maken dan de omschakeling naar het afstandsonderwijs. Met het oog op de leerachterstand, willen we dat dit pas kan als er absolute garanties zijn dat alle kinderen worden bereikt. Ik heb er daarnet nog een actuele vraag over gesteld. Het contact met de school is belangrijk. Ik weet dat ik daarvan absoluut niet moet overtuigen. Het is net mijn verwijt aan de minister dat we bang zijn dat die garanties er nu veel te weinig zijn.

En dan heb ik een tweede bedenking, over de herfstvakantie. Het verbaasde mij eigenlijk een beetje dat u opeens zelf spreekt over de 'overweging' om de herfstvakantie te verlengen, omdat ik u in de pers toch een aantal uitspraken heb horen doen over het feit dat u eigenlijk de herfstvakantie wilt verlengen. Wat ons betreft moet het in ieder geval ook een overweging zijn, en is er in ieder geval verder overleg nodig met ouderverenigingen en de scholen zelf. Want wij stellen ons toch ook heel erg die cruciale vraag: wie gaat dan voor de opvang zorgen, wie gaat dat regelen? Ik denk dat u, net zoals ik, beseft dat het voor veel ouders niet evident is om een aantal dagen extra opvang te regelen. Die moeten allemaal gaan werken. Laat ons ook hopen dat dat zo blijft, en dat de bedrijven open blijven.

Om die redenen gaan we ons op dit voorstel van resolutie onthouden.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Collega's, ik dank jullie voor de respectvolle en inhoudelijke bespreking van ons voorstel van resolutie. Ik geef misschien eerst een paar antwoorden.

Eerst en vooral: als ik het nu zie en lees snap ik wat jullie als tegenspraak ervaren: enerzijds afspraken honoreren en anderzijds toch aanpassen. Wat

bedoelen we daarmee? Met dat honoreren van die afspraken in code oranje werd ervan uitgegaan dat er deeltijds afstandsonderwijs zou zijn. Dat was het uitgangspunt van oranje in de draaiboeken. Maar daar stond ook dat dat week om week zou zijn.

Wat vinden wij van vasthouden aan het principe? Dat je deeltijds afstandsonderwijs organiseert in oranje. Maar waar willen wij aanpassen? Dat je scholen niet verplicht om het week om week te doen. Volgens ons is dat niet de beste manier om het te doen, want dan zit je met kinderen die je een week mogelijks niet kunt bereiken. Pas een week later komen ze dan terug, dus die periodes daartussen zijn te groot. We denken dat het bijvoorbeeld een veel beter systeem zou zijn om dat afstandsonderwijs dag om dag te organiseren.

Voor de kinderen in die hoogste graden zijn we er wel van overtuigd dat de meesten dat ten eerste kunnen, en dat ten tweede ook wel willen. Je ziet dat ook bij de bevraging van de scholierenkoepel. Die vormen van blended learning zullen ook de toekomst zijn, we gaan daarnaartoe. Dit is nog niet weg. We moeten dat op een bepaald moment ook uitwerken, met aandacht voor de meest kwetsbaren: leerlingen die vooral praktijkvakken hebben en leerlingen die we absoluut voltijds bij ons moeten hebben, omdat we weten dat we ze anders verliezen. Daarom leggen we daar ook de nadruk op in ons voorstel van resolutie. Dat zit daar ook in. Die tegenspraak is dus eigenlijk geen tegenspraak, maar het is misschien niet helemaal goed neergeschreven. Al mochten jullie natuurlijk ook altijd amenderen.

Een tweede tegenspraak is er ook een die er geen is. Jullie zeggen dat we enerzijds een uniform kader vragen, en dat we anderzijds de vrijheid aan de scholen willen laten. En het klopt dat de minister dat nu ook doet. Dat is ook de vraag van heel veel scholen: geef ons een kader, geef ons een houvast, geef ons duidelijkheid. De scholen vragen dat we zeggen: jullie moeten allemaal naar afstandsonderwijs gaan. Dan is daar geen discussie meer over. Het gaat dan om deeltijds afstandsonderwijs voor de hogere graad, dat moet ik er altijd bij zeggen.

In het onderwijs gebeurt dat vaak: de Vlaamse Regering beslist 'wat', en de scholen bekijken dan 'hoe': hoe gaan we dat doen, hoe gaan we moeilijke groepen proberen te bereiken? Wie willen we altijd op school? Hoe gaan we dat organiseren, doen we dat met glijdende uren of dag om dag? Dat ligt bij de scholen. Maar wij scheppen het kader, zodat daar duidelijkheid over is, dat daar houvast over is. Dat is geen kwestie van wantrouwen, dat is een kwestie van duidelijkheid in moeilijke tijden. Scholen vragen die duidelijkheid, die richtlijnen, en ze vragen dat die verantwoordelijkheid niet helemaal in hun schoenen wordt geschoven. Dat is dus een ander punt.

Wat die herfstvakantie betreft: waarom staat er 'overwegen'? Wij willen wel mee-gaan in dat scenario om te zeggen dat we doorgaan tot na 11 november. Dat is ook wat in Franstalig België werd beslist. 11 november is sowieso een verlofdag, dus dat betekent dat we twee brugdagen overbruggen. Dat geeft ons een langere periode van stillegging. Het zorgt ook dat ouders, die nu toch verplicht zijn om thuis te werken, niet te veel tijd verliezen maar wel die twee extra dagen kunnen invullen. En natuurlijk kan er ook opvang worden georganiseerd voor die mensen die echt wel moeten werken. We hebben dat ook in de vorige lockdown gezien. Dat is ook in de paasvakantie gebeurd, dat is ook in de vorige lockdown gebeurd.

En wat zag je dan? Kinderen uit het secundair hadden die opvang niet nodig, en er waren ook heel weinig kinderen uit het lager die dat nodig hadden. Maar ze konden wel terecht op school. Er waren dus grote groepen die konden thuisblijven.

Het verhaal dat onze jongeren dan allemaal gaan rondhangen op pleintjes en zich daar niet aan zullen houden, stoort me een beetje. Ik denk niet dat dit zal gebeuren, ik denk dat we ook een beetje vertrouwen moeten hebben. Als we uitleggen dat de situatie zo ernstig is dat de scholen een aantal extra dagen gesloten blijven, zullen zij beseffen dat zij ook hun verantwoordelijkheid moeten nemen. Er zullen altijd mensen zijn, ook volwassenen, die zich daar niet aan houden. Zo zijn er de lockdownfeestjes en de barbecues waar mensen aan meedoen die eigenlijk oud en wijs genoeg zouden moeten zijn en die niet tot de categorie van de jongeren behoren. Laat ons het vertrouwen hebben dat een groot deel op die leeftijd wijs en verantwoordelijk genoeg is om te begrijpen waarom de scholen anderhalve week stilliggen.

Dit voorstel van resolutie is nu nog relevanter omdat de nieuwe teststrategie ook extra gevaren met zich meebrengt. Wanneer we leerlingen en leerkrachten zonder symptomen niet meer testen, dan betekent dit dat veel asymptomatische gevallen, leerlingen zonder symptomen, wel naar school zullen gaan of nog in quarantaine zullen zitten omdat ze niet getest worden. We zien dat nu al gebeuren. Het gevoel van onveiligheid is dus nog toegenomen en ik denk dan ook dat we het signaal moeten geven aan alle mensen die werkzaam zijn in het onderwijs dat we dit ernstig nemen en dat we serieuze maatregelen nemen die een effect zullen hebben.

Ik denk niet dat je zomaar kunt zeggen dat wat in het voorstel van resolutie staat grotendeels is beslist door minister Weyts. Er zijn wel degelijk fundamentele verschillen. Het fundamentele verschil is het kader dat je schept voor afstandsonderwijs voor de tweede en de derde graad, deeltijds, voor iedereen, en door dat goed in te vullen. Dat is verschillend van wat minister Weyts zegt. Verder willen we die herfstvakantie verlengen en willen we extra aandacht voor kwetsbare leerlingen door die laptops ter beschikking te stellen. We hebben momenteel nog altijd geen zicht op wie die heeft en of er voldoende zijn. Dit moet versneld worden bekeken.

Wat het psychisch welzijn betreft dat in de draaiboeken staat, zijn die safe places plekken waar de leerlingen te allen tijde terecht kunnen om in alle rust te kunnen studeren, ook bij een absolute lockdown. Dat moet een plek zijn waar ze veilig kunnen zijn en waar ze iemand in veilige omstandigheden kunnen ontmoeten wanneer ze het psychisch moeilijk hebben. Dat is iets wat in de draaiboeken staat maar volgens mij nog niet is uitgewerkt, het is dus ook geen herhaling of iets dat vanzelfsprekend is en goed is om nog eens te herhalen, mevrouw Vandromme, want volgens mij is dat er nog niet en moet er werk van wordt gemaakt.

Volgens mij staat er geen herhaling in en gaat het wel degelijk om nieuwe dingen. Het kan misschien lijken dat er een tegenstelling in zit maar dat is gewoon omdat het niet goed is uitgeschreven. Daarop mag geamendeerd worden maar ik denk dat de principes juist zijn. Misschien kunt u dus toch nog overwegen om het voorstel van resolutie goed te keuren. Dat zou mijn tweede heel mooie verrassing zijn.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Mevrouw Meuleman, met alle respect, maar u hebt eerst wekelijks gepleit voor de invoer van oranje. Vervolgens zei u dat oranje moest worden bijgestuurd. Nu vindt u oranje wel goed maar moet dat centraal worden vastgelegd om dan te zeggen lokale autonomie... Met alle respect maar u draait en u keert. Ik heb net even in mijn agenda gekeken en ik weet niet wanneer 11 november bij u valt, maar bij mij is dat op een woensdag en dat wil dus wel

degelijk zeggen dat het over twee brugdagen gaat. Ik ken heel veel mensen die geen twee brugdagen hebben met 11 november.

Mevrouw Meuleman, ik kan u eigenlijk maar een ding aanraden, en dat is om u te abonneren op Schooldirect en te lezen wat er is beslist. U hebt dat niet gelezen, u doet hier alsof dat afstandsonderwijs niet mogelijk is maar dat is wel mogelijk. U doet hier alsof een school niet kan kiezen hoe ze dat moet doen maar dat is mogelijk. Lees alsjeblieft wat er staat. Ik vind het jammer. In het begin was het nog oké en ik vind het fijn dat u toegeeft dat er inconsequenties zitten in uw eigen voorstel van resolutie maar wat u dan begint uit te leggen, sorry, maar dat maakt het alleen maar erger.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Collega, u sprak me aan. Ik denk dat niemand twijfelt aan de noodzaak van veilige plekken voor jongeren op school, zeker die jongeren die moeilijkheden hebben en in een kleine plaats moeten overleven, in een klein appartement, die geen plaats hebben om 'uit te breken'. Leg me niet in de mond dat ik er geen voorstander van zou zijn om dit toe te passen. Ik wil echter gewoon de vergelijking maken. Het jeugdwerk is voor sommige leerlingen, voor sommige kinderen ook wel een veilige plek. Dat doet ook inspanningen. Ik denk dat we een standpunt hebben dat duidelijk is: zeker ook voor die leerlingen zoeken we een plek. Leg me echter niet in de mond dat ik niet wil dat leerlingen die het moeilijk hebben, een 'safe place' hebben.

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Voorzitter, ik ga na het herfstreces een wijziging van het reglement indienen waardoor iedereen die zegt 'met alle respect, maar' en vervolgens de persoon die hij uitspreekt de mantel uitveegt, of degene die zegt 'collega's, ik ga het kort houden' en vervolgens een heel betoog afsteekt, strafpunten krijgt. Ik zal hoogstpersoonlijk voor een 'Beschränkungsmeister'-prijs zorgen aan het einde van de legislatuur voor het parlementslid met de minste strafpunten.

De voorzitter: Collega Schiltz, ik kijk uit naar uw initiatief.

Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De bespreking is gesloten.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 1

Ziehier het resultaat:

120 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
13 leden hebben ja geantwoord;
90 leden hebben neen geantwoord;
17 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie niet aan.

De redenen voor onthouding zijn daarnet al toegelicht.

MOTIE van Stefaan Sintobin, Immanuel De Reuse, Suzy Wouters en Chris Janssens tot besluit van het op 21 oktober 2020 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de toename van het aantal coronabesmettingen en het bezoekrechten in de woonzorgcentra
– 506 (2020-2021) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie.

Stemming nr. 2

Ziehier het resultaat:

120 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
23 leden hebben ja geantwoord;
93 leden hebben neen geantwoord;
4 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de motie niet aan.

MOTIE van Bart Claes, Klaas Sloomans, Wim Verheyden, Carmen Ryheul en Chris Janssens tot besluit van het op 21 oktober 2020 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de mogelijke invoering van een tolheffing door het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest
– 508 (2020-2021) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie.

Stemming nr. 3

Ziehier het resultaat:

120 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
23 leden hebben ja geantwoord;
97 leden hebben neen geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de motie niet aan.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 28 oktober 2020 om 14 uur.

De vergadering is gesloten.

– De vergadering wordt gesloten om 20.50 uur.

BIJLAGEN

Aanwezigheden

Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Lode Ceyskens, Allessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Johan Deckmyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loo, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Filip Dewinter, Kim De Witte, Bart Dochy, Sihame El Kaouakibi, Martine Fournier, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Kerkels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloopmans, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Wilfried Vandaele, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Maurits Vande Reyde, Anke Van dermeersch, Tine van der Vloet, Orry Van de Wauwer, Kris Van Dijck, Loes Vandromme, Jeremie Vaneeckhout, Bart Van Hulle, Karl Vanlouwe, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Kurt Vanryckeghem, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters

Afwezig met kennisgeving

Gustaaf Pelckmans: gezondheidsredenen.

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers

Stemming nr.1:

JA-stemmen:

Meyrem Almaci, Imade Annouri, Stijn Bex, Johan Danen, Ann De Martelaer, Celia Groothedde, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Chris Steenwegen, Tine Van den Brande, Jeremie Vaneeckhout

NEEN-stemmen:

Els Ampe, Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Lode Ceyskens, Allessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maaïke De Vreese, Bart De Wever, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Bart Dochy, Sihame El Kaouakibi, Martine Fournier, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen

Krekels, Jan Laeremans, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Leo Pieters, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Frieda Verougstraete-Deschacht, Brecht Warnez, Suzy Wouters

ONTHOUDINGEN:

Hannes Anaf, Jos D'Haese, Kurt De Loor, Tom De Meester, Kim De Witte, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Annick Lambrecht, Els Robeyns, Conner Rousseau, Katia Segers, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Maxim Veys

Stemming nr.2:

JA-stemmen:

Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Guy D'haeseleer, Immanuel De Reuse, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Chris Janssens, Jan Laeremans, Ilse Malfroot, Leo Pieters, Carmen Ryheul, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Sloomans, Els Sterckx, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Suzy Wouters

NEEN-stemmen:

Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Stijn Bex, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Lode Ceyssens, Alessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Bart De Wever, Bart Dochy, Sihame El Kaouakibi, Martine Fournier, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Annick Lambrecht, Bert Maertens, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneeckhout, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Maxim Veys, Brecht Warnez

ONTHOUDINGEN:

Jos D'Haese, Tom De Meester, Kim De Witte, Lise Vandecasteele

Stemming nr.3:**JA-stemmen:**

Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Guy D'haeseleer, Immanuel De Reuse, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Chris Janssens, Jan Laeremans, Ilse Malfroot, Leo Pieters, Carmen Ryheul, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Sloomans, Els Sterckx, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Suzy Wouters

NEEN-stemmen:

Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Stijn Bex, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Lode Ceyssens, Alessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Jos D'Haese, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loo, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Kim De Witte, Bart Dochy, Sihame El Kaouakibi, Martine Fournier, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Kerkels, Annick Lambrecht, Bert Maertens, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneeckhout, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Brecht Warnez